

RAPORT O STANIE GMINY POLICE W ROKU 2023

Police 2024

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego
Centrum Szkoleniowe w Szczecinie
Zespół ds. Doradztwa i Rozwoju

Dokument Raportu o stanie Gminy Police opracowano w składzie:

mgr Robert Żarkowski

dr Arkadiusz Malkowski Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

dr Agnieszka Malkowska Uniwersytet Szczeciński

we współpracy z Urzędem Miejskim w Policach

Spis treści

WSTĘP.....	4
I. INFORMACJE OGÓLNE.....	5
II. OCENA POZIOMU ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY.....	10
2.1. OBSZAR 1: SYTUACJA DEMOGRAFICZNA.....	10
2.2. OBSZAR 2: SYTUACJA FINANSÓW PUBLICZNYCH.....	12
III. INFORMACJE FINANSOWE.....	18
3.1. DOCHODY BUDŻETU.....	18
3.2. WYDATKI BUDŻETU.....	22
IV. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO.....	26
V. INFORMACJA O REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII.....	36
5.1. ROZWÓJ GOSPODARCZY.....	36
5.2. OŚWIATA I EDUKACJA.....	48
5.3. POLITYKA SPOŁECZNA.....	68
5.4. TURYSTYKA I SPORT.....	82
5.5. KULTURA.....	87
5.6. GOSPODARKA KOMUNALNA.....	97
5.7. OCHRONA ŚRODOWISKA.....	101
5.8. LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY POLICE DO ROKU 2025.....	114
5.9. GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2022 –2024.....	116
5.10. GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2023 ROK.....	122
5.11. PROGRAM PROFILAKTYCZNY PEDAGOGÓW SZKOLNYCH GMINY POLICE – WOLNI OD ...2.....	124
5.12. PROGRAM WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.....	128
5.13. PROGRAM „SZCZECIN PRZYJAZNY RODZINIE”.....	132
5.14. POLICKI BUDŻET OBYWATELSKI.....	132
VI. REALIZACJA UCHWAŁ RADY.....	136
VII. WSPÓŁPRACA Z INNYMI SPOŁECZNOŚCIAMI SAMORZĄDOWYMI.....	148
VIII. ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH W SEKTORZE SAMORZĄDOWYM.....	150
PODSUMOWANIE.....	151
SPIS TABEL.....	152
SPIS RYSUNKÓW.....	153
SPIS WYKRESÓW.....	153

WSTĘP

Szanowni Państwo,

Z ustawy o samorządzie gminnym (art. 28 aa) wynika obowiązek corocznego sporządzania RAPORTU O STANIE GMINY. Raport obejmuje podsumowanie działalności burmistrza w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Miejskiej.

Przedłożony Państwu raport opisuje działalność Gminy Police w 2023 r. Ma charakter publiczny i skierowany jest nie tylko do radnych, ale do wszystkich zainteresowanych mieszkańców, osób i podmiotów działających na terenie naszej gminy.

Raport został przygotowany przez specjalistów zewnętrznych, wspomaganych wiedzą faktograficzną pracowników gminy i podległych jej jednostek oraz informacjami różnych instytucji np. Głównego Urzędu Statystycznego, Związku Miast Polskich. Dokument został przygotowany w oparciu o rekomendację Związku Miast Polskich odnoszące się do standardu informacji i analiz zawartych w tego typu dokumencie.

Dzięki wykorzystaniu danych ilościowych Raport przedstawia rzetelny obraz Gminy Police, przedstawiając jej mocne i te słabsze strony. Jest syntetycznym spojrzeniem na roczną pracę wykonaną przez podległe samorządowi jednostki kultury, opieki społecznej, edukacji itp. Przedstawia charakterystykę dochodów i wydatków Gminy Police w 2023 r.

Niezwykle cennym źródłem informacji o sytuacji, w której znalazła się nasza gmina jest oparte na wielu kryteriach porównanie Gminy Police z innymi gminami miejsko-wiejskimi w Polsce.

Mimo nadzwyczajnych okoliczności wywołanych wojną w Ukrainie, narastających trudności zewnętrznych, narzucania na samorząd coraz większej ilości obowiązków i zadań, za którymi nie idzie wsparcie finansowe, rok 2023 był rokiem, w którym jako mieszkańcy Gminy Police, wiele osiągnęliśmy. Rozwijaliśmy działalność edukacyjną i kulturalną. Kończyliśmy rozpoczęte wcześniej inwestycje. W całym roku 2023 Gmina Police wydatkowała na inwestycje 78 089 635,23 zł co oznacza wzrost o ponad **55 mln zł** względem roku 2022.

Inwestycje te możliwe były dzięki dochodom, które osiągnęły w 2023 r. wartość **246 686 845,20 zł¹** i **były wyższe o ponad 8 mln zł od dochodów uzyskanych w 2022 r.** Wyższym dochodom towarzyszyły przemyślane wydatki na poziomie **295 112 141,52**.

Jako społeczność Gminy Police Możemy być dumni z naszych osiągnięć w roku 2023.

Wierzę, że przedkładany Państwu raport pozwoli na obiektywną ocenę naszej wspólnej pracy, którą wykonujemy w imieniu wszystkich mieszkańców Gminy Police.

Burmistrz Polic
Krystian Kowalewski

---

¹ Realizacja budżetu Gminy Police według stanu na 31 grudnia 2023 r.

I. INFORMACJE OGÓLNE

Gmina miejsko-wiejska Police należy do większych w województwie zachodniopomorskim. Położona jest w północno-zachodniej części Województwa Zachodniopomorskiego. Centralnym ośrodkiem Gminy jest miasto Police - jedna z najstarszych miejscowości Pomorza Zachodniego. Od północy gmina graniczy z gminą Nowe Warpno, od południa - ze Szczecinem i Dobrą, od wschodu - z gminą Goleniów, którą oddziela od Polic rzeka Odra, a od zachodu sąsiadami gminy są Niemcy z powiatu Uecker-Randow, położonego na terenie Meklemburgii Pomorze Przednie.

Gmina Police położona na Nizinie Szczecińskiej zajmuje obszar 25 140 ha i liczy **39 123** mieszkańców². Police to z jednej strony „gmina zielona” z Zalewem Szczecińskim oraz malowniczo położonym na skraju Puszczy Wkrzańskiej jeziorem Świdwie, z drugiej to ośrodek przemysłowy na skalę krajową, z morskimi portami w Policach i Trzebieży

Wiodącymi funkcjami miasta Police są: przemysł, obsługa ludności, mieszkalnictwo i turystyka. Na pozostałych obszarach gminy dominujące są funkcje: mieszkaniowa, rolnicza, przemysłowa, turystyczna, leśna i produkcyjna.

Gmina położona jest na terenie dwóch krain geograficznych:

- Doliny Dolnej Odry,
- Równinie Wkrzańskiej.

Gmina Police jest gminą o cennych walorach geograficzno–przyrodniczych, na które składa się wiele obszarów, w tym również chronionych.

Południową część obszaru Gminy zajmuje **Puszcza Wkrzańska** licząca blisko 800 km² powierzchni, położona w jednej trzeciej na terytorium Województwa Zachodniopomorskiego, a w dwóch trzecich po stronie niemieckiej. W granicach Gminy Police, w jej południowej części, w skład puszczy wchodzi drzewostany porastające **Wzgórza Warszawskie**. Jest to najżyźniejszy fragment puszczy, cechujący się dużym udziałem w drzewostanie buka. Puszcza Wkrzańska, to jeden z najpiękniejszych kompleksów leśnych w Polsce.

Jednym z ważniejszych obszarów wodno-błotnych jest **Rezerwat Świdwie** – rezerwat ornitologiczny, wpisany został w 1984 roku do Międzynarodowej Konwencji Ramsar jako jeden z ważniejszych obszarów wodno-błotnych w skali światowej. Kolejną atrakcją przyrodniczą Gminy jest **Roztoka Odrzańska**. Stanowi ona unikatowy biotop, gdzie łąki mieszają się z bagnami i łozowiskami. Gnieźdzą się tutaj ginące gatunki kulików i rydzyków.

Bogata historia Gminy, wiele ciekawych zabytków jak i walory turystyczno–przyrodnicze predysponują tereny do uprawiania różnych form turystyki, zwłaszcza wodnej, rowerowej oraz pieszej. Wśród najcenniejszych zabytków gminy wymienić należy:

- Gotycka kaplica - jedyna pozostałość po XIII-wiecznym Kościele Najświętszej Marii Panny, który rozebrano pod koniec wieku XIX. Ten niewielki, acz interesujący architektonicznie budynek, znajduje się w staromiejskiej części miasta, przy Placu Chrobrego. Na tym samym placu mieści się duży skwer ozdobiony oryginalną fontanną, będącą charakterystycznym obiektem miasta.

² Stan na dzień 30.06.2023 r.

- Neogotycki Kościół Mariacki, który dzięki strzelistej ponad 60-metrowej wieży, już z oddali widoczny jest w panoramie Polic. Zbudowany w końcu XIX wieku, przechodził zmienne koleje losu. Pomimo to, większość imponującej budowli pozostała nienaruszona i dziś kościół należy do ważniejszych zabytków Polic stanowiąc jeden z nieoficjalnych symboli miasta.
- Polickie Lapidarium - miejsce szczególne, znajdujące się w Parku Staromiejskim. Pełni ono funkcję podwójną: z jednej strony swoistego muzeum rzeźby nagrobnej, z drugiej - świadectwa pamięci i szacunku dla niegdysiejszych mieszkańców miasta i okolic. Prace przy tworzeniu Lapidarium rozpoczęły się na przełomie lat 1997/98. Odrestaurowano ponad 120 elementów cmentarnych z 24 przedwojennych niemieckich cmentarzy.
- Klasztor Augustianów w Policach - Jasienicy – jeden z najciekawszych zabytków tych terenów. Mnisi przybyli tu już w wieku XIII i zbudowali pierwszy kościół na wyniosłości zwanej Wzgórzem Maryjnym. Ceglany klasztor, o czysto gotyckiej architekturze, powstał nieco później, w wieku XIV, zaś w czasie Reformacji przejęły go władze świeckie. Po II wojnie światowej zaniedbany obiekt popadł w ruinę. Paradoksalnie jednak owa dewastacja przyczyniła się do odsłonięcia pierwotnej, gotyckiej architektury klasztoru.
- Kościół w Pilchowie. Pierwsza wzmianka o Pilchowie pochodzi z 1286 r., kiedy wybudowano tutaj granitowy kościół. Do dzisiaj przetrwał neoromański kościół, ze zmianami dokonanymi w II połowie XIX wieku. Przy kościele zachowała się XIX-wieczna dzwonnica o konstrukcji belkowej.
- Kościół w Niekłończycy. Barokowa świątynia w Niekłończycy, wybudowana w 1778 roku, dała początek osadnictwu na terenach zwanych wówczas Królewskim Polem. Budowla ma charakterystyczną dla Pomorza konstrukcję ryglową (szachulcową).
- Pałac w Leśnie Górnym. Po roku 1862 rozpoczęła się budowa pałacu w stylu eklektycznym. Kilkadziesiąt lat później przy pałacu urządzono park z lipami, dębami, klonami i wierzbami płaczącymi. Po II wojnie światowej majątek należał do różnych instytucji. Aktualnie znajduje się w rękach prywatnego właściciela, który pałac odbudował.
- Pałac w Zalesiu. W 1910 roku rodzina Amim-Schlagenthin wybudowała w Zalesiu trzykondygnacyjny pałac, z wysokim dachem i latarnią. Po II wojnie światowej Zalesie stało się osadą leśników, a nieremontowany pałacyk niszczał. W 2000 roku zakończono generalny remont pałacu, który stał się siedzibą Nadleśnictwa Trzebież. Pałac położony jest w sąsiedztwie Rezerwatu "Świdwie".

Gmina Police jest węzłem komunikacyjnym o znaczeniu lokalnym, w którym ruch generowany jest przede wszystkim przez zakłady przemysłowe oraz powiązania ze Szczecinem. Gmina posiada bezpośrednie połączenia drogowe w relacjach Szczecin – Police – Trzebież – Nowe Warpno istotne z punktu widzenia dostępności do portów nad Zalewem Szczecińskim tj. Nowego Warpna oraz Trzebieży.

Police to miasto portowe. Znajdują się tu dwa porty: port morski Police (4. pod względem przeładunku w Polsce) i port rzeczny Police na Odrze. Przez gminę przebiega tor wodny Świnoujście–Szczecin.

W 2023 r. w Gminie Police:

- Zarejestrowano **1 224** urodzeń z czego **196** to dzieci z Gminy Police;
- zawarto **226** małżeństw.

Istotnym zjawiskiem w kontekście oceny jakości życia w Gminie Police jest tendencja do spadku liczby mieszkańców w gminie w ostatnich latach. W latach **2012-2023** liczba mieszkańców zmniejszyła się z **42 167** osób do **39 123** osób.

Pod względem struktury wiekowej mieszkańców gmina znajdowała się w korzystnej sytuacji demograficznej. Średni wiek mieszkańców wynosił 41,8 lat i był niższy od średniego wieku mieszkańców województwa zachodniopomorskiego oraz niższy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Tabela 1. Liczba ludności w Gminie Police

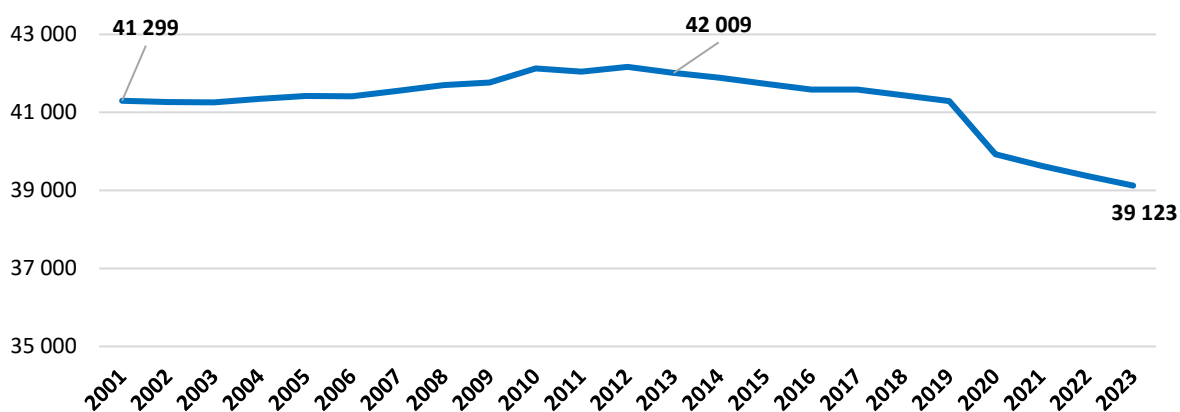
ROK	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2023
LUDNOŚĆ	42 167	41 887	41 584	41 436	39 925	39 370	39 123

Źródło: Bank Danych Lokalnych (BDL).

Pod względem administracyjnym Gmina Police jest gminą miejsko-wiejską. Jej siedzibą jest miasto Police tworzące subregionalny ośrodek administracyjny. Ponadto w skład Gminy Police wchodzi:

- SOŁECTWA:** Dębostrów, Drogoradz, Niekończycza, Pilchowo, Przęsocin, Siedlice, Tanowo, Tatynia, Trzebież, Trzeszczyn, Uniemyśl, Wieńkowo;
- WSIE I OSADY:** Bartoszewo, Dobieszczyn, Karpin, Leśno Górne, Nowa Jasienica, Podbrzezie, Sierakowo, Stare Leśno, WęgorNIK, Witorza, Zalesie, Żółtew;
- LEŚNICZÓWKI I GAJÓWKI:** Mazańczyce, Pienice, Poddymin, Turznica.

Wykres 1. Zmiana liczby ludności w Gminie Police w latach 2001-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Gmina Police charakteryzowała się **korzystną sytuacją społeczno-gospodarczą**. Świadczy o tym m.in. niższy niż średnia dla województwa wskaźnik bezrobocia. W porównaniu z rokiem 2022 wskaźnik bezrobocia w Gminie Police zmniejszył się i wynosił **2,5%**. Jest on niższy niż średnia dla województwa wynosząca w **2023 r. - 4.2%**.

Tabela 2. Podstawowe dane o bezrobociu w powiecie polickim

POWIAT/GMINA	OGÓŁEM		Z PR. DO ZASIĘKU		ZAMIESZKALI NA WSI		WSKAŹNIK BEZROBOCIA*
	RAZEM	KOBIETY	RAZEM	KOBIETY	RAZEM	KOBIETY	
2022							
Policki	1 179	658	125	85	661	370	2,3%
MG. Police	629	346	62	45	146	79	2,6%
G. Dobra	297	166	39	24	297	166	1,8%
G. Kołbaskowo	205	118	22	15	205	118	2,2%
MG. Nowe Warpno	48	28	2	1	13	7	4,8%
Województwo	40 144	22 600	5 800	3 494	17 200	10 271	4,0%
2023							
Policki	1 014	528	130	86	537	289	2.0%
MG. Police	571	286	67	43	124	63	2.5%
G. Dobra	245	138	36	27	245	138	1.3%
G. Kołbaskowo	160	84	24	16	160	84	1.7%
MG. Nowe Warpno	38	20	3	0	8	4	4.4%
Województwo	39 709	21 520	5 929	3 382	16 666	9 633	4.2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy (stan na koniec grudnia 2022 i 2023 r.).

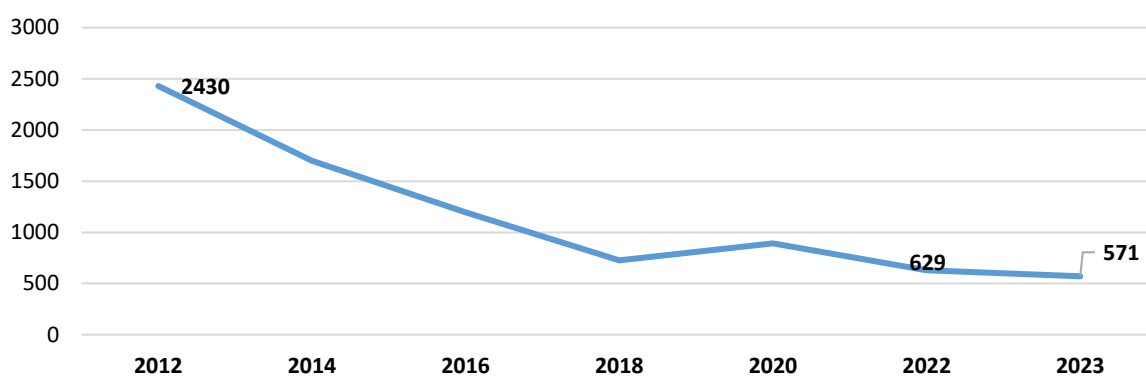
W porównaniu z rokiem 2022, znacząco spadała liczba mieszkańców Gminy Police pozostających bez pracy. Zmniejszyła się ona z **629** osób w 2022 r. do **571** w 2023 r. – [zob. wykres 2].

W roku 2023 na terenie Gminy Police zarejestrowanych było **571** bezrobotnych, z czego **124** stanowili mieszkańcy obszarów wiejskich, w tym **63** kobiety. Wskaźnik bezrobocia w gminie w 2023 r. był zdecydowanie niższy niż średnia dla województwa zachodniopomorskiego i nieco wyższy niż średnia w powiecie polickim.

Wykres 2. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Police

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy – dostęp 11.04.2023.

Istotnym potencjałem rozwoju społeczno-gospodarczego gminy jest także przedsiębiorczość samych mieszkańców. Na terenie gminy zarejestrowano w 2023 roku **314** nowych podmiotów gospodarczych (wobec **346** w roku 2022).

II. OCENA POZIOMU ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY

W celu przeprowadzenia wiarygodnej oceny sytuacji, w której znalazła się gmina, dokonano wielokryterialnej analizy porównawczej. Analizą objęto 72 gminy miejsko-wiejskie, z uwzględnieniem 2 obszarów badawczych tj.³:

- OBSZAR 1:** Sytuacja demograficzna;
- OBSZAR 2:** Sytuacja finansów publicznych.

Wybrane wyniki analiz, charakteryzujące sytuację społeczno-gospodarczą Gminy Police, przedstawiono poniżej w poszczególnych obszarach.

2.1. OBSZAR 1: SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Analiza sytuacji demograficznej jest ważnym elementem badań społeczno-gospodarczych, dotyczących oceny potencjału lokalnej społeczności do rozwoju.

Stabilna sytuacja demograficzna i zastępowalność pokoleń jest podstawą stabilnych finansów publicznych.

Analiza obecnej struktury wieku lokalnej społeczności oraz obserwowanych trendów, pozwala oszacować zmiany oczekiwane w przyszłości.

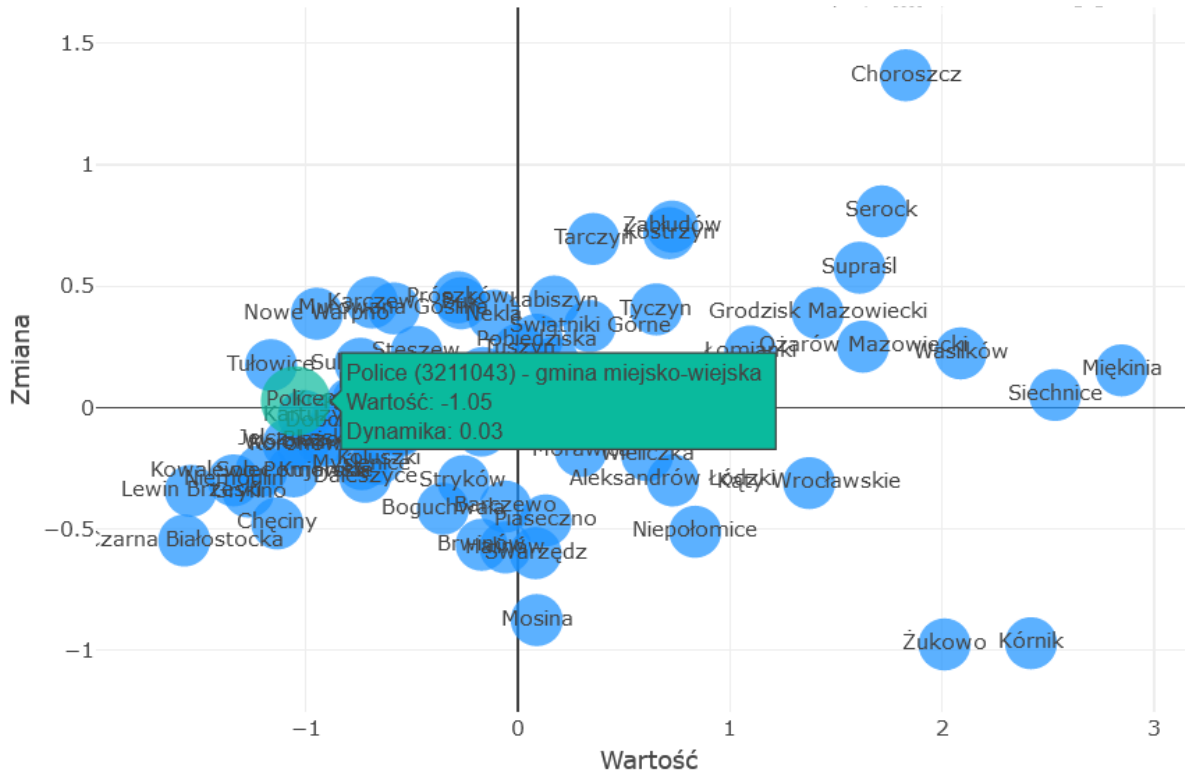
Przeprowadzone badania porównawcze, dotyczące ruchu migracyjnego wskazują względnie stabilną sytuację demograficzną w Gminie Police. W przypadku Gminy Police wskaźnik migracji

³ W analizach wykorzystano dane za rok 2022. Zastosowanie analizy opartej na wielu kryteriach wymagało dostępu do licznych danych statystyki publicznej, które za rok 2023 nie są dostępne w chwili publikacji Raportu.

Grupę porównawczą stanowiły gminy miejsko-wiejskie: Aleksandrów Łódzki, Barczewo, Błazowa, Błonie, Boguchwała, Brwinów, Buk, Chęciny, Czarna Białostocka, Czerwieńsk, Daleszyce, Dobczyce, Głogów Małopolski, Goleniów, Góra Kalwaria, Grodzisk Mazowiecki, Gryfino, Halinów, Jelcz-Laskowice, Karczew, Kartuzy, Katy Wrocławskie, Koluszki, Konstancin Jeziorna, Koronowo, Kostrzyn, Kowalewo Pomorskie, Kórnik, Krzeszowice, Lewin Brzeski, Lutomiersk, Łabiszyn, Łazy, Łomianki, Morawica, Mosina, Murowana Goślina, Myślenice, Nekla, Niemodlin, Niepołomice, Oborniki Śląskie, Ożarów Mazowiecki, Piaseczno, Piaski, Pobiedziska, Pruszków, Radzymin, Rzgów, Serock, Siechnice, Siewierz, , Skawina, Solec Kujawski, Sośnicowice, Stęszew, Stryków, Sulechów, Supraśl, Swarzędz, Szubin, Świątki Górne, Tarczyn, Trzebnica, Tułowice, Tuszyń, Tyczyń, Wasilków, Wieliczka, Wołomin, Zabłudów, Żukowo.

(napływu) wyniósł **-0,99** [zob. wykres 3]. Gminy w grupie porównawczej charakteryzowały się wysoką dynamiką zmian w zakresie procesów migracyjnych. Nieliczne z nich w badanym okresie zwiększyły liczbę swoich mieszkańców w wyniku napływu mieszkańców z zewnątrz.

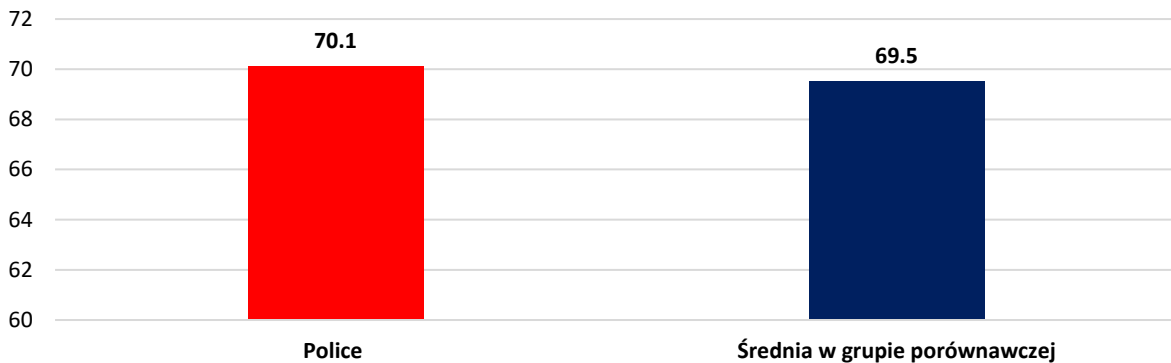
Wykres 3. Saldo migracji na 1000 ludności (średnia 3-letnia) za lata 2020-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL i MRL Systemu Analiz Samorządowych.

Od wielu lat w ujęciu krajowym, jak i europejskim, obserwujemy niepokojące zjawisko starzenia się społeczeństwa. Jest to proces o charakterze zarówno społecznym, jak i ekonomicznym. Wzrastająca liczba ludności w wieku poprodukcyjnym staje się obciążeniem dla systemu emerytalnego, opieki zdrowotnej czy opieki socjalnej.

Wykres 4. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym za lata 2020-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL i Systemu Analiz Samorządowych.

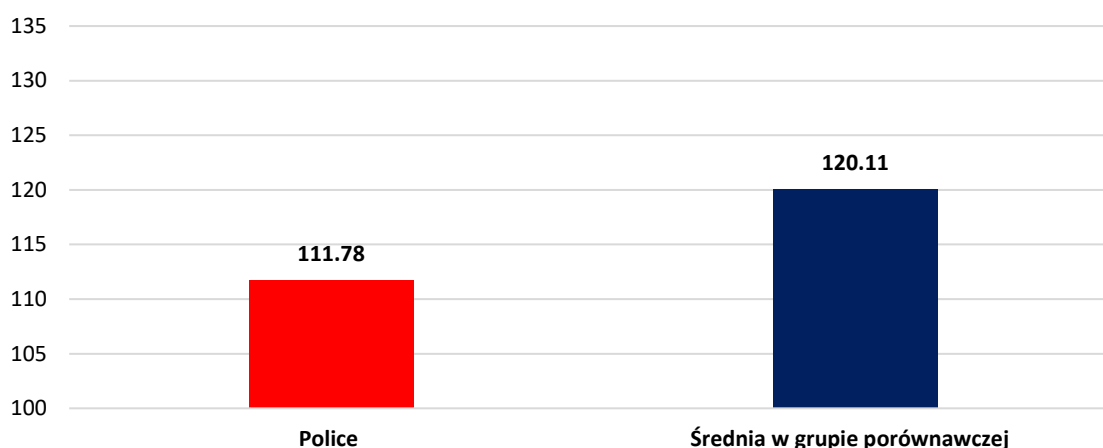
Z punktu widzenia lokalnej gospodarki jest to proces wpływający przede wszystkim na rynek pracy.

Analizując sytuację w jakiej znalazła się Gmina Police, zdecydowano o zbadaniu liczby osób w wieku **nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym** [zob. wykres 4].

W przypadku Gminy Police wartość analizowanego wskaźnika jest zbliżona do średniej wartości w pozostałych gminach objętych badaniem.

Przyszłość lokalnej gospodarki tworzą ludzie młodzi i kreatywni. Dlatego też, celowym było zbadanie sytuacji demograficznej w grupie mieszkańców Gminy Police w wieku 25-34.

Wykres 5. Liczba mieszkańców w wieku 25-34 lat na 1000 mieszkańców za lata 2020-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL i Systemu Analiz Samorządowych.

W Gminie Police wartość tego wskaźnika jest nieznacznie niższa od średniej w grupie porównawczej, co oznacza że Gmina Police ma podobną strukturę wiekową mieszkańców mieszczących się w tym przedziale wiekowym. Na wartość tego wskaźnika w istotny sposób wpływa niewątpliwie bliskość aglomeracji szczecińskiej, przygraniczne położenie Gminy Police i względna łatwość znalezienia zatrudnienia w Niemczech czy państwach skandynawskich.

2.2. OBSZAR 2: SYTUACJA FINANSÓW PUBLICZNYCH

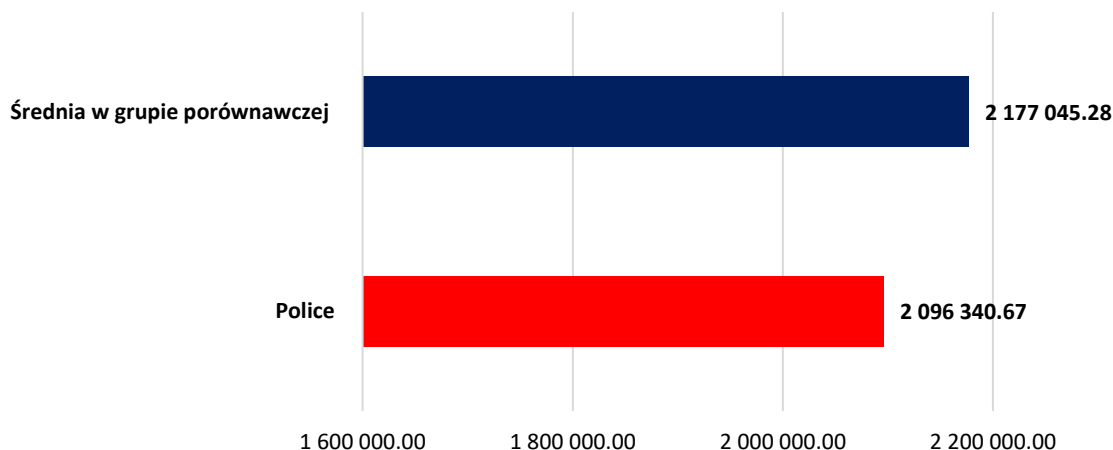
DOCHODY

Aktywność gospodarcza mieszkańców jest istotnym warunkiem rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Znajduje ona swoje odzwierciedlenie w liczbie, wielkości, strukturze i kondycji lokalnych firm. Wysoka aktywność gospodarcza wpływa na dochody gospodarstw domowych i jednostek samorządowych. Jest bodźcem do rozwoju infrastruktury technicznej i wysokiej jakości usług publicznych. Te z kolei wpływają na atrakcyjność osadniczą, wzrost liczby mieszkańców czy poprawę jakości życia. Dlatego też dokonano stosownych analiz dotyczących źródeł dochodów do budżetu gminy i kondycji lokalnej gospodarki.

Znajduje to swoje odzwierciedlenie we wskaźniku „**Dochody budżetu z tytułu udziału w PIT na 1000 osób w wieku produkcyjnym (średnia 3 letnia)**” [w zł] [zob. wykres 6].

Analiza wskaźnika wskazała jednoznacznie, że za ostatnie 3 lata, średnia wartość kwot, które wpływają do budżetu Gminy Police z tytułu udziału w podatku PIT, jest nieznacznie niższa niż w przypadku średniej dla gmin w grupie porównawczej.

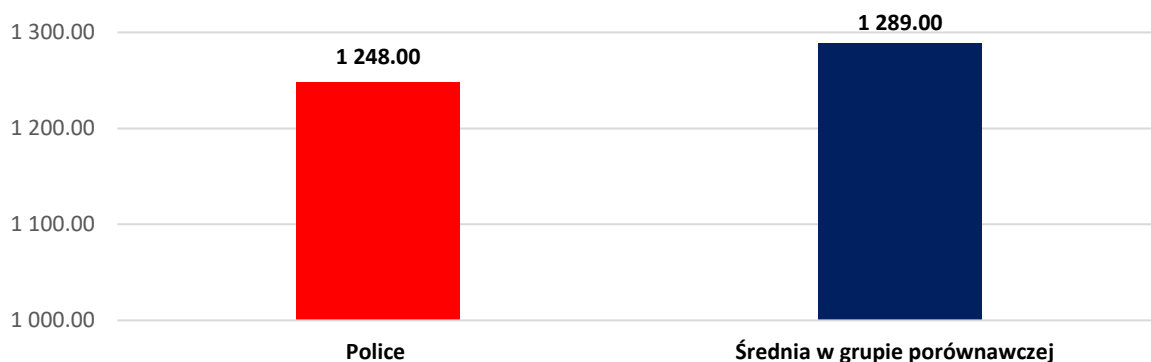
Wykres 6. Dochody budżetu z tytułu udziału w PIT na 1000 osób w wieku produkcyjnym (średnia 3 letnia) [w zł] za lata 2020-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL i Systemu Analiz Samorządowych.

Ważnym wskaźnikiem wskazującym na zamożność mieszkańców w Gminie Police jest wskaźnik dochodów z PIT w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Dochody z PIT wpływające do budżetu Gminy Police w przeliczeniu na jednego mieszkańca w ujęciu rocznym są niższe o **41 zł** od średniej gmin z grupy porównawczej [zob. wykres 7]. Oznacza to, że poziom płac w Gminie Police jest na podobnym, choć nieco niższym poziomie niż średnia w grupie gmin porównawczych.

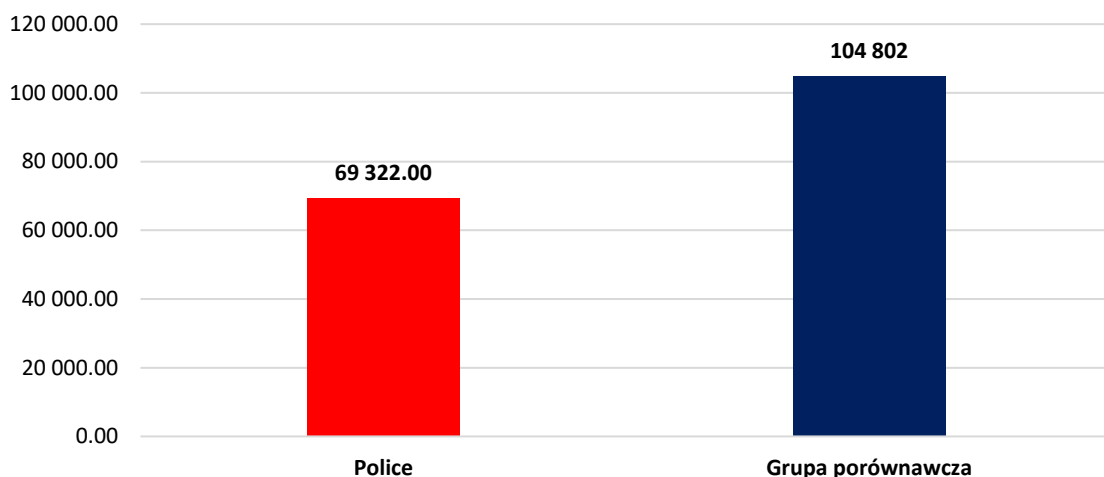
Wykres 7. Dochody budżetu JST z tytułu udziału w PIT na 1 mieszkańca (średnia 3 letnia) [w zł] za lata 2020-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL i Systemu Analiz Samorządowych.

Ważnym źródłem dochodów gminy, silnie powiązanych z jej atrakcyjnością inwestycyjną i ofertą konkurencyjną lokalnych przedsiębiorstw są dochody z tytułu udziału w podatku CIT. Pod tym względem Gmina Police znajduje się w zdecydowanie gorszej sytuacji niż średnia w grupie gmin porównawczych.

Wykres 8. Dochody budżetu JST z tytułu udziału w CIT na 1000 osób w wieku od 18 lat (średnia 3 letnia) za lata 2020-2022

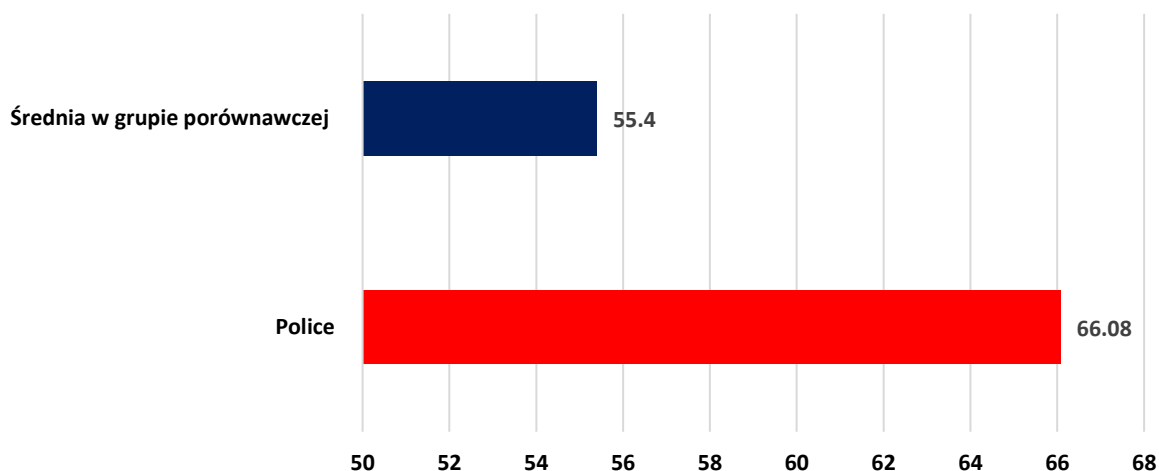

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL i Systemu Analiz Samorządowych.

Lokalna gospodarka rozwija się tylko wtedy, gdy dysponuje odpowiednimi zasobami. Wśród nich za istotne uznaje się zasoby finansowe. Ważnym wyznacznikiem stanu finansów jednostek samorządu terytorialnego są jej dochody, w tym dochody własne.

Dzięki dochodom własnym może ona prowadzić niezależną politykę inwestycyjną odpowiadającą potrzebom mieszkańców.

Wykres 9. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem (średnia 3 letnia) [w %] za lata 2020-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL i Systemu Analiz Samorządowych.

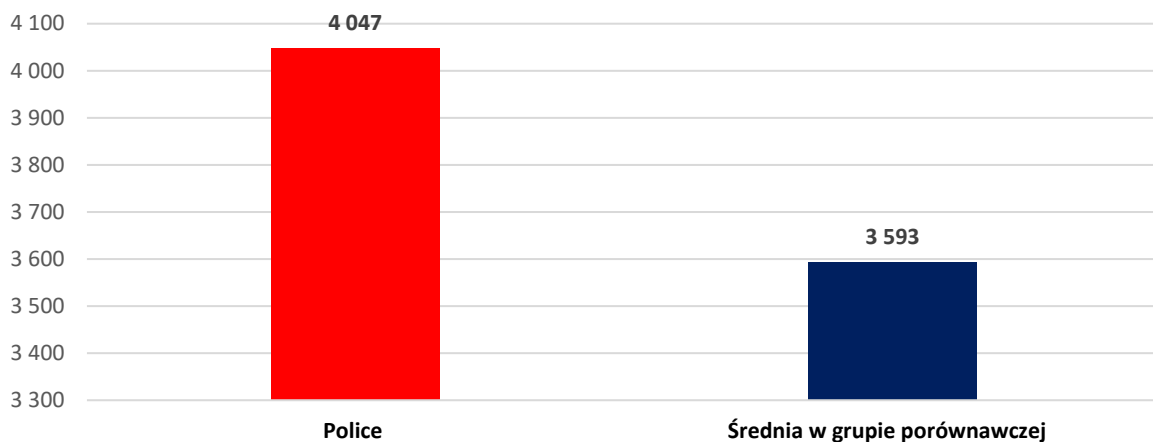

Przeprowadzone badania porównawcze wykazały, że pod tym względem Gmina Police znajduje się w korzystnej sytuacji. W szczególności dotyczy to wartości wskaźnika „**Udział dochodów własnych w dochodach ogółem (%)**”.

Im jest on wyższy, tym sytuacja samorządu jest lepsza. Dochody własne mogą być swobodnie przeznaczane na realizację przedsięwzięć istotnych z punktu widzenia interesów mieszkańców. Pod

tym względem w analizowanym okresie Gmina Police była w wyraźnie lepszej sytuacji niż gminy porównawcze [zob. wykres 10].

Wykres 10. Dochody własne budżetu JST na 1 mieszkańca (średnia 3 letnia) [w zł] za lata 2020-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL i Systemu Analiz Samorządowych.

Korzystnie przedstawia się także wskaźnik dochodów własnych JST w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W analizowanym okresie wynosił on **4 047,00 zł** w Gminie Police wobec **3 593,00 zł** średnio w grupie porównawczej [zob. wykres 10].

WYDATKI

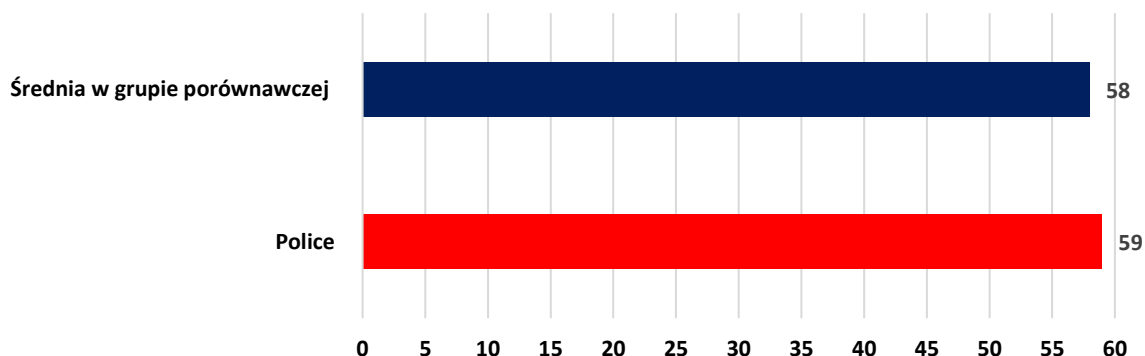
Wysoka wartość inwestycji, jako element działań o charakterze strategicznym, podejmowanych przez samorzady, przynosi szereg korzyści w kolejnych latach. Jest czynnikiem wpływającym na podnoszenie jakości życia mieszkańców, jak i wzrost atrakcyjności gospodarczej mikroregionu. Kluczowym problemem samorządów jest jednak zaspokojenie rosnących oczekiwań mieszkańców przy jednoczesnym dbaniu o kondycję lokalnych finansów.

Dlatego też przedmiotem analizy objęto wskaźnik obrazujący poziom finansowania wydatków majątkowych dochodami majątkowymi. Pozwala on określić jaką politykę inwestycyjną prowadzi gmina. W jakim stopniu jej wydatki majątkowe znajdują potwierdzenie w dochodach majątkowych.

W przypadku wskaźnika „**Poziom finansowania wydatków majątkowych dochodami majątkowym**” przeprowadzone analizy porównawcze wykazały, że pod tym względem Gmina Police nie odbiega od średniej w grupie porównawczej. Średnia wartość analizowanego wskaźnika w grupie porównawczej wyniosła **58%**, a dla Gminy Police wyniosła **59%** [zob. wykres 11].

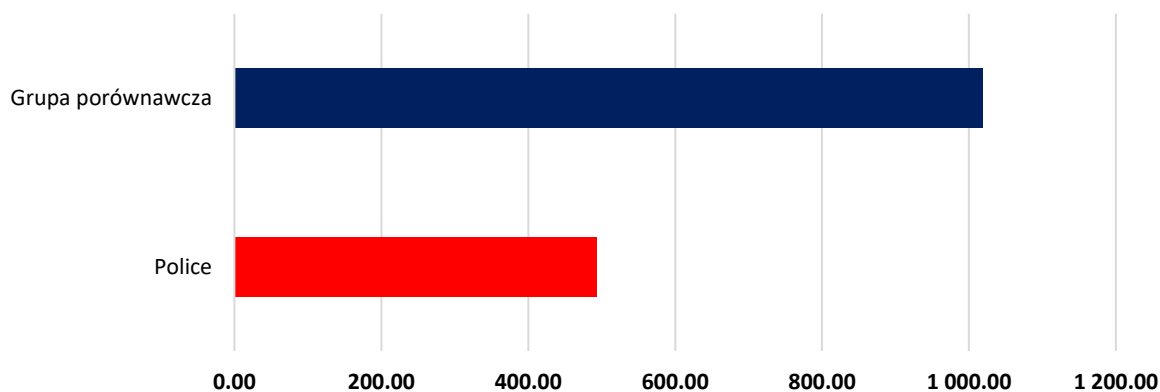
Wykres 11. Poziom finansowania wydatków majątkowych dochodami majątkowymi (średnia 3letnia) [w %] za lata 2020-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL i Systemu Analiz Samorządowych.

Oznacza to, że Gmina Police w analizowanym okresie prowadziła zrównoważoną politykę w zakresie wydatków majątkowych, uwzględniając w wydatkach poziom osiągniętych dochodów majątkowych. Jednym ze wskaźników analizowanych w kontekście działań prorozwojowych prowadzonych w jednostkach samorządu terytorialnego są wydatki inwestycyjne w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Pozwala on określić potencjał gminy do tworzenia nowych inwestycji.

Wykres 12. Wydatki inwestycyjne budżetu JST na 1 mieszkańca (średnia 3 letnia) za lata 2020-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL i Systemu Analiz Samorządowych.

W sytuacji w której samorządy muszą zmagać się z licznymi zadaniami inwestycyjnymi, na których realizację muszą szukać środków we własnych budżetach, niezwykle ważnym jest pozyskiwanie środków z funduszy zewnętrznych. Skuteczny samorząd to taki, który potrafi pozyskać środki na inwestycje mimo dużej konkurencji w tym zakresie. Dlatego też analizą objęto wskaźnik „**Udział wydatków majątkowych na projekty dofinansowane z UE w wydatkach majątkowych ogółem**”.

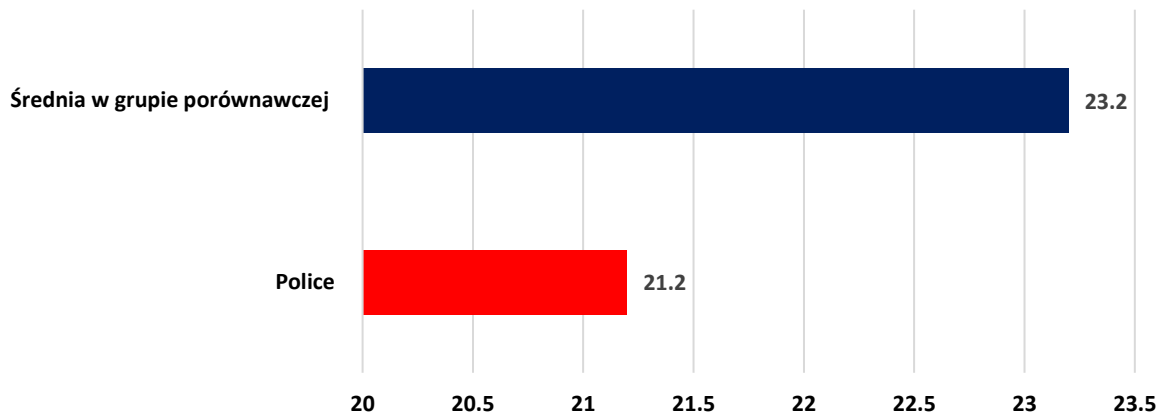

Wysoką jakość życia mieszkańców tworzy się między innymi dzięki wydatkowaniu środków na wkład własny do projektów finansowanych ze środków UE.

Im wyższa wartość tego wskaźnika, tym większa aktywność lokalnej społeczności w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na wspieranie lokalnego rozwoju [zob. wykres 13].

Wykres 13. Udział wydatków majątkowych na projekty dofinansowane z UE w wydatkach majątkowych ogółem (średnia 3 letnia) [w %] za lata 2020-2022

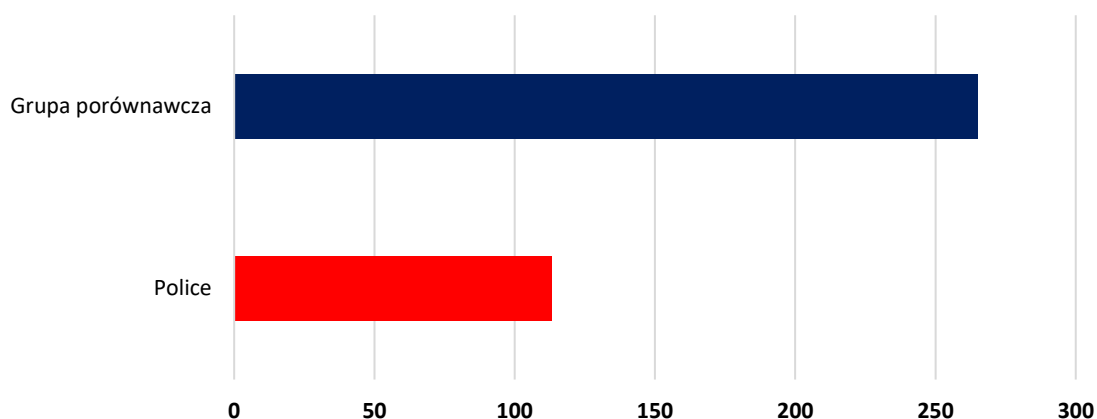

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL i Systemu Analiz Samorządowych.

W analizowanym okresie w Gminie Police udział wydatków majątkowych na projekty dofinansowane z UE w wydatkach majątkowych ogółem był niższy niż średnia wartość tego wskaźnika w grupie gmin porównawczych.

Wykres 14. Wydatki majątkowe na projekty z UE w przeliczeniu na mieszkańca (średnia 3 letnia) za lata 2020-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL i Systemu Analiz Samorządowych.

Znajduje to swoje odzwierciedlenie we wskaźniku „**Wydatki majątkowe na projekty z UE w przeliczeniu na mieszkańca (średnia 3 letnia)**”, który jest wyraźnie niższy niż w grupie gmin porównawczych.

III. INFORMACJE FINANSOWE

Jednym z podstawowych narzędzi zarządzania rozwojem lokalnym jest budżet jednostki samorządowej. Dzięki niemu możliwe jest zarządzanie bieżącym rozwojem społeczno-gospodarczym mikroregionu i kształtowanie jego przyszłego stanu.

Budżet tworzy ramy finansowe funkcjonowania każdej gminy. **Dlatego też budżet, uważany jest za najistotniejsze narzędzie zarządzania rozwojem jednostki samorządu terytorialnego.**

Prawidłowo prowadzona polityka finansowa pozwala na aktywne gospodarowanie zasobami lokalnymi i tworzenie warunków dla intensyfikacji rozwoju lokalnego. Dzięki temu, możliwe jest m.in. wspieranie aktywności lokalnej społeczności, rozwój infrastruktury, podnoszenie jakości życia mieszkańców.

Szczegółowy zakres polityki finansowej prowadzonej przez Gminę Police przedstawiany jest w „**Sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Gminy Police za 2023 rok**” oraz „**Informacji o stanie mienia Gminy Police według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.**”

Sprawozdanie zawiera zestawienie dochodów i wydatków wynikające z zamknięć rachunków budżetu Gminy Police według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. Informacja o stanie mienia zawiera m.in. dane dotyczące przysługujących Gminie Police praw własności, innych niż własność praw majątkowych oraz posiadania, a także dane o zmianach w stanie mienia komunalnego. Ponadto, w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Gminy Police zawarto informację o gospodarce finansowej samorządowych zakładów budżetowych, tj. Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Policach oraz Zakładu Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych w Leśnie Górnym, a także sprawozdanie z dokonanych umorzeń należności oraz przyznanych ulg w 2023 roku

Sprawozdanie roczne sporządzane jest w szczególności nie mniejszej niż w uchwale budżetowej i przedstawiane jest **Regionalnej Izbie Obrachunkowej**. Podlega ono wnikliwej ocenie Rady Miejskiej i jest podstawą do udzielenia absolutorium burmistrzowi.

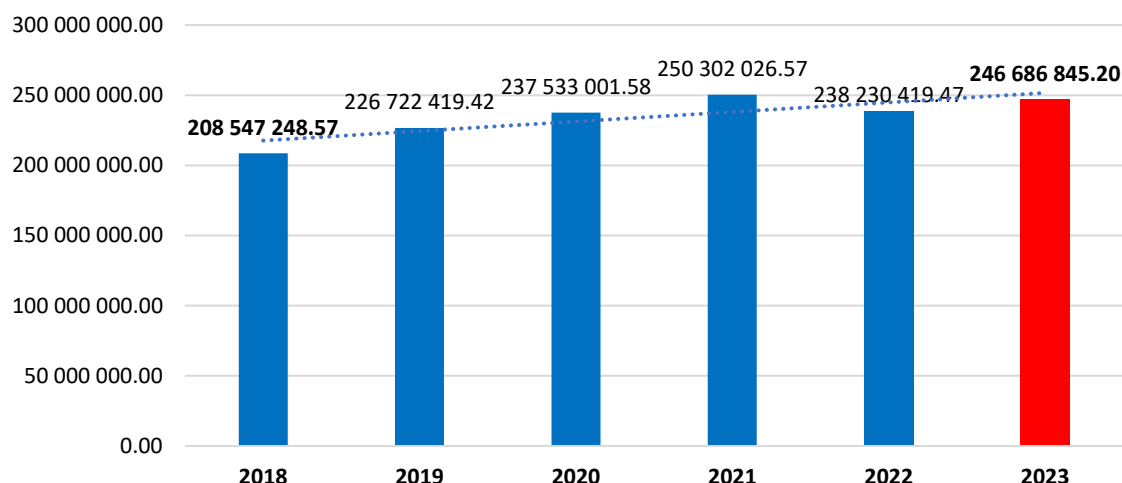
3.1. DOCHODY BUDŻETU

Analizując sytuację finansową gminy w latach 2018-2023, należy zwrócić uwagę na zmieniające się wpływy i wydatki budżetowe. Jest to efekt sytuacji społeczno-gospodarczej, w której znajduje się Gmina Police oraz dynamicznie zmieniającego się prawa nakładającego na jednostki samorządu terytorialnego nowe zadania. W szczególności chodzi tu o zadania związane z pomocą społeczną, rodziną i ochroną zdrowia (m.in. realizacja projektów tzw. 500+, 300+).

Plan dochodów w roku 2023 zrealizowany został w wysokości **246 686 845,20 zł**, tj. o kwotę **4 878 862,10 zł** wyższą od zakładanego planu. Plan dochodów zrealizowano w 102,02%.

Wykres 15. Dochody ogółem Gminy Police w latach 2018-2023 [w zł]

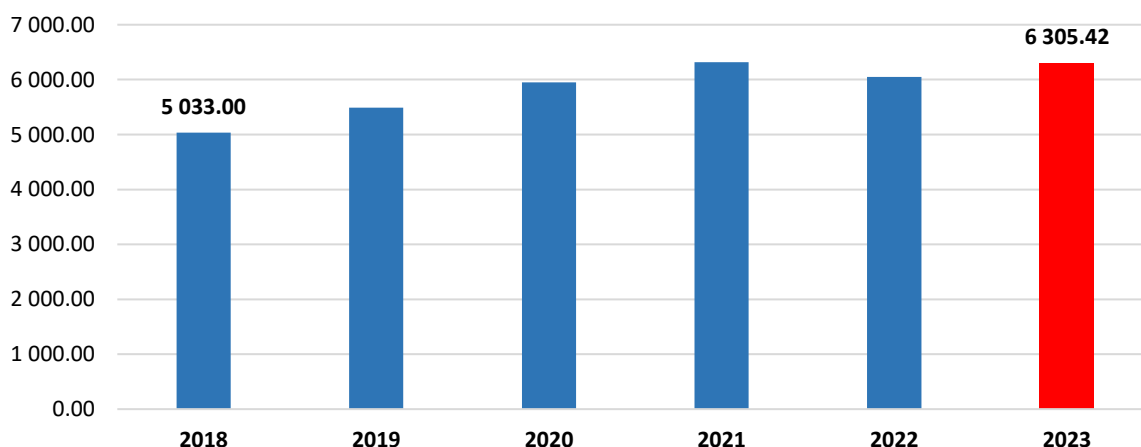
Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

W analizowanym okresie dochody gminy wzrosły o ponad 18%. Zwiększyły się z **208 mln zł** w 2018 roku, do **247 mln zł** w 2023 r. i były wyższe o ponad **38 mln zł** niż w roku 2018 i wyższe o ponad **8 mln zł** od dochodów z roku 2022. [zob. wykres 15].

Wzrostowi dochodów w Gminie Police towarzyszył jednocześnie wzrost dochodów gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca. **W roku 2023 wskaźnik ten osiągnął wartość 6 305,42 zł względem (6 051 zł w roku 2022) i było 1 272,42 zł wyższy niż w roku 2018 i jednocześnie wyższy o 254,42 zł od wyniku z roku 2022** [zob. wykres 16].

Wykres 16. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Police w latach 2018-2023 [w zł]

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

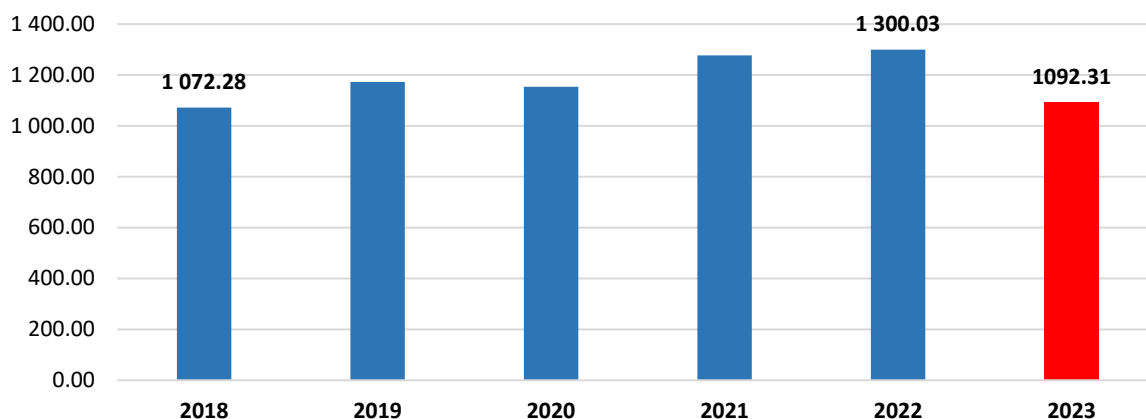
Wzrost dochodów w przeliczeniu na jednego mieszkańca jest okolicznością, którą uznać należy za korzystną. Zwrócić jednak należy uwagę, że zawierają się w nich wszystkie transfery związane z realizacją zadań zleconych samorządom terytorialnym przez organy państwa.

Dlatego przeanalizowano także dochody Gminy Police pochodzące z udziału w podatku od osób fizycznych (PIT) i prawnych (CIT).

W 2023 roku dochody Gminy Police z tytułu udziału w podatku dochodowych od osób fizycznych PIT wyniosły **42 734 310,00 zł** (wobec 51 182 331,44 zł w roku 2022 i były niższe o **8,45 mln zł** niż w roku poprzednim)⁴. W przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły **1 092,31 zł** (wobec 1 300,03 zł w roku 2022) i były niższe od kwoty uzyskanej z tego tytułu w 2022 r. o **207,72 zł** [zob. wykres 17].

Wykres 17. Dochody gminy jako udział w podatku PIT w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2018-2023 [w zł]

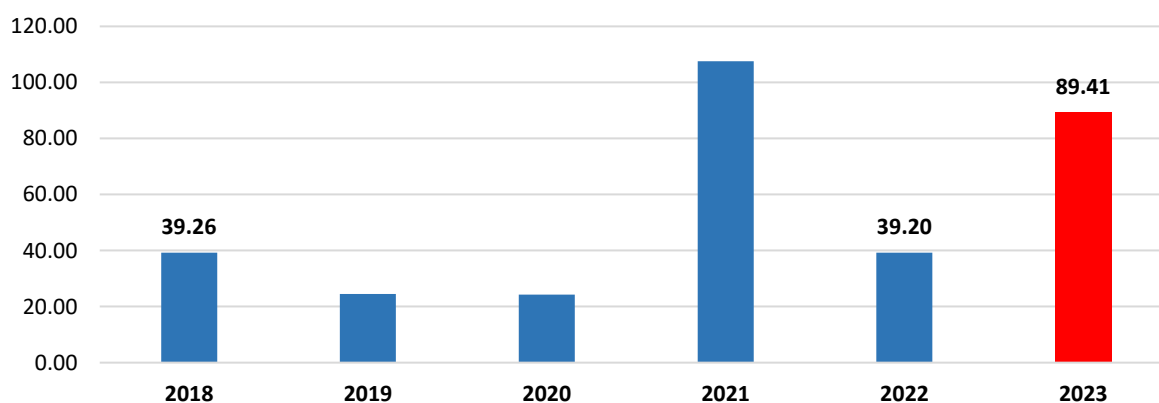

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

W przypadku podatku CIT wpływy Gminy Police z udziału w tym podatku w roku 2023 wyniosły **3 498 080,00 zł** (wobec 1 543 305,00 zł w 2022 roku). W przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły **89,41 zł** (wobec 39,20 zł w roku 2022) [zob. wykres. 18]

Wykres 18. Dochody gminy jako udział w podatku CIT w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2018-2023 [w zł]

Źródło: dane GUS i Urzędu Miejskiego w Policach.

Pod względem struktury dochodów, Gmina Police nie odbiega od innych gmin miejsko-wiejskich. Podstawową kategorią dochodów gminy w 2023 roku były dochody własne, subwencje i inne transfery

⁴ Jest to efekt zmian podatkowych związanych z wprowadzeniem programu Polski Ład

z budżetu państwa. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem w latach 2019-2023 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Udział dochodów własnych w dochodach Gminy Police ogółem w latach 2019-2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
	[w zł]				
Dochody ogółem	226 722 419	237 533 001,58	250 302 026,57	238 230 419,47	246 686 845,20
Dochody własne	182 602 290,45	181 513 730,64	197 906 150,54	198 987 521,26	225 600 784,76
Udział	80,54%	76,42%	79,07%	83,53%	91,45%

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

W roku 2023 największą procentowo pozycją w dochodach budżetu Gminy Police były **dochody podatkowe**. W ramach tych środków pozyskano w 2023 roku **130 049 733,52 zł** (wobec 131 146 694,08 zł, w 2022 r.) z czego **64 703 301,85 zł** (wobec 59 416 762,13 zł w 2022 r.) stanowiły wpływy z tytułu podatku od nieruchomości oraz **46 232 390,00 zł** (wobec 52 725 636,44 zł w 2022 r.) z tytułu udziału w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (PIT i CIT).

Kolejną pod względem wartości pozycją dochodów budżetu gminy, były **dotacje i środki**. Z tego tytułu w 2023 r. do budżetu gminy trafiło **52 580 561,09 zł** (wobec 49 896 638,75 zł w 2022 r.) W tej kategorii dochodów gminy najwięcej środków pozyskano w ramach dotacji i środków na realizację zadań własnych. W 2023 roku wpływy z tego źródła wyniosły **31 508 285,65 zł**.

Dotacje celowe na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zlecone ustawami wyniosły w 2023 roku **15 727 543,08 zł** (wobec 39 037 993,51 zł w roku 2022).

Ważną pozycją budżetu gminy po stronie dochodowej były także **subwencje**, w tym subwencja oświatowa. W ramach subwencji w 2023 roku gmina otrzymała z budżetu państwa kwotę **37 635 445,35 zł**, w tym w ramach części oświatowa subwencji ogólnej uzyskała **30 873 551,00 zł**.

Dochody majątkowe w roku 2023 wyniosły **35 931 313,45 zł**.

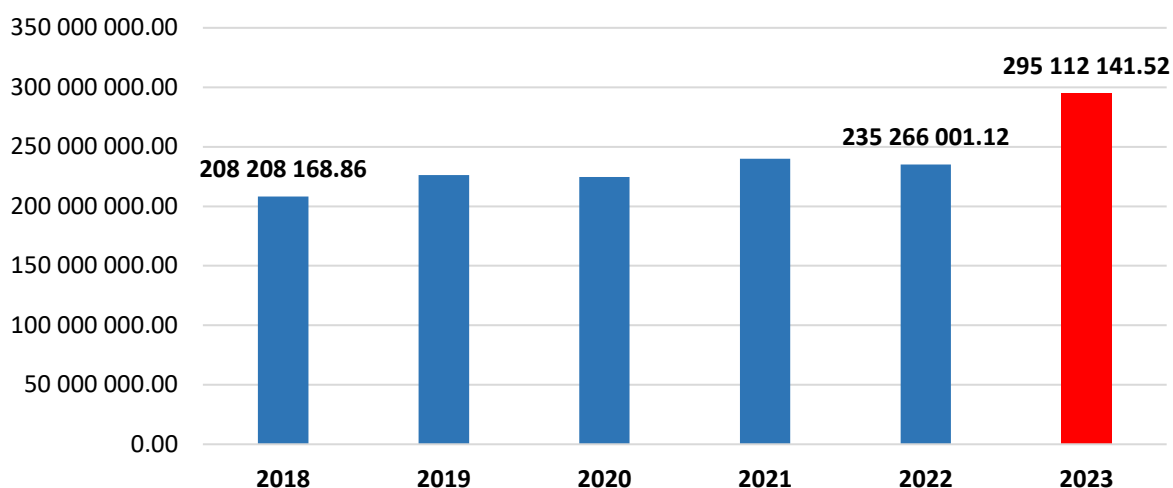
Podsumowując należy wskazać, że wykonanie dochodów budżetu 2023 r., w stosunku do planu wynosi 102,02%. Dochody ogółem wynoszą **246 686 845,20 zł** (wobec 238 230 419,47 zł, w 2022 r.), w tym dochody bieżące **210 755 531,75 zł** (wobec 229 287 517,34 zł w 2022 r.), dochody majątkowe wyniosły **35 931 313,45 zł** (wobec 8 942 902,13 zł w 2022 r.).

Budżet Gminy Police na koniec 2023 r. zrealizowany został po stronie dochodów w 102,02%, natomiast przychodów w 87,95% (w budżecie pozostały nierozdysponowane środki z roku 2022, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5 i pkt 8 uofp oraz w 2023 r. wyemitowano obligacje komunalne o łącznej wartości nominalnej **28 000.000 zł**, co stanowi 77,78% zaplanowanej kwoty).

3.2. WYDATKI BUDŻETU

Ważnym czynnikiem wpływającym na kreowanie podstaw rozwoju lokalnej społeczności są wydatki samorządu terytorialnego. W badanym okresie wydatki ogółem ponoszone przez Gminę Police w poszczególnych latach wyraźnie wzrastały. W roku 2023 wyniosły one **295 112 141,52 zł** (wobec 235 266 001,12 zł w roku 2022) co oznacza, że były one o ponad **59,8 mln zł** wyższe niż w 2022 roku [zob. wykres 19].

Wykres 19. Wydatki ogółem Gminy Police w latach 2018-2023 [w zł]

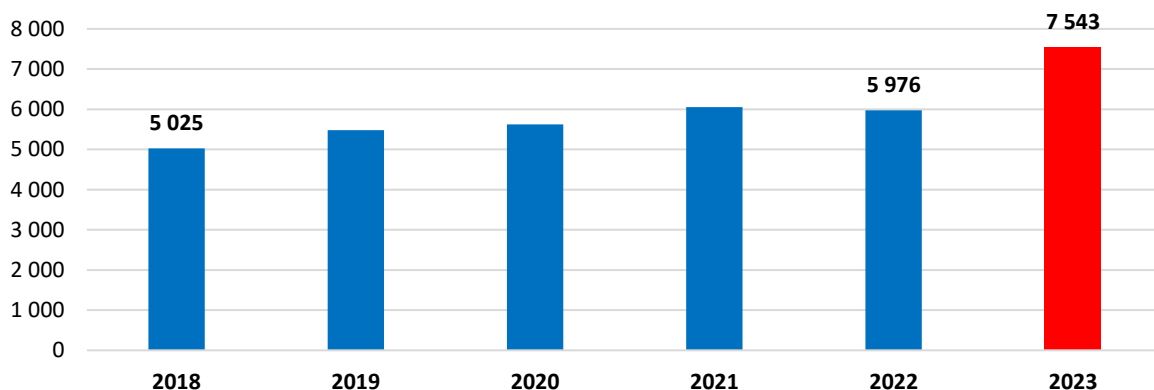

Źródło: dane GUS i Urzędu Miejskiego w Policach.

W roku 2023 z budżetu Gminy Police w przeliczeniu na jednego mieszkańca wydano **7 543 zł** (wobec 5 976 zł w 2022) [zob. wykres 20]. Oznacza to wzrost o **1 567 zł** w porównaniu z rokiem 2022 i wzrost o **2 518 zł** w porównaniu do roku 2018.

Wykres 20. Wydatki Gminy Police w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2018-2023 [w zł]

Źródło: dane GUS i Urzędu Miejskiego w Policach.

Wykonanie wydatków budżetu 2023 r. w stosunku do planu po zmianach wyniosło 95,76%.

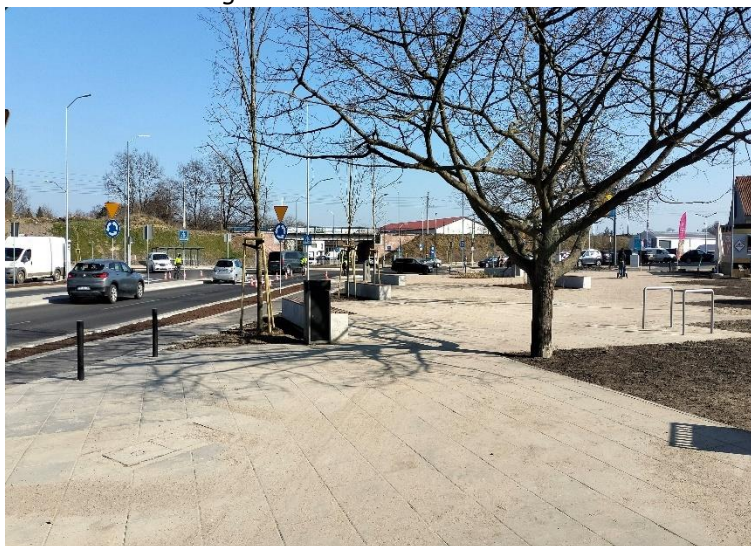
Blisko **87%** zrealizowanych wydatków w budżecie gminy stanowią wydatki na realizację **zadań własnych - 255 287 248,12 zł.**

W roku 2023 wydatki te zrealizowano w **95,38%** planowanej kwoty. Wydatki związane z realizacją zadań zleconych (finansowanych z dotacji celowych z budżetu państwa) i zleconych pozostałych (finansowanych ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz z Funduszu Pomocy) wyniosły **15 697 036,36 zł.** Wykonano je ogółem w **99,19%**, przy czym wszystkie zadania zostały zrealizowane, natomiast niewykonanie wynika z braku korekty planu w stosunku do faktycznych wpływów na realizację tych zadań.

Wydatki związane z **realizacją zadań wykonywanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej** zrealizowano w **99,97%** i wyniosły one w 2023 r. **277 805,51 zł.** Przeznaczono je dla Szkół Podstawowych nr 1 i 3 w Policach oraz dla Szkół Podstawowych w Tanowie i w Trzebieży na realizację programu pn. **Poznaj Polskę** oraz na realizację zadania związanego z integracją systemu teleinformatycznego w celu umożliwienia skorzystania z usługi online polegającej na obsłudze elektronicznych transakcji płatniczych na rzecz podmiotów publicznych.

Wydatki związane z **realizacją zadań wykonywanych na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego, w tym związane z udzieleniem pomocy finansowej innym jst** zrealizowano na poziomie 97,62% i wyniosły one w 2023 roku **23 850 051,53 zł.** Trzon tych wydatków stanowią wydatki poniesione na realizację zadania inwestycyjnego pn. **Budowa infrastruktury drogowej na terenie Polic na potrzeby Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej - Przystanek Police Piłsudskiego.**

Rysunek 1. Przystanek Police Piłsudskiego

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

W ramach zrealizowanych w tej grupie wydatków udzielono także pomocy finansowej Powiatowi Polickiemu na łączną kwotę **1 373 557,18 zł**, z tego:

- Na kontynuację realizacji zadania pn. **Usunięcie niewłaściwie składowanych odpadów w Policach przy ul. Kamiennej** wydatkowano **942.832,18 zł**, przy czym kwota przekazana była większa, natomiast Powiat zwrócił do budżetu Gminy środki w wysokości 262 164,27 zł, w związku z opóźnieniami w realizacji zadania;
- Na prowadzenie Ośrodka Wsparcia SENIOR+ w Policach – wydatkowano **170.725 zł**;

- Na wsparcie zadań realizowanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Policach w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci - wydatkowano **160 000 zł**;
- Na dofinansowanie wkładu własnego na realizację zadania pn. "**Budowa budynku z mieszkaniami chronionymi dla podopiecznych PSONI koło w Policach**" wydatkowano **100 000 zł**.

Wydatki bieżące Gminy Police zamknęły się kwotą **217 022 506,29 zł** (wobec 212 736 712,08 zł w 2022 r.), zaś **wydatki majątkowe** w 2023 roku wynosiły **78 089 635,23 zł** (wobec 22 529 289,04 zł w 2022 r.). **Należy zwrócić uwagę na bardzo duży wzrost wydatków majątkowych w 2023 roku.**

Największą pozycją po stronie wydatków w budżecie gminy w roku 2023, była „**Oświata i wychowanie**”. Na ten cel z budżetu gminy wydano 28,53% wszystkich środków tj. **84 189 581,22 zł** (wobec 75 787 902,45 zł w roku 2022).

Drugą najważniejszą kategorią, pod względem wartości wydatków, była „**Transport i łączność**”, na które przeznaczono **22%** budżetu czyli **64 576 228,88 zł** (wobec 15 212 867,56 zł w roku 2022).

Na pozostałe kierunki wydatkowania środków budżetowych Gminy Police w 2023 roku składały się m.in.:

- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – wydatki: **32 032 482,65 zł**;
- Administracja publiczna – wydatki: **25 349 163,20 zł**;
- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – wydatki: **18 978 444,24 zł**;
- Rodzina – wydatki: **18 679 169,00 zł**;
- Pomoc społeczna – wydatki: **16 452 630,32 zł**;
- Kultura fizyczna – wydatki: **14 455 995,14 zł**;
- Gospodarka mieszkaniowa – wydatki: **11 738 300,98 zł**;
- Bezpieczeństwo publiczne i ochrona p.poż. – wydatki **3 657 364,06 zł**.

W roku 2023 ponad 93% zrealizowanych wydatków budżetu Gminy Police dotyczyło takich sfer jak: oświata i wychowanie (28,53%), transport i łączność (21,88%), gospodarka komunalna i ochrona środowiska (10,85%), rodzina (6,33%), administracja publiczna (8,59%), kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (6,43%), pomoc społeczna (5,58%) i kultura fizyczna (4,90%).

Przedstawione dane oddają dynamikę finansów Gminy Police, związaną ze specyfiką funkcjonowania polskich samorządów w zmieniających się realiach gospodarczych i politycznych.

Realizacja budżetu w roku 2023 przedstawia się następująco:

1. Dochody budżetowe w wysokości 246 686 845,20 zł.

W tym:

- Dochody majątkowe w wysokości **35 931 313,45 zł**;
- Dochody bieżące w wysokości **210 755 531,75 zł**.

2. Wydatki budżetowe w wysokości 295 112 141,52 zł.

W tym:

- Wydatki majątkowe w wysokości **78 089 635,23 zł**;
- Wydatki bieżące w wysokości **217 022 506,29 zł**.

3. Deficyt budżetu (1-2) -48 425 296,32 zł.

Podsumowując należy wskazać, że Gmina Police na koniec 2023 r. spełniła warunek wynikający z art. 242 ust. 2 ustawy *o finansach publicznych*, zgodnie z którym „na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki”.

W przypadku Gminy wydatki bieżące na koniec 2023 r. wyniosły **217 022 506,29 zł**, dochody bieżące zaś **210 755 531,75 zł**, natomiast dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych oraz wolne środki wyniosły **241 141 739,22 zł**. Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi wyniosła „minus” **6 266 974,54 zł**, natomiast różnica między dochodami bieżącymi, powiększonymi o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, a wydatkami bieżącymi wyniosła **24 119 232,93 zł**, co oznacza, że warunek został spełniony.

IV. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO

Obszar Gminy Police obejmuje **251,42 km²**, z czego to użytki rolne 5 969 ha, a użytki leśne 12 556 ha. Kierunki zagospodarowania obszaru gminy wyznaczone są przez studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, uchwalone w 2015 roku dla całego obszaru gminy. Obszar gminy jest objęty obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w około 99% (około 1% obszarów nieobjętych MPZP położony jest w rejonie ul. Ofiar Stutthofu – na terenie, który został przejęty od miasta Szczecin i włączony w administracyjne granice gminy Police). Gmina Police posiada 39 obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Jednym z podstawowych zadań jednostki samorządu terytorialnego jest zarządzanie w imieniu swoich mieszkańców i dla dobra wspólnego, mieniem komunalnym.

Przeprowadzona analiza wykazała, że Gminie Police na dzień 31.12.2023 r. przysługiwało **prawo własności** nieruchomości gruntowych o powierzchni **1 647 ha** (wobec 1 613,84 ha w 2022 r.), w tym w tereny zabudowane **569 ha** i tereny niezabudowane **1 078 ha**.

Gospodarowanie zasobem nieruchomości gminnych wiązało się z aktywną polityką samorządu w zakresie nabywania i zbywania nieruchomości.

W 2023 roku Gmina Police przejęła **1,50 ha** gruntów o wartości **1 026 546 zł** [zob. tabela 4]. W roku 2023 sprzedano łącznie **4,63 ha** w wyniku czego do budżetu Gminy Police wpłynęło **2 790 641,78 zł**.

Tabela 4. Obrót nieruchomościami w 2023 r.

OBRÓT	POWIERZCHNIA GRUNTU
Przejęcie nieruchomości	1,50 ha (o wartości 1 026 546 zł)
Sprzedaż gruntów	4,63 ha (za łączną kwotę 2 790 641,78 zł)

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Realizując zadania z zakresu rozbudowy infrastruktury technicznej w gminie w 2023 roku Gmina Police udostępniła grunty gminne na cele związane z rozwojem infrastruktury technicznej (sieci i przyłącza energetyczne, sieci i przyłącza gazowe, przyłącza wodno-kanalizacyjne oraz przyłącza teletechniczne). Wpływy z tego tytułu wyniosły **206 233,06 zł** (wobec 278 365,51 zł w roku 2022).

CHARAKTERYSTYKA ZASOBU MIESZKANIOWEGO GMINY POLICE

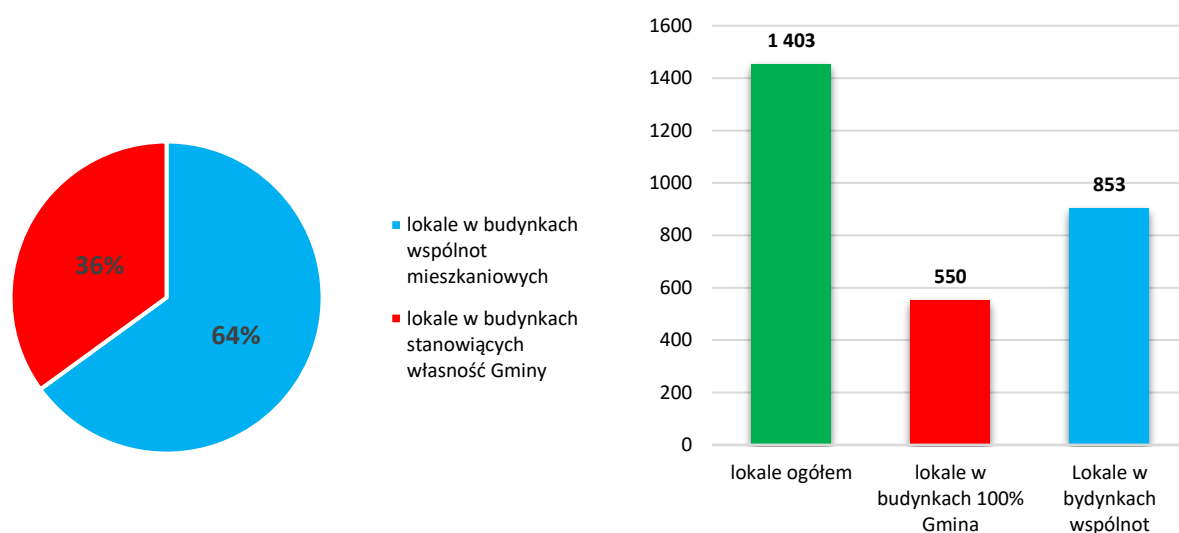
Podstawą prowadzenia polityki gospodarowania zasobem mieszkaniowym w Gminie Police w 2023 roku był Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Police na lata 2019 – 2023 opracowany w oparciu o Ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tekst ujednolicony - Dz. U. z 2018 r. poz. 1234) i ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360). W 2023 roku konsekwentnie realizowano działania zmierzające do stwarzania warunków do rozwoju budownictwa mieszkaniowego z udziałem różnych osób oraz zaspakajania potrzeb mieszkańców wspólnoty samorządowej. Mieszkaniowy zasób Gminy Police tworzą lokale mieszkalne stanowiące własność Gminy.

Lokale wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Police znajdują się w budynkach stanowiących własność Gminy Police oraz w budynkach wspólnot mieszkaniowych, w których Gmina Police posiada udziały w nieruchomości wspólnej.

Mieszkaniowy zasób Gminy Police według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku stanowi **1 403 lokale** mieszkalnych o łącznej powierzchni **67 575,34 m²**, w tym:

- **550 lokali** o powierzchni **24 637,96 m²** w 76 budynkach stanowiących 100% własność Gminy, tj. 36,46 % zasobu;
- **19 lokali** o powierzchni **1 087,56 m²** w 189 budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem Gminy, tj. 1,6 % zasobu [zob. wykres 21].

Wykres 21. Informacja o zasobie mieszkaniowym Gminy Police

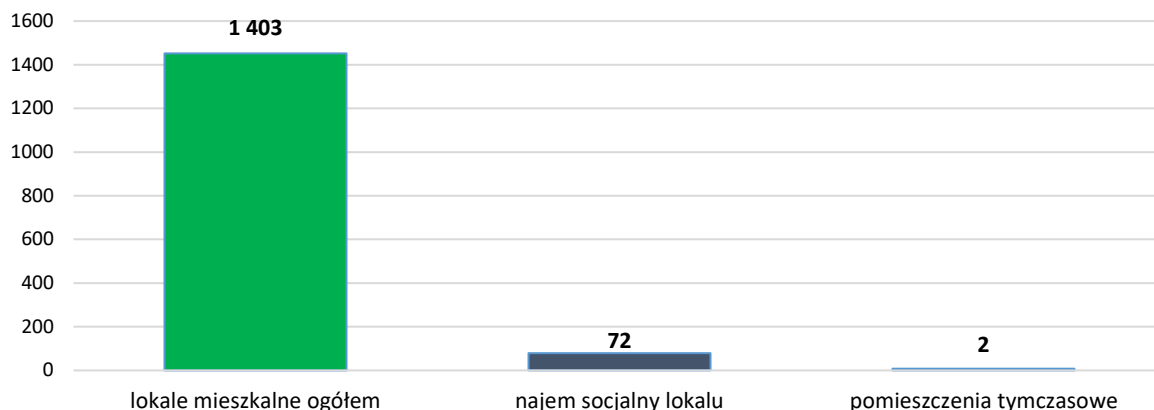

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku Gmina Police w ramach posiadanego zasobu mieszkaniowego przeznaczyła na najem:

- Lokal socjalny - **72 lokale** o powierzchni **2 463,97 m²**;
- Pomieszczenie tymczasowe - **2 lokale** o powierzchni **38,00 m²**.

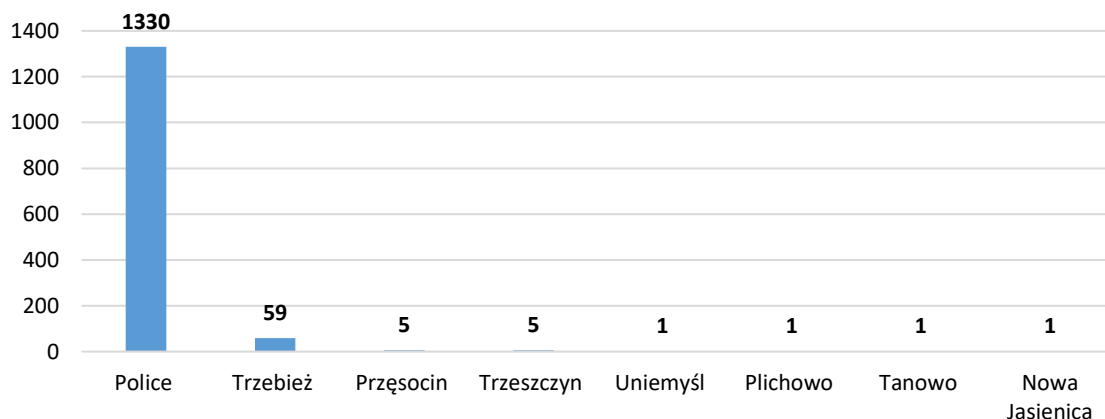
Wykres 22. Mieszkaniowy zasób Gminy w podziale na rodzaj lokalu wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Wielkość mieszkaniowego zasobu Gminy według lokalizacji przedstawia poniższy wykres.

Wykres 23. Mieszkaniowy zasób Gminy wg lokalizacji - wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Prognozowana zmiana wielkości mieszkaniowego zasobu Gminy zakłada co do zasady spadek liczby mieszkań, wynikający zarówno z utrzymania procesu sprzedaży lokali mieszkalnych, jak również przewidywanych wykwaterowań z budynków ze względu na zły stan techniczny. Wyjątkiem od zasady będzie 2024 rok, w którym niezależnie od działań jw. planowane jest zakończenie budowy budynku komunalnego w Policach przy ulicy Niedziałkowskiego i z tego tytułu nastąpi zwiększenie zasobu mieszkaniowego Gminy o 35 lokali mieszkalnych.

Tabela 5. Prognozowana wielkość zasobu mieszkaniowego w latach 2022-2025

RODZAJ LOKALU	LATA			
	2022	2023	2024	2025
NAJEM SOCJALNY	74	-	-	⁵
LOKALE KOMUNALNE	1 437	1 408	1 414	1 385
LOKALE W DYSPOZYCJI GMINY POLICE	0	0	0	0
ŁĄCZNA LICZBA LOKALI	1 434	1 408	1 414	1 385

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Podjęte będą również działania wpływające na wielkość mieszkaniowego zasobu Gminy, tj.:

- Przekwalifikowanie zasobu o bardzo niskim standardzie na pomieszczenia tymczasowe dla osób z orzeczoną eksmisją bez uprawnienia do najmu socjalnego lokalu;
- Wyznaczenie lokali wyłączonych ze sprzedaży;
- Pozyskiwanie środków z programów rządowych na budowę lokali z przeznaczeniem na: najem socjalny lokali, pomieszczenia tymczasowe i mieszkania chronione;
- Pozyskiwanie środków z programów rządowych na budowę nowych budynków mieszkalnych. W czerwcu 2024 roku planowane jest zakończenie budowy budynku komunalnego w Policach przy ulicy Niedziałkowskiego z udziałem środków z banku gospodarstwa krajowego. Ponadto, w zależności od możliwości finansowych Gminy Police podejmowane będą działania zmierzające do utrzymania we właściwym stanie technicznym lokali mieszkalnych poprzez:
  - remonty pustostanów;
  - remonty kapitalne budynków;
  - modernizację mieszkań ze szczególnym uwzględnieniem lokali gdzie, nie ma łazienki;
  - kontynuowanie kolejnych edycji Programu „Mieszkanie za remont”.

STAN TECHNICZNY MIESZKANIOWEGO ZASOBU GMINY POLICE

W skład mieszkaniowego zasobu Gminy Police wchodzi budynki, w **ponad 80%** wybudowane przed rokiem **1950**, a to określa kierunek na rzecz poprawy ich stanu technicznego i zmiany strukturalnej. Przyjęte po 2000 roku działania Gminy w zakresie remontów, modernizacji i rozbiórek przyniosły pozytywne efekty w postaci poprawy wizerunku zewnętrznego oraz poprawy warunków mieszkaniowych.

Liczba budynków w mieszkaniowym zasobie Gminy z podziałem na okres ich budowy przedstawia poniższa tabela.

⁵ Brak danych.

Tabela 6. Liczba budynków w mieszkaniowym zasobie Gminy z podziałem na okres ich budowy wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku

OKRES BUDOWY	DO 1920	1920-1949	1950-1969	1970-1979	1980-2000	PO 2000	ŁĄCZNIE
LICZBA BUDYNKÓW	117	113	12	6	10	8	266
100% GMINA	62	101	10	3	10	1	76
UDZIAŁ GMINY WE WSPÓLNOCIE	65	101	10	3	10	1	190

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Średni stopień zużycia budynków w mieszkaniowym zasobie Gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Średni stopień zużycia budynków znajdujących się w zasobie mieszkaniowym Gminy Police

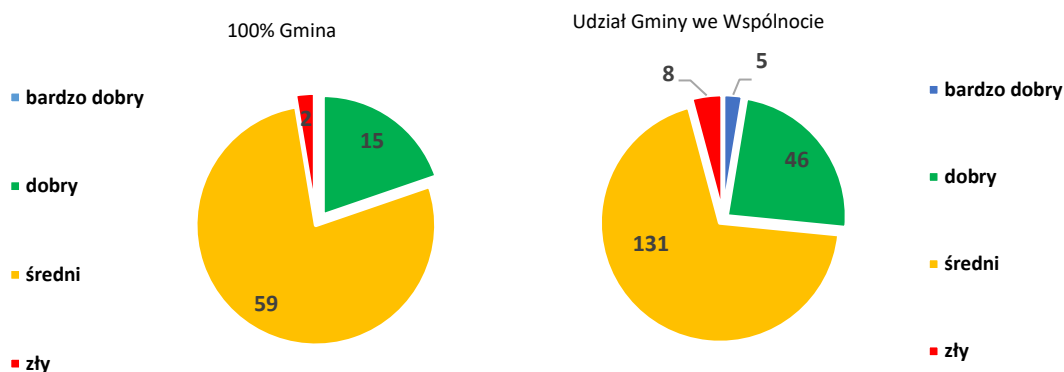
STAN TECHNICZNY BUDYNKU	STOPIEŃ ZUŻYCIA [w %]	LICZBA BUDYNKÓW	
		100% GMINA	UDZIAŁ GMINY WE WSPÓLNOCIE
BARDZO DOBRY	0-10	0	5
DOBRY	11-20	15	46
ŚREDNI	21-70	59	131
ZŁY	71-100	2	8

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Stosownie do możliwości finansowych, priorytetem jest jak i będzie w następnych latach:

- Prowadzenie remontów, modernizacji budynków mieszkalnych w 100% gminnych w celu polepszenia ich stanu technicznego oraz warunków mieszkaniowych najemców, w tym dążenie do likwidacji toalet usytuowanych poza budynkami;
- Dążenie do likwidacji budynków w bardzo złym stanie technicznym, których remont nie ma uzasadnienia ekonomicznego oraz budowę w ich miejsce budynków o wyższym standardzie;

Wykres 24 Struktura stanu technicznego budynków znajdujących się w zasobie mieszkaniowym Gminy Police

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

- Priorytetem przy realizacji remontów i przebudów będzie także usuwanie stanów awaryjnych zagrażających bezpieczeństwu mieszkańców oraz konstrukcji technicznej budynków, zmiana sposobu ogrzewania opartego na paliwach stałych w celu ograniczenia zanieczyszczenia powietrza i poprawy efektywności energetycznej. Ponadto Gmina stosownie do posiadanych udziałów partycypuje w remontach i modernizacjach budynków, w których funkcjonują wspólnoty mieszkaniowe.

ZARZĄDZANIE ZASOBEM LOKALOWYM

Zgodnie z przyjętymi założeniami **Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Police na lata 2019–2023**, Gmina prowadziła politykę czynszową opartą na kompromisie między wzrostem czynszów, a wartością odtworzeniową lokali.

Do 30.04.2023 roku obowiązywały zmiany w stawkach czynszu wynikające z Zarządzenia nr 199/2021 Burmistrza Polic z dnia 05.08.2021 w sprawie ustalenia stawek czynszu obowiązujących w mieszkaniowym zasobie gminy Police, a od dnia 01.05.2023 roku obowiązywały stawki czynszu wynikające z Zarządzenia nr 28/2023 Burmistrza Polic z dnia 17.01.2023 roku w sprawie ustalenia stawek czynszu obowiązujących w mieszkaniowym zasobie gminy Police.

Zgodnie z przedmiotowym Zarządzeniem dniem 01.05.2023 roku stawki czynszu dla gminnych lokali mieszkalnych z **kategorią I** wzrosły o **6%**, z **kategorią II, III, IV** o **10%**, z **kategorią V, VI** o **12%** i z **kategorią VII** o **15%**.

Polityka czynszowa Gminy Police w 2023 jak również w latach kolejnych zmierza do zrównoważenia kosztów związanych z utrzymaniem mieszkaniowego zasobu Gminy z przychodami z tytułu czynszu najmu lokali mieszkalnych.

Wpływy uzyskiwane obecnie z najmu lokali mieszkalnych **nie rekompensują kosztów** utrzymania zasobów, a tym samym ograniczają prowadzenie prac remontowych i konserwacyjnych, nie uwzględniają inwestycji, które są finansowane z innych dochodów budżetu Gminy.

Jednym z priorytetów prowadzonych działań było utrzymanie, uzyskanej w latach 2014–2018, skutecznej windykacji należności czynszowych.

Gmina Police prowadzi systematyczny nadzór nad terminowością regulowania opłat czynszowych oraz monitoring bieżących należności polegający na regularnym wysyłaniu upomnień i wezwań do zapłaty informujących o braku bieżących płatności.

Celem zwiększenia skuteczności podejmowanych działań wobec osób trwale zalegających z opłatami z tytułu korzystania z lokali mieszkalnych są podejmowane działania w zakresie:

- Prowadzenia windykacji poprzez bezpośrednie negocjacje z dłużnikiem w sprawie spłaty zadłużenia;
- Kierowania upomnień, wezwań i spraw na drogę postępowania sądowego i egzekucyjnego.

Najemcom zalegającym z zapłatą czynszu i opłat za media, którzy zwrócili się do Gminy z wnioskiem o udzielenie pomocy w spłacie zobowiązań udziela się pomocy na zasadach określonych

w Uchwale Nr XIV/101/2011 Rady Miejskiej w Policach z dnia 29 listopada 2011 r. w sprawie: *zasad i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych osób fizycznych nie prowadzących działalności gospodarczej mających charakter cywilnoprawny przypadających Zakładowi Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Policach i Zakładowi Wodociągów i Kanalizacji w Policach.*

Dzięki temu zadłużenie najemców w mniejszym stopniu wpływało na wzrost obciążeń budżetu Gminy.

ANALIZA POTRZEB ORAZ PLANU REMONTÓW I MODERNIZACJI

W związku z obowiązującymi przepisami Gmina Police podejmuje działania zmierzające do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych w szczególności poprzez:

- Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach:
  - w przypadku osób ubiegających się o przydział lokalu komunalnego na ogólnie obowiązujących zasadach,
  - przydział lokali w ramach Programu „**Mieszkanie za remont**”.
- Realizację wyroków sądowych, w których sąd orzekł uprawnienie do najmu socjalnego lokalu lub jego brak.

Potrzeby w zakresie remontów budynków i lokali mieszkalnych należących do mieszkaniowego zasobu Gminy Police, określane są na podstawie stanu technicznego budynków wynikającego między innymi z przeglądów technicznych, a także z ekspertyz, opinii, wizji lokalnych, nakazów oraz wyników kontroli Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego.

Wśród potrzeb remontowych priorytetowy charakter przypisuje się potrzebom w zakresie: eliminacji zagrożenia bezpieczeństwa użytkowników lokali i osób trzecich, zabezpieczenia przeciwpożarowego budynków, działań podnoszących energooszczędność budynków mieszkalnych, wyłączenia z użytkowania obiektów, których kompleksowy remont jest niezasadny ekonomicznie.

Zdecydowana większość budynków stanowiących własność Gminy wymaga remontów ze względu na ich wiek, ogólny stan techniczny i konieczność dostosowania do aktualnie obowiązujących przepisów techniczno – budowlanych.

Wspomniany zasób wymaga wykonywania robót odpowiednich do stopnia zużycia, a także przewidywanego okresu eksploatacji. Prace służące poprawie stanu technicznego zasobu realizowane są stosownie do możliwości finansowych Gminy, które w pełni nie pokrywają istniejących w tym zakresie potrzeb.

Wzrastająca liczba pustostanów i ograniczone możliwości finansowe Gminy Police w zakresie przeprowadzania remontów przyczyniły się do wdrożenia w 2021 roku Programu „**Mieszkanie za remont**”, polegającego co do zasady na zawarciu umowy najmu na czas nieoznaczony z mieszkańcem Gminy, który uprzednio wykonał we własnym zakresie remont pustostanu. Stan realizacji Programu przedstawia tabela 8.

Tabela 8. Pustostany a lokale w Programie „Mieszkanie za remont” w latach 2021-2023

ROK	PUSTOSTANY		LOKALE W PROGRAMIE „MIESZKANIE ZA REMONT” *	
	ILOŚĆ	[m ²]	ILOŚĆ	[m ²]
2021	73	2 701,00	8	420,06
2022	88	3 657,12	19	1 098,85
2023	117	3 972,56	8	443,00

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

W ramach wdrożonych dotychczas edycji Programu „Mieszkanie za remont”, wyremontowanych zostało lub jest nadal remontowanych **35 pustostanów**, w tym **8** w roku 2023.

Plan remontów i modernizacji na 2023 rok jak i lata kolejne uwzględnia priorytety przyjęte dla uzyskania poprawy stanu technicznego zasobu mieszkaniowego i podniesienia standardu warunków mieszkaniowych, z zachowaniem pierwszeństwa dla tych robót, które usuwają istniejący obecnie stan zagrożenia, od których zależy bezpieczeństwo mieszkańców. Plan uwzględnia również potrzeby w zakresie wykonania ulepszeń lokali mieszkalnych oraz zagospodarowanie wolnych lokali – tabela 9.

Tabela 9. Budynki planowane do remontu zachowawczego w latach 2023-2025, stanowiące 100% własności Gminy Police

LP.	ADRES	PLANOWANY TERMIN REMONTU	SZACUNKOWY KOSZT REMONTU [w zł]
1	UL. WKRZAŃSKA 7 (Trzebież)	2023/2024	126 000
2	UL. WODNA 2	2023/2024	100 000
3	UL. KOŚCIUSZKI 5	2023/2024	60 000
3	UL. PODGÓRNA 13 (JASIENICA)	2023/2024	70 000
4	UL. ASFALTOWA 8	2024/2025	17 000
5	UL. DWORCOWA 5	2024/2025	26 400
6	UL. WOJSKA POLSKIEGO 24	2024/2025	50 000
7	UL. KOŚCIUSZKI 13	2025	50 000
OGÓŁEM		439 400 zł	

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Dodatkowo należy wskazać, że w budynkach wspólnot mieszkaniowych, w których znajdują się lokale komunalne wartość remontów zachowawczych wg udziału Gminy Police wynosi **677 467 zł**.

Realizacja remontów poszczególnych budynków w okresie obowiązywania Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Police na lata 2019–2023 jest wprost

uwarunkowana sytuacją społeczno-ekonomiczną Gminy Police oraz jej możliwościami finansowymi w każdym kolejnym roku.

Tabela 10. Budynki mieszkalne planowane do przeprowadzenia inwestycji w latach 2023-2025, stanowiące 100% własności Gminy Police

LP.	ADRES	PLANOWANY TERMIN REMONTU
1	UL. DWORCOWA 5	2024
2	UL. MIRECKIEGO 1	2024
3	UL. ŚW. ANNY 1	2024
4	UL. ŚW. ANNY 2	2024
5	UL. KOŚCIUSZKI 16	2024
6	UL. KOŚCIUSZKI 30	2024
7	UL. KOŚCIUSZKI 32	2024
8	UL. STARZYŃSKIEGO 6	2024/2025
9	UL. WOJSKA POLSKIEGO 3	2024/2024
10	UL. WOJSKA POLSKIEGO 51	2024/2025
11	UL. ODRZAŃSKA 10	2024/2025
12	UL. STARZYŃSKIEGO 5	2024/2025
13	UL. STARZYŃSKIEGO 6	2024/2025
14	UL. PODGÓRNA 15 (JASZENICA)	2025
15	UL. PIASTÓW 11 (JASZENICA)	2025
16	UL. ZIELONA 29 (JASZENICA)	2025
17	UL. KOŚCIUSZKI 16	2025
18	UL. WKRZAŃSKA 26 (TRZEBIEŻ)	2025
19	UL. WKRZAŃSKA 29 (TRZEBIEŻ)	2025
20	UL. WKRZAŃSKA 39 (TRZEBIEŻ)	2025
21	UL. POLNA 42 (TRZEBIEŻ)	2025
OGÓŁEM		3 385 000 zł

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

W kolejnych latach planowane inwestycje w budynkach mieszkalnych stanowiących 100% własności Gminy Police zamykają się kwotą **3 385 000 zł.**

Deficyt środków dedykowanych na realizację potrzeb remontowych jest co roku na wysokim poziomie. W sierpniu 2023 roku przedstawiono projekt budżetu uwzględniający wszystkie potrzeby finansowe związane z utrzymaniem zasobu mieszkaniowego gminy w wysokości **7 919 tys. zł.**

Jednym z priorytetów polityki gospodarowania mieniem mieszkaniowym w Gminie Police, jest zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych jej mieszkańców. W 2023 roku w Gminie Police na najem /podnajem lokali mieszkalnych oczekiwały 343 rodziny. W kolejnych latach liczba ta będzie rosła, co uzasadnia prowadzenie racjonalnej polityki gospodarowania zasobem mieszkaniowym w gminie [zob. tabela 11].

Tabela 11. Szacunkowa liczba rodzin, które będą oczekiwały na najem lokalu na koniec danego roku kalendarzowego

RODZAJ LOKALU	LATA		
	2023	2024	2025
Najem socjalny (na czas oznaczony)	7	10	10
Najem komunalny (na czas nieoznaczony)	33	30	30
Łączna liczba rodzin oczekujących na najem/ podnajem	383	423	463

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Tym samym niezbędne jest dalsze prowadzenie przemyślanej i konsekwentnej polityki w zakresie gospodarowania zasobem komunalnym, tak aby podnosić jego jakość, a także w możliwie największym stopniu zaspokajać potrzeby mieszkańców Gminy Police.

V. INFORMACJA O REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII

5.1. ROZWÓJ GOSPODARCZY

Budowa podstaw rozwoju społeczno-gospodarczego jest procesem długofalowym. Obejmuje ona szereg decyzji zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców, wspierania przedsiębiorczości, tworzenia nowych miejsc pracy, rozwoju infrastruktury itp. Proces ten służy wprowadzaniu zmian służących przekształcaniu lokalnej przestrzeni i kształtowaniu postaw społecznych.

Strategia jest dokumentem, niezbędnym przy ubieganiu się o dofinansowanie zadań ze środków unijnych i krajowych zarówno przez Gminę Police, jak i inne podmioty publiczne oraz prywatne. Pozyskiwanie dotacji unijnych w perspektywie 2021 – 2027 uzależnione jest od zgodności zapisów strategii rozwoju z regionalnymi programami operacyjnymi.

Przyjęta nowelizacja przepisów o samorządzie gminnym oraz ustawa z dnia 15 lipca 2020 o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw, (Dz.U. z 2020, poz. 1387), dotycząca systemu zarządzania rozwojem i prowadzenia polityki rozwoju w Polsce daje jednostkom samorządu terytorialnego możliwość opracowania zintegrowanej strategii ponadlokalnej dla gmin tworzących obszar funkcjonalny, będący wspólną strategią rozwoju tych gmin. Zmienione przepisy umożliwiają nietworzenie własnych strategii rozwoju, gdyż w nowym okresie programowania w latach 2021 – 2027 to strategie ponadlokalne warunkować będą pozyskiwanie dotacji unijnych.

Gmina Police wraz z innymi samorządami terytorialnymi stowarzyszonymi w Szczecińskim Obszarze Metropolitalnym przystąpiła do prac związanych z przygotowaniem **Strategii Rozwoju Ponadlokalnego SOM na lata 2021 - 2027**. Strategia rozwoju ponadlokalnego zawierać będzie m.in. wnioski z diagnozy obszaru realizacji ZIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, cele rozwojowe w ujęciu terytorialnym, model struktury funkcjonalno-przestrzennej, ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w perspektywie do 2027 roku.

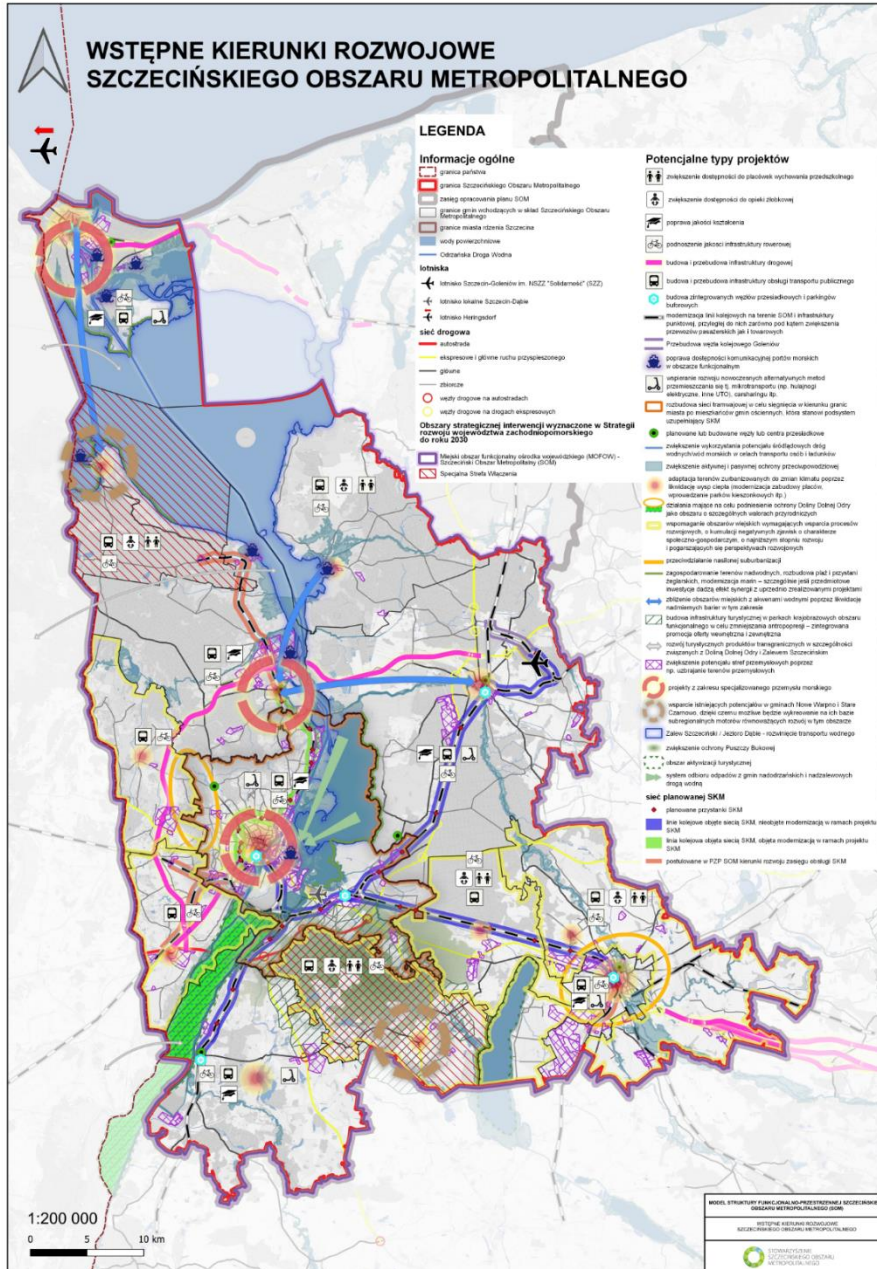
Istotą dokumentu w perspektywie na lata 2021 - 2027 jest realizacja projektów zintegrowanych, które przyczynią się do rozwiązywania bądź zaspokajania potrzeb obszaru objętego ZIT. W tym celu zostaną opracowane strategie rozwoju ponadlokalnego i strategie ZIT.

W województwie zachodniopomorskim ustanowiono 8 ZIT oraz 4 IIT (Inne Instrumenty Terytorialne). Podstawą wdrażania ZIT jest przygotowana wcześniej strategia terytorialna, spełniająca szereg wymogów określonych w ustawie, w tym zawierająca wykaz projektów, tworzących wiązki powiązanych ze sobą działań, które będą realizowały cele strategii.

Dokument zawiera wnioski z przeprowadzonej diagnozy społeczno-gospodarczej, analizę SWOT oraz model struktury funkcjonalno-przestrzennej. W ramach prac nad strategią zaproponowano nową strukturę funkcjonalno-przestrzenną zakładającą pełnienie przez miasto Police roli ośrodka miejskiego

o znaczeniu ponadlokalnym. Wśród kierunków rozwoju gminy wskazano przede wszystkim gospodarkę morską oraz budowę i przebudowę infrastruktury transportu publicznego.

Ryc. 1. Wstępne kierunki rozwoju SOM

Źródło: http://som.szczecin.pl/wp-content/uploads/strategia/Projekt/p_9_kierunki_rozwojowe.pdf

Poza Strategią Rozwoju Ponadlokalnego SOM na lata 2021 – 2027, Gmina Police zaangażowana jest w tworzenie **Lokalne Strategii Rozwoju „Dobre Gminy”** wspólnie z gminami powiatu polickiego. Jej celem będzie podejmowanie działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i pozyskania dofinansowania.

Kolejnym z przygotowywanych dokumentów o charakterze ponadlokalnym jest **„Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej”** odpowiadający w bardziej zrównoważony i zintegrowany sposób na wyzwania i problemy związane z transportem w obszarach miejskich

i metropolitalnych. Dynamiczny rozwój miast i zmiany w stylu życia mieszkańców, skutkują nieustannym wzrostem i zmianami ich potrzeb transportowych. Zmiany zachowań transportowych wiążą się ściśle z kongestią, wypadkami komunikacyjnymi, emisjami spalin i hałasu, a w konsekwencji – wpływają na jakość życia. Postępujący rozwój gospodarczy i przestrzenny obszarów metropolitalnych oraz coraz większe oczekiwania pasażerów związane z komfortem przemieszczania się, wymagają nieustannych zabiegów polegających na poprawie jakości i zwiększeniu efektywności systemów transportowych. Konieczne stają się działania zmniejszające szkodliwe oddziaływanie transportu na środowisko naturalne, poprawiających warunki mobilności oraz wpływających na zwiększenie bezpieczeństwa pasażerów. Pozyskiwanie dofinansowania w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych wymaga posiadania lub udziału w takim dokumencie. Gmina Police bierze udział w przygotowaniu dokumentu w ramach Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego⁶.

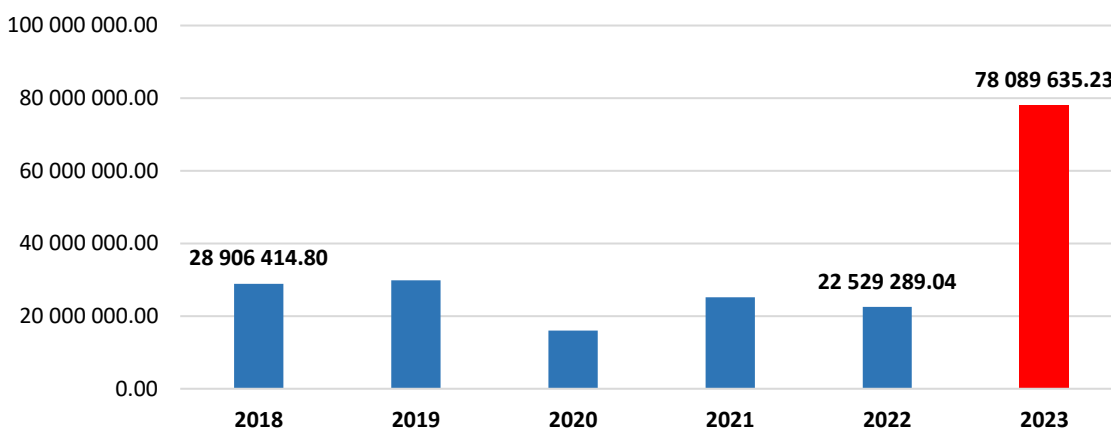
Kluczowym elementem strategii każdej jednostki samorządu terytorialnego jest tworzenie warunków dla kreowania konkurencyjności przy jednoczesnym podnoszeniu jakości życia mieszkańców. W roku 2023 zadania te realizowane były przez samorząd na poziomie operacyjnym. Obejmowały one zarówno projekty o charakterze **inwestycyjnym (twarde)**, a także nie mniej ważne projekty **miękkie (społeczne)**.

W szczególności, konsekwentnie realizowano działania, które w sposób pośredni i bezpośredni wpływały na poprawę jakości życia mieszkańców Gminy Police.

W roku 2023, w porównaniu z rokiem 2018, nakłady majątkowe inwestycyjne Gminy Police uległy zwiększeniu o ponad **50 mln zł**. W roku 2018 wydatkowano ponad **28 mln zł** na inwestycje, a w roku 2023 ponad **78 mln zł** (wobec 22 mln zł w 2022 r.) [zob. wykres 25]. Jednocześnie w okresie objętym analizą (2018-2023) na cele inwestycyjne z budżetu Gminy Police wydatkowano **200 634 267,99 zł**. Najniższą wartość inwestycji odnotowano w roku 2020.

Wykres 25. Wydatki majątkowe⁷ Gminy Police w latach 2018-2023 [w zł]

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Wydatki majątkowe w 2023 roku wyniosły **78 089 635,23 zł** i składały się na nie:

⁶ Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego do 2030 roku (z perspektywą do 2040 roku) został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Policach w dniu 27 lutego 2024 r.

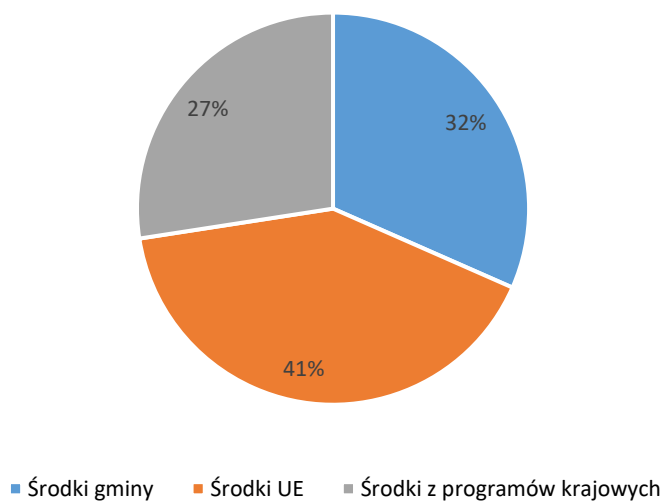
⁷ Wydatki na inwestycje i zakupy inwestycyjne.

- ROLNICTWO I ŁOWIECTWO – wydatkowano: **56 584,23 zł**;
- TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ – wydatkowano: **47 136 521,90 zł**;
- TURYSTYKA – wydatkowano: **11 955,60 zł**;
- KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO – wydatkowano: **12 723 670,68 zł**;
- OŚWIATA I WYCHOWANIE – wydatkowano: **775 665,73 zł**;
- ADMINISTRACJA PUBLICZNA – wydatkowano: **1 155 858,02 zł**;
- GOSPODARKA MIESZKANIOWA – wydatkowano: **7 992 324,00 zł**;
- GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA – wydatkowano: **158 642,51 zł**;
- KULTURA FIZYCZNA – wydatkowano: **7 741 957,78 zł**;
- BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA P. POŻ– wydatkowano: **176 239,95 zł**;
- POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ – wydatkowano: **160 214,83 zł**;

W 2023 roku na wydatki majątkowe pozyskano ze środków zewnętrznych **53 416 902,28 zł** co stanowi 68% wszystkich wydatków majątkowych.

Wykres 26. Struktura wydatków majątkowych

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Składało się na to szereg ważnych dla mieszkańców Gminy Police inwestycji w zakresie infrastruktury. Wśród licznych, realizowanych projektów, zwrócić uwagę należy m.in. na następujące działania Gminy:

- **INFRASTRUKTURA TECHNICZNA**
  - ❖ Budowa kanalizacji deszczowej i rurociągu na terenach popegeerowskich w Gminie Police – wydatkowano na ten cel **56 584,23 zł**;
  - ❖ Budowa infrastruktury drogowej na terenie Polic na potrzeby Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej - Przystanek Police Piłsudskiego – wydatkowano na ten cel **22 427 997,85 zł**;

Rysunek 2. Przystanek Police Piłsudskiego

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

- ❖ "Wyremontujemy razem ulicę Robotniczą" remont ul. Robotniczej wraz z nowymi miejscami parkingowymi – wydatkowano na ten cel **693 720,00 zł**;
- ❖ Budowa obwodnicy Polic stanowiącej dojazd do Węzła Police Zachodniego Obejścia Miasta Szczecina – wydatkowano na ten cel **86 100,00 zł**;
- ❖ Budowa infrastruktury drogowej na terenie Polic na potrzeby Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej - Przystanek Stacja Police – wydatkowano na ten cel **23 901 230,95 zł**;

Rysunek 3. Przystanek Stacja Police

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

- ❖ Modernizacja instalacji wodno-kanalizacyjnej przy ul. Siedleckiej 2A w Policach - dotacja dla ZGKiM w Policach – wydatkowano na ten cel **83 659,78 zł**;
- ❖ Odpłatne przejęcie sieci kanalizacji deszczowej – wydatkowano na ten cel **18 839,28 zł**.

Na inwestycje z zakresu transportu i łączności wydatkowano w Gminie Police w 2023 roku ponad **47 mln zł**.

□ GOSPODAROWANIE MIENIEM KOMUNALNYM

- ❖ Budowa budynku komunalnego przy ul. Niedziałkowskiego 12D w Policach wydatkowano na ten cel **6 880 662,48 zł**;

Rysunek 4. Budowa budynku komunalnego przy ul. Niedziałkowskiego 12D

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

- ❖ Przebudowa lokali komunalnych ze zmianą sposobu ogrzewania - dotacja dla ZGKiM w Policach – wydatkowano na ten cel **96 388,00 zł**;
- ❖ Przebudowa lokali komunalnych polegająca na wyodrębnieniu łazienek lub WC - dotacja dla ZGKiM w Policach – wydatkowano na ten cel **49 175,00 zł**;
- ❖ Przebudowa instalacji gazowej w budynkach administrowanych przez ZGKiM w Policach - dotacja dla ZGKiM w Policach – wydatkowano na ten cel **200 000,00 zł**;
- ❖ Modernizacja instalacji elektrycznej w budynkach administrowanych przez ZGKiM w Policach - dotacja dla ZGKiM w Policach – wydatkowano na ten cel **55 025,68 zł**;
- ❖ Wykonanie instalacji c.o., c.w.u., zw i kanalizacji w budynku wspólnoty Police ul. Kołłątaja 9-11 - dotacja dla ZGKiM w Policach – wydatkowano na ten cel **201 273,78 zł**;
- ❖ Przebudowa części dachu nad klatką 1-3-5 budynku wspólnot przy ul. Robotniczej 1-9 w Policach - dotacja dla ZGKiM w Policach – wydatkowano na ten cel **119 725,58 zł**;
- ❖ Postawienie pomieszczeń gospodarczych Police ul. Piastów 7 - dotacja dla ZGKiM w Policach – wydatkowano na ten cel **11 958,41 zł**;

- ❖ Przebudowa wewnętrzna lokali mieszkalnych (pustostanów) - opracowanie dokumentacji projektowej – wydatkowano na ten cel **69 187,50 zł**;
- ❖ Modernizacja systemów grzewczych przez mieszkańców Gminy Police – dotacje – wydatkowano na ten cel **18 972,90 zł**.

Na inwestycje z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska wydatkowano w 2023 roku ponad **70 mln zł**.

□ ADMINISTRACJA

- ❖ Komputeryzacja Urzędu Miejskiego w Policach – wydatkowano na ten cel **355 716,00 zł**;
- ❖ Wdrożenie Zintegrowanego Systemu Informatycznego Miasta Police – wydatkowano na ten cel **653 904,95 zł**;
- ❖ Przebudowa budynku oświatowego na potrzeby Urzędu Miejskiego w Policach – wydatkowano na ten cel **146 237,07 zł**.

□ OŚWIATA

- ❖ "Bezpieczny plac aktywności fizycznej" na terenie Szkoły Podstawowej im. Jerzego Noskiewicza z Oddziałami Dwujęzycznymi i Przedszkolnymi w Tanowie – wydatkowano na ten cel **123 784,79 zł**;

Rysunek 5. Bezpieczny plac aktywności fizycznej w Tanowie

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

- ❖ Modernizacja korytarza głównego, wygłuszenie sufitu oraz wymiana opraw oświetlenia podstawowego na wykonane w technologii LED w Szkole Podstawowej nr 3 w Policach – wydatkowano na ten cel **95 000,00 zł**;

Rysunek 6. Modernizacja korytarza głównego w SP 3 w Policach

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

- ❖ Wyciszenie akustyczne czterech sal lekcyjnych wraz z wymianą oświetlenie na ledowe. Zrealizowano zadanie wyciszenia sal lekcyjnych w Szkole Podstawowej nr 1 w Policach. – wydatkowano na ten cel **58 922,00 zł**;
- ❖ Bezpiecznie, sensorycznie Przedszkole Publiczne nr 1 "Calineczka" w Policach w trosce o potrzeby dzieci – wydatkowano na ten cel **49 159 zł**;
- ❖ "zdrowieJEMY" rewitalizacja ogrodu przy Przedszkolu Publicznym nr 9 w Policach – wydatkowano na ten cel **451 999,94 zł**.

□ BEZPIECZEŃSTWO

- ❖ Instalacja podtrzymania awaryjnego w punktach kamerowych zlokalizowanych na terenie rekreacyjnym nad Łarpią – wydatkowano na ten cel **11 955,60 zł**;
- ❖ Życie innych w naszych rękach - montaż defibrylatorów AED na terenie Trzebieży oraz zakup sprzętu ratowniczego dla OSP Trzebież – wydatkowano na ten cel **69 478 zł**;
- ❖ Budowa garażu na potrzeby OSP w Trzebieży – wydatkowano na ten cel **130 788,95 zł**;
- ❖ Budowa przyłącza kanalizacji sanitarnej do terenu użytkowanego przez WOPR, zlokalizowanego przy Ośrodku Żeglarskim przy ul. Konopnickiej w Policach wydatkowano na ten **32 840,33 zł**;
- ❖ Budowa monitoringu sołectkiego terenu rekreacyjnego w Wieńkowie wydatkowano na ten cel **13 257,80 zł**.

□ SPORT I TURYSTYKA

- ❖ Przebudowa i modernizacja sali widowiskowej wraz z innymi pomieszczeniami oraz wymiana wyposażenia akustycznego i oświetleniowego w budynku Miejskiego Ośrodka Kultury w Policach – wydatkowano na ten cel **12 677 232,88 zł**;

Rysunek 7. Przebudowa i modernizacja sali widowiskowej

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

- ❖ Budowa ścieżki rowerowej w kierunku miejscowości Trzebież – wydatkowano na ten cel **9 496,50 zł**;
- ❖ Posadzka pod wiatą na terenie SORS – wydatkowano na ten cel **16 180,00 zł**;
- ❖ Przebudowa odcinka ścieżki rowerowej w ciągu ul. Goleniowskiej w Policach wydatkowano na ten cel **17 976,60 zł**;
- ❖ Budowa miejsca upamiętniającego Aleksandra Dobę na terenie kompleksu turystycznego w Trzebieży – wydatkowano na ten cel **72 000,00 zł**;
- ❖ Zadaszenie kortu tenisowego w Policach – wydatkowano na ten cel **4 500,00 zł**;
- ❖ Budowa kontenerowego budynku socjalno-biurowego dla potrzeb sportu wraz z infrastrukturą techniczną i urządzeniami zagospodarowania terenu przy ul. Rybackiej 26 w Trzebieży – wydatkowano na ten cel **110 700,00 zł**;
- ❖ Budowa infrastruktury sportowej przy ul. Rowckiego w Policach – wydatkowano na ten cel **7 626 757,78 zł**.

Na inwestycje z zakresu kultury fizycznej wydatkowano w Gminie Polce w 2023 roku ponad 7,7 mln zł.

□ INTEGRACJA SPOŁECZNA

- ❖ Skwerek integracji międzypokoleniowej – zagospodarowanie terenu działki w m. Tanowo – wydatkowano na ten cel **15 990,00 zł**;

- ❖ Ogrodzenie placu zabaw zlokalizowanego przy Radzie Osiedla nr 4 przy ul. Piaskowej 49 w Policach – wydatkowano na ten cel **17 000,00 zł**.

PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU

- ❖ Dofinansowanie wkładu własnego na realizację zadania pn. "Budowa budynku z mieszkaniami chronionymi dla podopiecznych PSONI koło w Policach" – wydatkowano na ten cel **100 000,00 zł**;
- ❖ Własna przestrzeń=samodzielność – wydatkowano na ten cel **40 651,75 zł**;
- ❖ Wymiana drzwi zewnętrznych wejścia głównego w budynku schroniska dla osób bezdomnych w Policach – wydatkowano na ten cel **11 345,45 zł**.

W roku 2023 realizowane były następujące projekty z udziałem dofinansowania ze środków UE:

W roku 2023 realizowane były następujące projekty z udziałem dofinansowania ze środków UE.

- Własna przestrzeń = samodzielność RPZP.07.06.00-32-K001/19;
- Budowa infrastruktury drogowej na terenie miasta Police na potrzeby Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej POIS.05.02.00-00-0025/17-00;
- Rewitalizacja terenów rekreacyjnych nad Łarpią RPZP.09.03.00-32-061/19;
- Kształtowanie krajobrazu nad akwenami w Pasewalku, Pełczycach i Policach w celu intensyfikacji polsko - niemieckiej współpracy. 4UP Gestaltung von gewässernahen Räumen in Pasewalk, Pełczyce und Police zur Erweiterung der deutsch - polnischen Zusammenarbeit - 4 UP. – nr projektu INT -157.
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Tanowo i Witorza POIS.02.03.00-00-0219/16⁸.

W roku 2023 realizowane były następujące projekty z udziałem dofinansowania ze środków krajowych.

- Budowa komunalnego budynku mieszkalnego wielorodzinnego wraz z zagospodarowaniem i niezbędną infrastrukturą techniczną przy ul. Mieczysława Niedziałkowskiego w Policach;
- Przebudowa i wyposażenie Miejskiego Ośrodka i Kultury w Policach. Rządowy Fundusz Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych. 01/2021/1055/PolskiŁad;
- Budowa infrastruktury sportowej przy ul. Roweckiego w Policach. Rządowy Fundusz Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych. Edycja2/2021/2705/PolskiŁad;
- Budowa kanalizacji deszczowej i rurociągu na terenach popegeerowskich w gminie Police. Rządowy Fundusz Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych. Edycja3PGR/2021/3305/PolskiŁad;

⁸ Zadanie realizowane poza budżetem Gminy Police przez ZWiK Police Sp. z o.o.

- Budowa obwodnicy Polic stanowiącej dojazd do "Węzła Police" Zachodniego Obejścia Miasta Szczecina. Edycja5RSP/2022/175/PolskiLad;
- Aktywna integracja Cudzoziemców w Gminie Police.
- Nabycie wyposażenia i sprzętu ratownictwa na rzecz OSP w Tanowie.
- Nabycie wyposażenia i sprzętu ratownictwa na rzecz OSP w Tatyni.

W 2023 roku pozyskano środki, na zadania których realizacja nastąpi w kolejnych latach:

- Zabezpieczenie trwałej ruiny klasztoru augustianów na Wzgórzu Maryjnym w Policach – Jasienicy. Rządowy Fundusz Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych. RPOZ/2022/1652/PolskiLad.
- Budowa dróg gruntowych na terenach wiejskich w gminie Police. Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych. Edycja6PGR/2023/3256/PolskiLad.
- Rozbudowa szkoły Podstawowej w Tanowie. Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych. Edycja8/2023/1179/PolskiLad

CHARAKTERYSTYKA SIECI DROGOWEJ NA TERENIE GMINY POLICE

Kluczowym czynnikiem rozwoju gospodarczego jest dostęp do wysokiej jakości infrastruktury drogowej. Na terenie Gminy Police zlokalizowana jest sieć drogowa zarządzana przez trzy jednostki samorządu terytorialnego (JST), na którą składają się:

- Drogi wojewódzkie – o łącznej długości 41,9 km;
- Drogi powiatowe – o łącznej długości 48,306 km;
- Drogi gminne – o łącznej długości 89,621 km;
- Drogi o nawierzchni utwardzonej – 69,180 km;
- Drogi o nawierzchni gruntowej – 20,441 km;

W ciągu dróg gminnych zewidencjonowano **16** obiektów mostowych z czego **12 obiektów jest w stanie złym lub uległo dekapitalizacji** i wymaga poniesienia pilnych nakładów inwestycyjnych. Ze względu na pełnioną funkcję priorytet stanowi ze most w ciągu ul. Goleniowskiej w Policach nad Łarpią. Cztery kolejne obiekty mostowe wymagają przeprowadzenia prac konserwacyjnych.

Ponadto Gmina Police utrzymuje wybudowaną w ciągu ostatnich lat na terenie dróg wojewódzkich nr 115 i 114 drogę dla rowerów Pilchowo – Tanowo – Police – Trzebież o długości ok. 25 km w stanie dobrym. Opisywany szlak rowerowy został zaliczony do sieci dróg dla rowerów o znaczeniu międzynarodowym R66 i oznaczony jest numerem 3A.

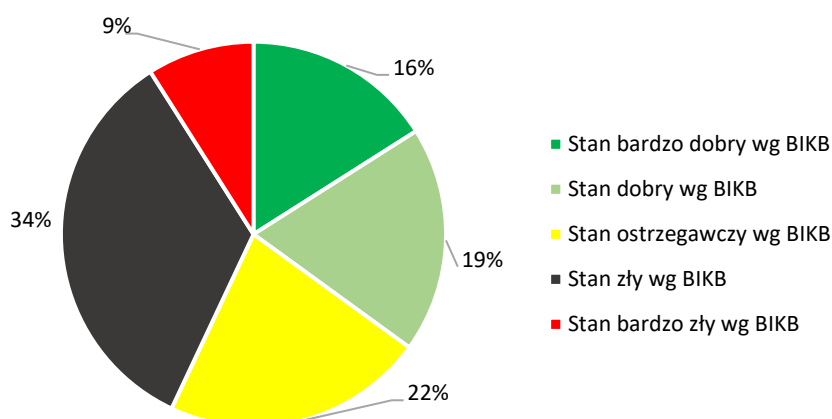
Drogi o nawierzchni utwardzonej mają długość **69,180 km** i wymagają utrzymania w standardzie odpowiadającym klasie dróg, na które składają się koszty utrzymania bieżącego, utrzymanie czystości, naprawy cząstkowe, remonty, zimowe utrzymanie dróg, koszty eksploatacyjne, zabiegi konserwacyjne, jak i poniesienia nakładów inwestycyjnych na modernizację, przebudowę i ich wyposażenia.

Pozostała część to drogi gruntowe, które wymagają ponoszenia kosztów w sposób ciągły, ze względu na niezwiązaną strukturę nawierzchni, której trwałość jest ściśle uzależniona od natężenia i rodzaju ruchu drogowego, rodzaju użytego materiału. Nawierzchnia tego typu jest również szczególnie wrażliwa na rodzaj podłoża, na którym się znajduje, czynniki atmosferyczne, możliwość odprowadzenia wód opadowych do zorganizowanych systemów.

Nakłady na drogi dzieli się zaś na krótkookresowe w założeniach realizacyjnych 5-cio letnich - do których zalicza się: koszty utrzymania bieżącego, utrzymanie czystości, naprawy cząstkowe, remonty, zimowe utrzymanie dróg, koszty eksploatacyjne, zabiegi konserwacyjne (nie zalicza się kosztów potrzebnych na utrzymanie nowo wybudowanych obiektów) oraz koszty krańcowe długoterminowe w założeniach realizacyjnych 25-cio letnich, do których uwzględnia się wydatki inwestycyjne związane z budową nowych obiektów, koszty odbudowy odcinków zdekapitalizowanych lub wyeksploatowanych dróg i obiektów oraz koszty modernizacji, doposażenia i przebudowy infrastruktury drogowej.

O ile w skali krótkookresowej zwiększenie ilości i zakresów robót utrzymaniowych oznaczałoby wzrost kosztów na ten cel (doprowadzenie do utrzymania w wymaganym standardzie), w rezultacie długookresowych kosztów krańcowych pozwoliłoby do przedłużenia żywotności obiektów utwardzonych i uniknięcia poniesienia znacznych nakładów finansowych związanych z koniecznością kompleksowej naprawy odcinków dróg.

Wykres 27. Stan dróg gminnych o nawierzchni utwardzonej w Gminie Police

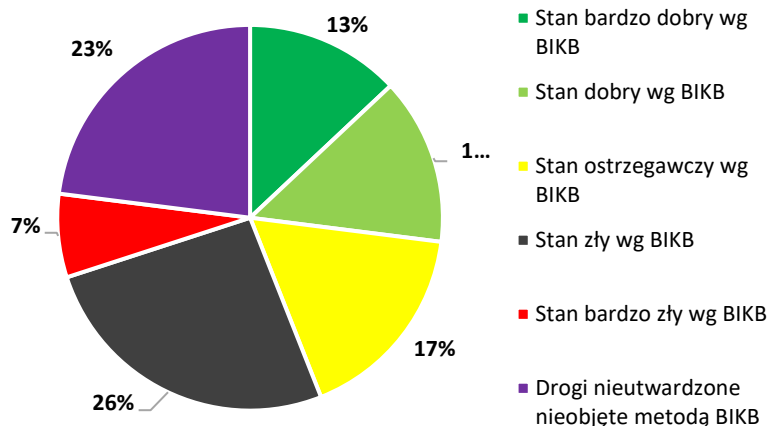
Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Stan bardzo dobry i dobry oznacza obiekty świeżo wybudowane o odpowiednio dobranej konstrukcji do struktury rodzajowej pojazdów i natężenia ruchu drogowego w pierwszym okresie eksploatacji oraz odcinki dróg utrzymanych w odpowiednim standardzie.

Spośród najważniejszych inwestycji służących podniesieniu jakości infrastruktury transportowej w Gminie Police w 2023 roku należy wymienić:

- Budowa infrastruktury drogowej na terenie Polic na potrzeby Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej - Przystanek Police Piłsudskiego oraz Przystanek Stacja Police;
- Remont ul. Robotniczej wraz z nowymi miejscami parkingowymi.

Wykres 28. Stan wszystkich dróg gminnych

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

5.2. OŚWIATA I EDUKACJA

Wysokiej jakości edukacja stanowi podstawę dla polepszenia życia ludzi i zrównoważonego rozwoju. Powszechny dostęp do edukacji poprawia jakość życia i umożliwia znalezienie innowacyjnych rozwiązań największych problemów współczesnego świata.

Promowanie równych możliwości i równego dostępu do edukacji, włączenia społecznego, różnorodności i sprawiedliwości w edukacji jest jednym z głównych priorytetów systemu edukacji funkcjonującego w Gminie Police. Działania takie umożliwiają integralny rozwój każdego ucznia.

Zgodnie z art. 16.2. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej „**Samorząd terytorialny uczestniczy w sprawowaniu władzy publicznej. Przysługującą mu w ramach ustaw istotną część zadań publicznych samorząd wykonuje w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność**”.

Zakładanie i prowadzenie publicznych przedszkoli, w tym z oddziałami integracyjnymi, przedszkoli specjalnych oraz innych form wychowania przedszkolnego, o których mowa w art. 14a ust. 1a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), szkół podstawowych w tym z oddziałami integracyjnymi, z wyjątkiem szkół podstawowych specjalnych i szkół artystycznych oraz szkół przy zakładach karnych, zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich, należy do zadań własnych gmin.

Jednostka samorządu terytorialnego, prowadząc publiczną szkołę lub przedszkole, jest odpowiedzialna za jej działalność, stając się nie tylko organem prowadzącym, ale też pełniąc szereg dodatkowych funkcji [zob. rys. 8].

Rysunek 8. Wybrane funkcje jednostki samorządu terytorialnego w systemie oświaty

Źródło: opracowanie własne.

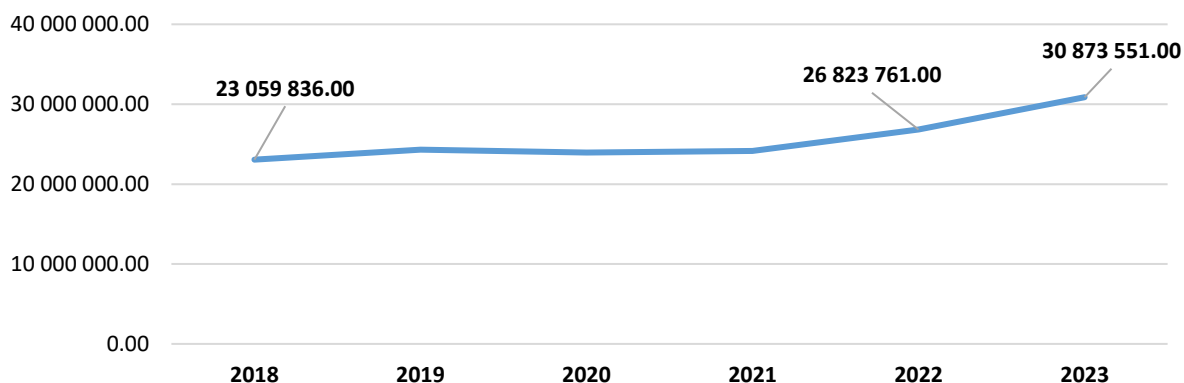
Wskazane wyżej funkcje nie wyczerpują oczywiście oczekiwań stawianych przed jednostką terytorialną w zakresie kształtowania polityki oświatowej. Działania podejmowane przez JST w zakresie oświaty i wychowania mają także rozbudzać gotowość do współpracy, nauczyć rozwiązywania problemów, przygotować do uczenia się przez całe życie oraz budować zaangażowaną, demokratyczną, obywatelską społeczność uczącą się przez całe życie. Dodatkowo prowadzić mają one także do zapewnienia uczniom możliwości nabywania wiedzy i umiejętności pożądanych w społeczeństwie XXI wieku. Powinny też tworzyć warunki sprzyjające uczeniu się, stosownie do indywidualnych predyspozycji i potrzeb każdego ucznia. We współpracy z samorządem i społecznością lokalną przedszkola, szkoły i placówki oświatowe powinny dążyć do spełnienia tych wymagań, biorąc pod uwagę specyfikę, możliwości i uwarunkowania każdej placówki.

Misją każdego samorządu powinno być dążenie, w ramach posiadanych kompetencji, do rozwoju, doskonalenia i podnoszenia efektywności całego systemu oświatowego funkcjonującego w gminie, poprzez analizowanie, monitorowanie oraz modyfikowanie wdrażanych działań z zakresu zarządzania systemem oświaty na poziomie operacyjnym, jak i strategicznym.

Przystępując do realizacji budżetu Gminy Police w 2023 roku, podobnie jak w latach poprzednich przyjęto, że zdolności, wiedza i umiejętności każdego dziecka (intelektualne, praktyczne i społeczne), zdobywane na kolejnych poziomach kształcenia, stanowią cenny zasób, który od początku drogi edukacyjnej należy pomnażać, z pełną świadomością jego niepowtarzalności i wyjątkowości. Dlatego też konsekwentnie realizowano ponadczasowe założenie, że **gminne szkoły muszą zapewnić zindywidualizowany system rozwoju tegoż potencjału i przekształcenie go w kapitał społeczny.**

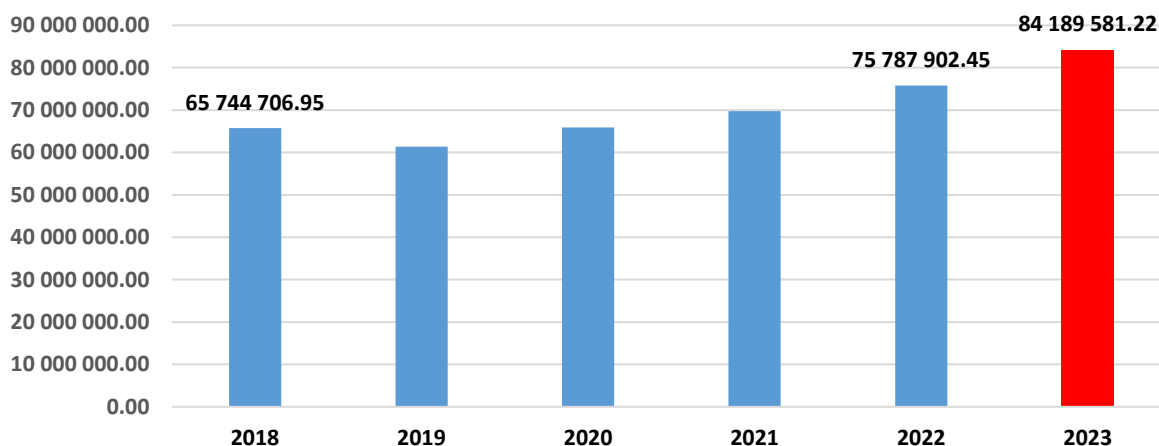
Wykres 29. Wartość subwencji oświatowej w Gminie Police

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Kluczową pozycją w zakresie finansowania systemu oświaty w jednostce samorządu terytorialnego jest część oświatowa subwencji ogólnej, która w roku 2023 wyniosła **30 873 551 zł** (wobec **26 823 761 zł** w 2022 r. i była to kwota wyższa w porównaniu z rokiem 2022 o **4 049 790 zł.**) Od wielu lat przekazywana subwencja nie jest wystarczająca na pokrycie wzrastających kosztów związanych z funkcjonowaniem systemu oświaty.

Wykres 30. Wartość wydatków oświatowych w Gminie Police w latach 2018-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W roku 2023 w budżecie na zadania z zakresu edukacji zagwarantowano kwotę **84 189 581,22 zł** (wobec 75 787 902,45 zł w roku 2022). Wydatki na pokrycie kosztów oświatowych stanowią **28,53%** wydatków budżetu.

Wysokość wydatków oświatowych jest silnie skorelowana z liczbą pracowników zatrudnionych w oświacie. W 2023 roku w systemie oświaty w Gminie Police zatrudnionych było 751 osób (o jedną osobę więcej niż w 2022 r.).

Tabela 12. Liczba pracowników w placówkach oświatowych w 2023 r.

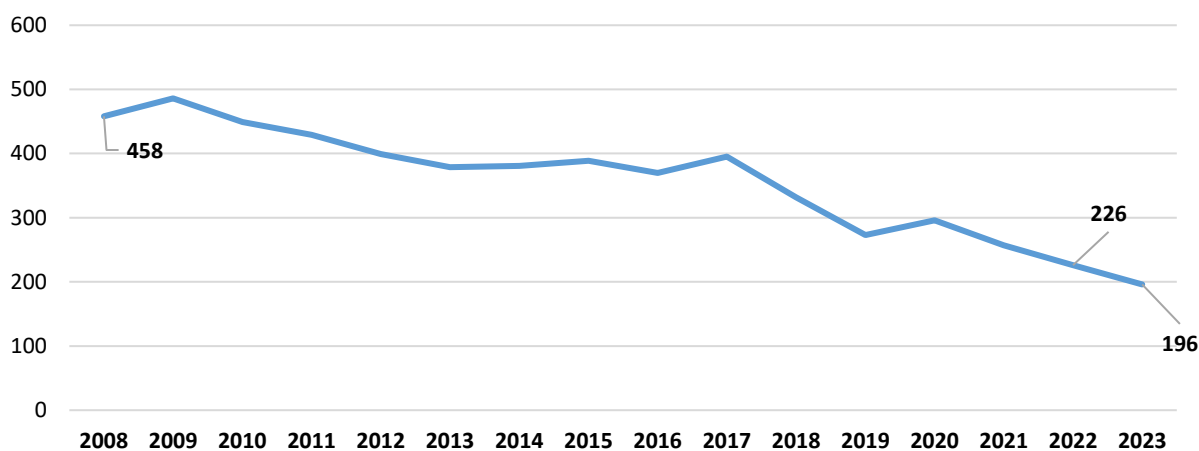
PLACÓWKA	OGÓŁEM		NAUCZYCIELE		ADMINISTRACJA I OBSŁUGA	
	ETATY	LICZBA PRACOWNIKÓW	ETATY	LICZBA PRACOWNIKÓW	ETATY	LICZBA PRACOWNIKÓW
Przedszkola	295,94	316	154,64	166	141,30	150
Szkoły Podstawowe	396,57	435	291,76	322	104,81	113
RAZEM	691,51	751	446,40	488	246,11	263

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

W ostatnich latach także uwarunkowania demograficzne w istotny sposób wpływają na funkcjonowanie systemu oświaty w całym kraju. W Gminie Police także dostrzegalne są efekty kryzysu demograficznego

Wykres 31 Liczba dzieci urodzonych w latach 2008 – 2023

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Szczególny niepokój budzi sytuacja w tych rejonach szkolnych, w których ze względu na niewielką liczbę dzieci w poszczególnych rocznikach niezwykle trudno będzie utworzyć oddział / klasę⁹ [zob. tabela poniżej].

⁹ Z punktu widzenia organizacji i ekonomiki funkcjonowania systemu oświatowego w Polsce, wskazane jest tworzenie oddziałów szkolnych (klas) liczących 24 uczniów.

Tabela 13. Zestawienie liczby dzieci urodzonych w poszczególnych rejonach szkolnych w latach 2010-2023

Lp.	Szkoła Podstawowa (Rejon)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Szkoła Podstawowa nr 1 w Policach	51	26	26	36	30	30	24	30	17	21	27	22	20	8
2.	Szkoła Podstawowa nr 3 w Policach	62	49	41	52	45	38	51	53	37	34	43	39	26	22
3.	Szkoła Podstawowa nr 5 w Policach	21	86	63	74	72	64	63	66	66	49	47	38	26	38
4.	Szkoła Podstawowa nr 6 w Policach	21	16	18	15	19	17	28	22	15	16	16	15	9	15
5.	Szkoła Podstawowa nr 8 w Policach	209	155	156	143	148	152	144	156	140	109	113	81	98	65
6.	Szkoła Podstawowa w Tanowie	14	17	26	20	24	30	27	21	18	16	18	21	13	13
7.	Szkoła Filialna w Pilchowie	12	14	11	8	12	7	13	11	8	5	7	10	15	6
8.	Szkoła Podstawowa w Trzebieży	39	33	38	33	39	32	23	36	31	23	35	31	21	29
RAZEM		449	429	399	379	381	389	370	395	332	273	296	257	226	196

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Od początku agresji Rosji na Ukrainę do polickich szkół i przedszkoli zostało włączonych ponad **dwieście dzieci**.

W roku szkolnym 2022/2023 do szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie Gminy Police uczęszczało **2 882** uczniów, tj. o **30** więcej niż w roku poprzednim. Średnio w jednej klasie było **18,96** uczniów.

Pod tym względem sytuacja w poszczególnych placówkach jest mocno zróżnicowana – zobacz tabela poniżej.

Tabela 14. Charakterystyka placówek oświatowych w Gminie Police w 2023 r.

Lp.	NAZWA SZKOŁY	LICZBA UCZNIÓW W KLASIE								RAZEM UCZNIÓW	LICZBA ODDZIAŁÓW
		LICZBA ODDZIAŁÓW									
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII		
1	Szkoła Podstawowa nr 1 Police ul. Sikorskiego 8 Police ul. Traugutta 3	21	32	25	24	23	20	39	54	238	12
		1	2	1	1	1	1	2	3		

2	Szkoła Podstawowa nr 3 <i>Police ul. Siedlecka 4</i>	40	43	44	38	48	55	36	76	380	18
		2	2	2	2	2	2	2	4		
3	Szkoła Podstawowa nr 5 <i>Police ul. Wojska Polskiego 68</i>	50	50	49	56	55	12	17	26	315	18
		3	3	3	3	3	1	1	1		
4	Szkoła Podstawowa nr 6 <i>Police ul. Owocowa 5</i>	10	11	14	12	9	8	10	24	98	8
		1	1	1	1	1	1	1	1		
5	Szkoła Podstawowa nr 8 <i>Police ul. Piaskowa 98 Police, ul. Tanowska 14</i>	162	162	148	158	136 9	120	116	263	1268	57
		7	7	7	7	7	5	5	12		
RAZEM MIASTO		283	298	280	288	274	215	218	443	2299	113
		14	15	14	14	14	10	11	21		
6	Szkoła Podstawowa <i>Tanowo, ul. Szczecińska 31</i>	35	34	30	17	24	24	16	46	226	12
		2	2	2	1	1	1	1	2		
	Szkoła Podstawowa Szkoła Filialna <i>Pilchowo, ul. Szczecińska 1A</i>	17	14	12	17	16	15	0	0	91	6
		1	1	1	1	1	1	0	0		
7	Szkoła Podstawowa <i>Trzebież, ul. WOP 19A</i>	34	35	31	38	21	10	22	28	219	13
		2	2	2	2	1	1	1	2		
RAZEM WIEŚ		86	83	73	72	61	49	38	74	536	31
		5	5	5	4	3	3	2	4		
8	Niepubliczna Szkoła Podstawowa <i>Przęsocin, ul. Szkolna 1</i>	4	5	7	5	6	6	3	11	47	8
		1	1	1	1	1	1	1	1		
OGÓŁEM		373	386	360	365	341	270	259	528	2882	152
		20	21	20	19	18	14	14	26		

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Różnice w liczbie oddziałów, wielkości zatrudniania i ogólnych kosztów związanych z funkcjonowaniem szkół wpływają na fakt, iż pod względem kosztowności szkoły podstawowe w Gminie Police są mocno zróżnicowane. Koszty te wynoszą od **12 566 zł** do **22 801 zł** na jednego ucznia.

Tabela 15. Koszt utrzymania jednego ucznia w ciągu roku w szkołach według stanu na dzień 1.01.2023 r.

PLACÓWKA	BUDŻET	WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW W PRZELICZENIU NA JEDNEGO UCZNIA
	(w zł)	
Szkoła Podstawowa nr 1 w Policach	4 064 661	17 078
Szkoła Podstawowa nr 3 w Policach	4 774 981	12 566
Szkoła Podstawowa nr 5 w Policach	5 212 400	16 547
Szkoła Podstawowa nr 6 w Policach *	2 501 476	22 801
Szkoła Podstawowa nr 8 w Policach	16 002 550	12 620
Szkoła Podstawowa w Tanowie*	4 811 500	20 747
Szkoła Podstawowa w Trzebieży	4 016 905	18 342
GMINA POLICE	42 166 364	15 070

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.*Łącznie z oddziałami przedszkolnymi.

Wydatki na funkcjonowanie szkół podstawowych zamknęły się kwotą **43 120 766,19 zł**. Obejmowała ona wydatki związane z utrzymaniem prawidłowego funkcjonowania na terenie Gminy Police szkół publicznych oraz Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Przęsocinie.

W celu poprawy sytuacji w zakresie opieki nad najmłodszymi dziećmi, zdecydowano w 2023 o potrzebie kontynuacji funkcjonowania oddziałów przedszkolnych w wybranych szkołach podstawowych w mieście Police, jak i przede wszystkim w miejscowościach na obszarach wiejskich.

Wydatki na oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych zamknęły się kwotą **1 012 938,06 zł**.

W roku szkolnym 2022/2023 wychowaniem przedszkolnym objęte były dzieci w wieku 3-6 lat, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach dzieci, które ukończyły 2,5 roku. Obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego realizowały dzieci 6-letnie.

Od 2017 roku obowiązuje zasada ustalania czasu bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki oraz określenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego tylko dla dzieci do lat 5 w prowadzonych przez Gminę Police publicznych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych.

Wyłączenie dzieci 6-letnich z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego związane jest z objęciem ich od 2017 roku subwencją oświatową.

Wysokość opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego poza 5-godzinnym bezpłatnym czasem pobytu dziecka w przedszkolu wynosi 1 zł za każdą rozpoczętą godzinę zajęć.

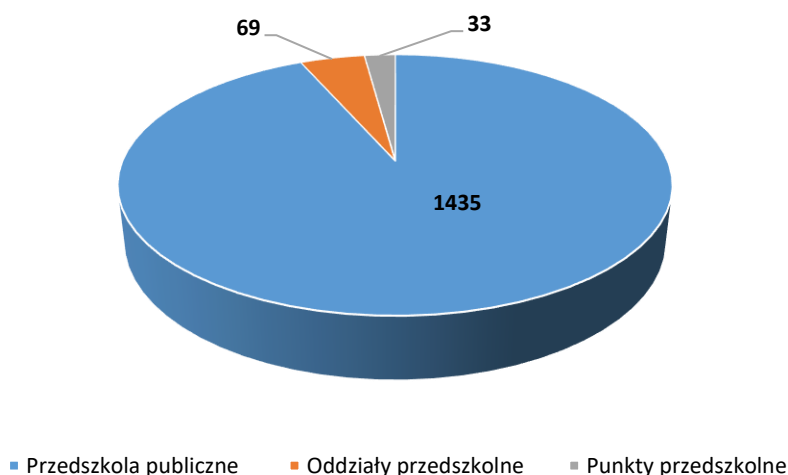
W minionym roku szkolnym w Gminie Police funkcjonowało:

- **Dziewięć** przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Gmina Police, w których przebywało **1 435 dzieci** (8 dzieci mniej niż w roku poprzednim). Wydatki zaplanowane w budżecie gminy na przedszkola publiczne na rok 2022 stanowiły kwotę: 23 412 566 zł, a na rok 2023 przewidziano kwotę **26 853 289 zł**;
- **Cztery** oddziały przedszkolne zlokalizowane w szkołach podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Police, w których przebywało **54** dzieci (1 dziecko mniej niż w roku poprzednim); na ich funkcjonowanie zaplanowano na rok 2022 kwotę 677 000 zł, a na rok 2023 przewidziano kwotę: **781 891 zł**;
- **Jeden** oddział przedszkolny zlokalizowany w Niepublicznej Szkole Podstawowej Élan Vital, do którego uczęszczało **15** uczniów. Przewidywana w 2022 r. kwota w budżecie na wydatki w tym zakresie stanowiła 120 000 zł, a na rok 2023: **298 620 zł**;
- **Dwa** niepubliczne punkty przedszkolne, dla których organem prowadzącym są osoby prawne lub fizyczne, w których przebywało **33** dzieci (tyle samo, co w roku poprzednim). W roku 2022 zaplanowana kwota z budżetu gminy na funkcjonowanie niepublicznych punktów przedszkolnych wynosiła: 219 100 zł, a w roku 2023: **252 000 zł**.

Niepubliczne przedszkola, niebędące przedszkolami specjalnymi, niespełniające warunków określonych w art. 17 ust. 1 ustawy, otrzymują na każdego ucznia z budżetu Gminy dotację w wysokości 75% podstawowej kwoty dotacji dla przedszkoli, z tym, że na ucznia niepełnosprawnego w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na takiego ucznia niepełnosprawnego przedszkola w części oświatowej subwencji ogólnej dla Gminy.

Wykres 32. Dzieci objęte edukacją przedszkolną

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Tabela 16. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych w roku szkolnym 2022/2023 w Gminie Police

PRZEDSZKOLE	LICZBA ODDZIAŁÓW			LICZBA DZIECI W PRZEDSZKOLU						
	OGÓŁEM	W TYM ODDZ.		OGÓŁEM	W TYM:					
		PONIŻEJ "0"	"0"		2020 2 LATKI	2019 3 LATKI	2018 4 LATKI	2017 5 LATKI	2016 6 LATKI	2015 7 LATKI
Przedszkole Publiczne nr 1	6	4	2	134	1	24	26	47	35	1
Przedszkole Publiczne nr 5	9	7	2	222	0	49	73	49	51	0
Przedszkole Publiczne nr 6	5	4	1	121	2	21	25	38	34	1
Przedszkole Publiczne nr 8	9	6	3	189	1	42	53	31	57	5
Przedszkole Publiczne nr 9	6	3	3	147	3	24	24	44	47	5
Przedszkole Publiczne nr 10	6	4	2	140	17	23	25	35	40	0
Przedszkole Publiczne nr 11	9	6	3	261	15	38	54	89	62	3
Razem miasto	50	34	16	1214	39	221	280	333	326	15
Przedszkole Publiczne w Tanowie	5	4	1	108	5	18	25	27	33	0
Przedszkole Publiczne w Trzebieży	6	5	1	113	2	21	32	28	29	1
Razem wieś	11	9	2	221	7	39	57	55	62	1
Ogółem	61	43	18	1435	46	260	337	388	388	16
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych										
Szkoła Podstawowa nr 6 w Policach	2	1	1	25	0	4	5	6	9	1
Szkoła Podstawowa w Tanowie Szkoła Filialna w Pilchowie	2	1	1	29	0	6	4	9	10	0
Niepubliczna Szkoła Podstawowa ÉLAN VITAL	1	0	1	15	0	0	0	7	8	0
Razem oddz. "O" w Szkołach Podstawowych	5	2	3	69	0	10	9	22	27	1
Punkty przedszkolne										
Niepubliczny Punkt Przedszkolny TPD w Policach	1	0	1	17	1	3	1	7	5	0
Niepubliczny Punkt Przedszkolny "Urwisiek"	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Niepubliczny Punkt Przedszkolny "Urwisek II"	1	1	0	16	0	9	7	0	0	0
Ogółem punkty	2	1	1	33	1	12	8	7	5	0

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Podobnie jak w przypadku szkół podstawowych, tak i w zakresie opieki przedszkolnej istnieją istotne różnice w kosztochłonności pomiędzy poszczególnymi placówkami. Średnioroczny koszt funkcjonowania placówki przedszkolnej w Gminie Police wynosił od **15 984 zł** do **22 773zł** w przeliczeniu na jednego ucznia [zob. tabela 17].

Tabela 17. Koszt utrzymania przedszkoli (bez wydatków inwestycyjnych i kosztów ponoszonych przez rodziców) według stanu na dzień 1.01.2023 r.

PLACÓWKA	BUDŻET PRZEDSZKOŁA	WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW W PRZELICZENIU NA JEDNO DZIECKO
	[w zł]	
Przedszkole Publiczne nr 1 w Policach	2 707 300	20 204
Przedszkole Publiczne nr 5 w Policach	3 548 400	15 984
Przedszkole Publiczne nr 6 w Policach	2 467 419	20 392
Przedszkole Publiczne nr 8 w Policach*	3 314 244	17 536
Przedszkole Publiczne nr 9 w Policach	2 691 345	18 308
Przedszkole Publiczne nr 10 w Policach	2 616 700	18 691
Przedszkole Publiczne nr 11 w Policach	4 694 714	17 987
Przedszkole Publiczne w Tanowie	2 459 490	22 773
Przedszkole Publiczne w Trzebieży	2 353 677	20 829
RAZEM	26 853 289	18 713

*w Przedszkolu Publicznym nr 8 w Policach funkcjonują oddziały integracyjne.

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Rysunek 9. Infrastruktura przedszkolna w Gminie Police

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

Jednym z instrumentów polityki rodzinnej, który umożliwia tworzenie w Gminie Police warunków ułatwiających mieszkańcom godzenie życia zawodowego z obowiązkami rodzinnymi, jest system usług społecznych w zakresie opieki nad dzieckiem do lat 3. Przyczynia się on do wzrostu aktywności zawodowej, zwłaszcza kobiet, i pozytywnie wpływa na decyzje prokreacyjne. Efektem jego funkcjonowania jest także wyrównanie szans rozwojowych dzieci ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Na system usług społecznych w zakresie opieki nad dzieckiem do lat 3 w Gminie Police składają się m.in., **1 publiczny i 9 niepublicznych** żłobków. W placówce publicznej opieką objęte jest **135** dzieci. Funkcjonowanie placówek niepublicznych wspierane jest przez policki samorząd dofinansowaniem w kwocie 600 zł miesięcznie za pobyt każdego dziecka. Placówki niepubliczne oferują **221** miejsc a korzysta z nich **157** dzieci

Dzieci w wieku poniżej 3 roku życia korzystają również z opieki świadczonej przez gminne przedszkola. W roku 2023 takich dzieci było **46**.

W 2023 roku **338** (wobec 358 w 2022 r) najmłodszych policzan objętych było opieką w żłobku lub przedszkolu, co stanowiło **40%** dzieci, które mają mniej niż 3 lata, i są mieszkańcami Gminy Police

W szkołach w Gminie Police, podobnie jak w całym kraju, dokonuje się na podstawie zgromadzonych i poddanych analizie danych, oceny skuteczności i przydatności podejmowanych działań edukacyjnych. Analiza wyników egzaminów zewnętrznych stanowi w polskim systemie edukacji stały element pracy

szkół, które dostrzegają ich znaczenie w procesie doskonalenia jakości kształcenia. Wyniki egzaminów są oceną zewnętrzną, określonych wymaganiami egzaminacyjnymi osiągnięć edukacyjnych uczniów.

Ocena zewnętrzna, w postaci wyniku egzaminu zewnętrznego, jest jednym ze wskaźników efektywności nauczania, celem i środkiem pracy nauczyciela i szkoły. Tak rozumiany wynik egzaminu zewnętrznego pełni ważne funkcje w życiu szkoły tj.:

- INFORMACYJNĄ** – informuje o określonych wymaganiami egzaminacyjnymi osiągnięciach uczniów i szkoły;
- DIAGNOSTYCZNĄ** – stanowi jeden ze wskaźników efektywności kształcenia;
- PROGNOSTYCZNĄ** – dostarcza wiedzy umożliwiającej prognozowanie i planowanie osiągnięć uczniów i szkoły;
- WARTOŚCIUJĄCĄ** – stanowi podstawę do wyrażania opinii i ocen o osiągnięciach uczniów, pracy nauczycieli i procesie kształcenia w szkole;
- MOTYWUJĄCĄ** – może być czynnikiem wyzwalającym większe zaangażowanie w pracę;
- KOREKCYJNĄ** – wnioski z analizy i interpretacji wyników egzaminów zewnętrznych winny być podstawą do modyfikowania i korygowania procesu kształcenia.

Wyniki dostarczają wielu istotnych danych nie tylko dla konkretnej szkoły i ucznia, ale także dla całego systemu oświaty. W tabeli poniżej przedstawiono wyniki osiągnięte przez uczniów polickich szkół w trakcie egzaminu „8- klasisty” przeprowadzonego w 2023 r.

Tabela 18. Wyniki egzaminu „8-klasisty” w 2023 r.

PRZEDMIOT	KRAJ	WOJEWÓDZTWO	GMINA	SP 1	SP 3	SP 5	SP 6	SP 8	SP TRZEBIEŻ	SP TANOWO
j. polski	66	61,27	62	50,80	56,37	62,42	60,04	63,48	67,62	63,20
matematyka	53	48,82	47	40,80	47,44	48,46	35,02	46,63	50,70	54,00
j. angielski	66	63,88	65	55,60	62,47	66,99	53,04	66,15	58,92	73,07

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

W 2023 roku konsekwentnie realizowano projekty z zakresu oświaty i wychowania, przeznaczając na niezbędne inwestycje i zakupy inwestycyjne w kwocie **886 365,73 zł.**

EFEKTEM TEGO BYŁY M.IN. PROJEKTY MAJĄCE NA CELU POPRAWĘ BAZY EDUKACYJNEJ:

- Bezpieczny plac aktywności fizycznej na terenie Szkoły Podstawowej im. Jerzego Noskiewicza z Oddziałami Dwujęzycznymi i Przedszkolnymi w Tanowie – na kwotę **123 784,79 zł;**
- Modernizacja korytarza głównego, wygłuszenie sufitu oraz wymiana opraw oświetlenia podstawowego na wykonanie w technologii LED w Szkole Podstawowej nr 3 w Policach –na kwotę **95 000 zł;**

- Wyciszenie akustyczne czterech sal lekcyjnych wraz z wymianą oświetlenia na ledowe – na kwotę **58 922 zł**;
- Bezpiecznie, sensorycznie. Przedszkole Publiczne nr 1 CALINECZKA w Policach w trosce o potrzeby dzieci – na kwotę **45 959 zł**;
- zdrowieJEMY rewitalizacja ogrodu przy Przedszkolu Publicznym nr 9 w Policach na kwotę **451 999,94 zł**;
- Budowa kontenerowego budynku socjalno-biurowego dla potrzeb sportu wraz z infrastrukturą techniczną i urządzeniami zagospodarowania terenu przy ul. Rybackiej 26 w Trzebieży - na kwotę **110 700 zł**.

REALIZACJA POZOSTAŁYCH ZADAŃ OŚWIATOWYCH

DOWOŻENIE UCZNIÓW DO SZKÓŁ

Gmina Police, zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, wypełniła w roku szkolnym 2022/2023 obowiązek zapewnienia bezpłatnego transportu i opieki do najbliższego publicznego przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub publicznej innej formy wychowania przedszkolnego dzieciom pięcioletnim i sześciioletnim, których odległość od miejsca zamieszkania od przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub publicznej innej formy wychowania przedszkolnego przekraczała 3 km.

GMINA ZAPEWNIĄ DOWÓZ DO SZKÓŁ I PRZEDSZKOLI DLA:

- uczniów szkół podstawowych, których droga do szkoły przekracza:
  - 3 km – w przypadku uczniów klas I – IV szkół podstawowych,
  - 4 km – w przypadku uczniów klas V-VIII szkół podstawowych;
- dzieci 6 letnich spełniających obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego i dzieci 5 letnich z domu do przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, czy oddziału przedszkolnego zorganizowanego w szkole podstawowej, których droga z domu do przedszkola/szkoły przekracza 3 km;
- niepełnosprawnych dzieci 5 letnich i 6 letnich oraz dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na podstawie art. 31 ust 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, uczniów niepełnosprawnych z orzeczeniami do najbliższej szkoły/przedszkola/ośrodka.

Na dowóz uczniów przeznaczono w budżecie na 2023 rok kwotę **1 779 015,18 zł**, a dowozem objęto 212 dzieci.

□ STYPENDIA I ZASIŁKI SZKOLNE

Pomoc socjalna w formie stypendiów i zasiłków szkolnych adresowana jest do osób w trudnej sytuacji materialnej, których miesięczny dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty **600 zł netto**.

Wysokość stypendium szkolnego wynosiła **105 zł** miesięcznie. W roku szkolnym 2022/2023 przyznano **67** stypendiów.

□ WYPRAWKA SZKOLNA

Wyprawka szkolna jest pomocą w formie dofinansowania zakupu podręczników do kształcenia ogólnego, w tym podręczników do kształcenia specjalnego lub podręczników do kształcenia w zawodach, skierowaną do uczniów niepełnosprawnych.

W roku 2023 w ramach programu 6 uczniów otrzymało pomoc na łączną kwotę **18 858,72 zł**.

□ WYPOSAŻENIE SZKÓŁ W PODRĘCZNIKI

Prawo do bezpłatnego dostępu do podręczników lub materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych, w brzmieniu nadanym ustawą, przysługuje wszystkim uczniom szkół podstawowych.

W roku szkolnym 2023 Gmina Police wykorzystała dotację celową przeznaczoną na wyposażenie szkół podstawowych w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe na łączną kwotę **318 727,46 zł** (wobec 394 227,97 zł w 2022 r.).

□ DOFINANSOWANIE PRACODAWCOM KOSZTÓW KSZTAŁCENIA MŁODOCIANYCH PRACOWNIKÓW

Zgodnie z art. 122 ust. 1,2,6 i 7 ustawy – Prawo oświatowe, w 2023 roku Burmistrz przyznał dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników zamieszkałych na terenie Gminy Police. Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników jest finansowane ze środków Funduszu Pracy. Środki te są przekazywane na wyodrębniony rachunek bankowy Urzędu Wojewódzkiego. Wojewoda otrzymane środki na dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników przekazuje na wyodrębniony rachunek bankowy Gminy.

Dofinansowanie udzielono **18** pracodawcom, którzy złożyli wniosek i spełniali warunki określone w ustawie, na łączną kwotę: **199 819,42 zł** (wobec 129 295,03 zł w 2022 r.).

WYBRANE OSIĄGNIĘCIA POLICKICH DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU 2023

W roku szkolnym 2022/2023, szereg uczniów z polickich szkół uzyskało tytuł finalisty lub laureata konkursów przedmiotowych organizowanych przez Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty. To efekt ciężkiej pracy uczniów i rodziców, wspomaganą realizowaną w polickich szkołach *Programem pracy z uczniem zdolnym*. Sukcesy poszczególnych szkół zostały zestawione poniżej. Warto jednak zauważyć, że z powodu pandemii Zachodniopomorski Kurator Oświaty przeprowadził tylko część konkursów kuratorskich.

SZKOŁA PODSTAWA NR 1 IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI W POLICACH

- W międzynarodowym konkursie matematycznym „Kangur”, wyróżnienie otrzymało 2 uczniów;
- W konkursie matematycznym organizowanym przez Zachodniopomorskie Kuratorium Oświaty w Szczecinie dwoje uczniów reprezentowało szkołę w etapie rejonowym;
- W konkursie biologicznym organizowanym przez Zachodniopomorskie Kuratorium Oświaty w Szczecinie dwoje uczniów reprezentowało szkołę w etapie rejonowym;
- W konkursie chemicznym organizowanym przez Zachodniopomorskie Kuratorium Oświaty w Szczecinie dwoje uczniów reprezentowało szkołę w etapie rejonowym;
- W konkursie geograficznym organizowanym przez Zachodniopomorskie Kuratorium Oświaty w Szczecinie dwoje uczniów reprezentowało szkołę w etapie rejonowym;
- W konkursie informatycznym organizowanym przez Powiat w Policach troje uczniów zostało nagrodzonych za wykonanie folderu na temat segregacji odpadów;
- W konkursie gminnym „Bawimy się w matematykę” 2 uczniów otrzymało tytuł laureata;
- Pierwsze miejsce w konkursie na nazwę Wydry organizowanym przez ZWiK;
- Konkurs historyczny dla uczniów szkół podstawowych województwa zachodniopomorskiego w etapie rejonowym wzięło udział dwóch uczniów;
- Konkurs z WOS-u dla uczniów szkół podstawowych województwa zachodniopomorskiego w etapie rejonowym wzięło udział dwóch uczniów;
- Jeden uczeń został laureatem powiatowego konkursu o Unii Europejskiej - zajął III miejsce;
- Laureatem gminnego konkursu ortograficznego „Ortografik” została 1 uczennica, a 2 uczennice zostały finalistkami tego konkursu;
- Uczniowie z klas V – VII wzięli udział w Międzyszkolnym Konkursie Czytelniczym „Kroniki Saltamontes Ucieczka z mroku” Moniki Marin;
- Konkurs Języka Angielskiego dla uczniów szkół podstawowych województwa zachodniopomorskiego w etapie rejonowym wzięło udział dwóch uczniów;
- W konkursie plastycznym "MAMY RADY NA ODPADY" w ramach gminnego projektu. Dzieci kl.I-III mogły pogłębiać znajomość problemów związanych z odpadami i promować ich selektywną zbiórkę oraz kształtować świadomość i wrażliwość na problemy związane

z ochroną środowiska. Do konkursu przystąpiło 14 uczniów. Troje z nich zdobyło najwyższe lokaty;

- Uczeń klasy 8 zajął 2 miejsce w Gminno-powiatowej Lidze Biegów Przełajowych.

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 3 IM. MARII SKŁODOWSKIEJ CURIE Z ODDZIAŁAMI DWUJĘZYCZNYMI

- Finalistka etapu wojewódzkiego konkursu języka angielskiego dla uczniów szkół podstawowych województwa zachodniopomorskiego w roku szkolnym 2022/2023
- Ogólnopolska Olimpiada Olympus Sesja Zimowa 2023
  - ❖ (uczeń 5a) miejsce 5 dyplom laureata,
  - ❖ (uczeń 6a) miejsce 5 dyplom laureata,
  - ❖ (uczeń 6b) miejsce 9 dyplom laureata,
  - ❖ (uczeń 8b) miejsce 5 dyplom laureata,
  - ❖ (uczeń 8b) miejsce 5 dyplom laureata.
- XVIII Gminny Konkurs Języka Angielskiego Drużynowo - 1. miejsce dla szkoły zdobył zespół w składzie:
  - ❖ (uczeń 4b) 2. miejsce w części indywidualnej konkursu,
  - ❖ (uczeń 5a) 3. miejsce w części indywidualnej konkursu,
  - ❖ (uczeń 6b) 3. miejsce w części indywidualnej konkursu,
  - ❖ (uczeń 7b) 1. miejsce w części indywidualnej konkursu,
  - ❖ (uczeń 8b) 1. miejsce w części indywidualnej konkursu.
- Ogólnopolski Konkurs Edi Panda 2023 Z Języka Angielskiego
  - ❖ (uczeń 8A) miejsce 5 dyplom laureata,
  - ❖ (uczeń 8B) miejsce 9 dyplom wyróżnienia.
- GMINNY KONKURS JĘZYKA POLSKIEGO „ORTOGRAFIK” laureatem został uczeń klasy (7a).
- Gminny Konkurs Matematyczny „Bawimy Się W Matematykę”. W roku szkolnym 2022/2023 laureatami konkursu zostali:
  - ❖ uczeń (7a)
  - ❖ uczeń (7a)
  - ❖ uczeń (7b)
  - ❖ uczeń (8b)
  - ❖ uczeń (8a)

Wyróżnienie otrzymali:

  - ❖ uczeń (6b)
  - ❖ uczeń (7a)
  - ❖ uczeń (8b)

- Uczeń (2b) - wyróżnienie w Powiatowym Konkursie Czytelniczym o tytuł "Mistrza Pięknego Czytania";
- Uczeń (6b) - II miejsce w Międzyszkolnym Konkursie Czytelniczym na podstawie książki "Kroniki Saltamontes" Moniki Marin;
- Ćwierćmaraton Policki – bieg indywidualny:
  - ❖ uczeń (8c) – miejsce II,
  - ❖ uczeń (3a) – miejsce III,
  - ❖ Szkolna Liga Biegów Przełajowych,
  - ❖ uczeń – miejsce II,
  - ❖ uczeń – miejsce II.

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 5 IM. ORŁA BIAŁEGO Z ODDZIAŁAMI DWUJĘZYCZNYMI W POLICACH.

- Bawimy się w matematykę:
  - ❖ uczeń 5a – laureat,
  - ❖ uczeń 5a – finalista,
  - ❖ uczeń 4a – finalista,
  - ❖ uczeń 4a – finalista,
  - ❖ uczeń 5b – finalista,
  - ❖ uczeń 5c- finalista.
- Ortografik :
  - ❖ uczeń 7c – laureatka,
  - ❖ uczeń 5a – laureat,
  - ❖ uczeń 5a – laureat,
  - ❖ uczeń 5b – laureat,
  - ❖ uczeń 4b – finalistka,
  - ❖ uczeń 4c – finalista,
  - ❖ uczeń 6c – laureatka.
- "Alfik matematyczny"
  - ❖ dyplom uznania uczeń 4a, uczeń 5b.
- Międzyszkolny konkurs czytelniczy na podstawie książki "Kroniki Saltamontes - Ucieczka z mroku" dla klas IV-VII
  - ❖ I miejsce - uczeń kl. 5a,
  - ❖ III miejsce - uczeń kl. 5b.
- Szkolnym Konkurs Recytatorski
Finaliści: klas IV - VI:
  - ❖ 1. uczeń
  - ❖ 2. uczeń

- ❖ 3. uczeń

klasy VII – VIII:

- ❖ 1. uczeń
- ❖ 2. uczeń

ZAWODY SPORTOWE W ROKU SZKOLNYM 2023/2024

- Gminno - Powiatowe Igrzyska Dzieci w Sztafetowych Biegach Przełajowych Dziewcząt - 3 msc. październik 2023;
- Gminno - Powiatowe Igrzyska Dzieci w Sztafetowych Biegach Przełajowych Chłopców - 4 msc. październik 2023;
- Gminno - Powiatowe zawody Tenisa Stołowego Chłopców - 1 msc. listopad 2023;
- Gminno - Powiatowe Igrzyska Dzieci w Piłkę Ręczną Chłopców - 2 msc. listopad 2023;
- Gminno - Powiatowe Igrzyska Dzieci w Piłkę Siatkową Dziewcząt - 2 msc. luty 2024;
- Gminno - Powiatowe Igrzyska Dzieci w Piłkę Siatkową Chłopców - 3 msc. luty 2024.

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 6 Z ODDZIAŁAMI DWUJĘZYCZNYMI I PRZEDSZKOLNYMI W POLICACH

- Konkursy przedmiotowe - etap Wojewódzki
  - ❖ Język Polski - finalista,
  - ❖ Konkurs Historyczny - laureat,
  - ❖ Konkurs Geograficzny - finalista,
  - ❖ Konkurs Biologiczny - finalista,
  - ❖ Konkurs WOS - finalista.
- Konkursy gminne/powiatowe:
  - ❖ Bawimy się w Matematykę - laureat i finalistka,
  - ❖ Ortografik - finalistka,
  - ❖ Bieg Po Zdrowie - konkurs plastyczny - wyróżnienie,
  - ❖ Udane ferie to bezpieczne ferie - konkurs plastyczny - wyróżnienie.
- Konkurs wojewódzki:
  - ❖ Historyczno-plastyczny Ku Niepodległości - - 1 miejsce.
- Konkurs ogólnopolski
  - ❖ Ubierzemy Choinkę dla Św. Jana Pawła II - konkurs plastyczny - wyróżnienie,
  - ❖ Bezpiecznie na wsi mamy, niebezpiecznych substancji unikamy - plastyczny – wyróżnienie.

ZAWODY SPORTOWE W ROKU SZKOLNYM 2023/2024

□ Ćwierćmaraton Policki:

- ❖ 2 miejsce,
- ❖ 2 miejsce,
- ❖ 3 miejsce,
- ❖ 5 miejsce,
- ❖ 5 miejsce,
- ❖ 6 miejsce.

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 8 IM. JANA PAWŁA II Z ODDZIAŁAMI DWUJĘZYCZNYMI I SPORTOWYMI

□ Konkursy przedmiotowe Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty i XIII LO:

- ❖ Konkurs języka polskiego - laureatka,
- ❖ Konkurs biologiczny - laureat,
- ❖ Konkurs biologiczny - finalista,
- ❖ Konkurs języka niemieckiego - finalista,
- ❖ Konkurs historyczny - finalista,
- ❖ Konkurs języka angielskiego - finalista,
- ❖ Konkurs historyczny - finalista,
- ❖ Konkurs języka angielskiego - finalista,
- ❖ Konkurs matematyczny - finalista,
- ❖ Konkurs humanistyczny pod patronatem Prezydenta Miasta Szczecin - laureatka,
- ❖ XXII Konkurs Matematyczny - laureat,
- ❖ X Konkurs Przyrodniczy- laureat,
- ❖ VI konkurs Biologiczny - finalista,
- ❖ X Konkurs Przyrodniczy - finalista,
- ❖ X Konkurs Przyrodniczy - finalista,
- ❖ XXII konkurs Matematyczny - finalista.

□ Sukcesy i wyniki uczniów za wyjątkowe osiągnięcia w sferze artystycznej.

- ❖ Laureatka Wojewódzkiego Przeglądu Małego Konkursu Recytatorskiego 2023 w kategorii klas IV-VI,
- ❖ I miejsce w XXI Konkursie Piosenki Żeglarskiej i Szantowej - Szczecin Zdroje,
- ❖ Wyróżnienie w wojewódzkim konkursie „Ułani Malowani”,
- ❖ Wyróżnienie w Ogólnopolskim Konkursie plastycznym 2023 „Nasza Flaga”,
- ❖ Wyróżnienie w Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym pt. „Zamek w Dziecięcej wyobraźni. Tu mówi Matejko”,
- ❖ Laureatka Ogólnopolskiej Olimpiady Olympus z języka angielskiego.

ZAWODY SPORTOWE W ROKU SZKOLNYM 2023/2024

- ❖ I miejsce w zawodach lekkoatletycznych na 100 m w powiecie polickim, miejsce drużynowo chłopców,

- ❖ I miejsce w sztafecie przełajowej - drużynowe chłopców,
- ❖ I miejsce drużynowe chłopców w Mistrzostwach Powiatu Polickiego w koszykówce,
- ❖ II miejsce w Półfinałach Województwa - Igrzyska Młodzieży Szkolnej - piłka siatkowa dziewcząt.

SZKOŁA PODSTAWOWA W TANOWIE

- Gminny Konkurs "Ortografik" - laureaci, finaliści;
- Gminny Konkurs Ortograficzny "Ortografik" - laureaci;
- IV Wojewódzki Turniej Idiomów Angielskich, Niemieckich i Włoskich - II miejsce;
- Powiatowy Konkurs Recytatorski - wyróżnienie;
- Powiatowy Konkurs Recytatorski - wyróżnienie;
- Wojewódzki Konkurs Recytatorski - wyróżnienie;
- Powiatowy Konkurs Mistrz Pięknego Czytania - laureat;
- Gminny Konkurs Ortograficzny "Ortografik" - finaliści;
- Festiwal Niepodległości na Pomorzu Zachodnim: Symbole Naszej Ojczyzny - Organizator Wojewoda Zachodniopomorski we współpracy z Kuratorium Oświaty w Szczecinie – wyróżnieni;
- Gminny konkurs "Bawimy się w matematykę" - laureat;
- Gminny konkurs "Bawimy się w matematykę" - wyróżnienie;
- Międzynarodowy Konkurs Kangur Matematyczny - wyróżnienie;
- Olimpiada Matematyczna Juniorów - uczestnik II etapu;
- Kuratoryjny konkurs z matematyki dla uczniów szkół podstawowych - etap wojewódzki;
- Kuratoryjny konkurs wiedzy o społeczeństwie - etap wojewódzki;
- Ogólnopolski Konkurs Nauk Przyrodniczych "Świetlik" - laureat, I miejsce;
- Ogólnopolska Olimpiada "Olimpusek"
  - ❖ j. polski - laureat 7 miejsce,
  - ❖ matematyka:
    - 10 miejsce,
    - 1 miejsce,
    - 1 miejsce,
    - 11 miejsce,
    - 13 miejsce,
    - 7 miejsce.
- Gminny Noworoczny Turniej Gier i Zabaw – 3 miejsce;
- Wojewódzki Konkurs Plastyczny "Ratownictwo medyczne w oczach dziecka" - organizator: Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki - Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego - Etap wojewódzki - finał konkursu:
  - ❖ 1 miejsce,
  - ❖ 3 miejsce,
  - ❖ 4 miejsce,

- ❖ Wyróżnienie,
- ❖ Wyróżnienie,
- ❖ Wyróżnienie,
- ❖ Wyróżnienie.

SZKOŁA PODSTAWOWA W TRZEBIEŻY

- Finalista wojewódzkiego konkursu geograficznego;
- Gminna Liga Biegów Przełajowych - I miejsce;
- III miejsce w Gminie Police z etapu rejonowego konkursu chemicznego.

5.3. POLITYKA SPOŁECZNA

Działania w obszarze „**Polityka społeczna**” są konsekwentnie realizowane w Gminie Police od wielu już lat. Dotyczą one szerokiego spektrum różnorodnych form aktywności instytucji gminnych oraz partnerów z organizacji pozarządowych. Dotyczą one przede wszystkim realizacji projektów, wprost wynikających z dokumentów strategicznych funkcjonujących w gminie, do których należy zaliczyć:

- LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY POLICE DO ROKU 2025;
- GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2022 –2024;
- PROGRAM PROFILAKTYCZNY PEDAGOGÓW SZKOLNYCH WOLNI OD ...2;
- GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2023 ROK;
- BUDŻET PARTYCYPACYJNY;
- PROGRAM WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI;
- PROGRAM „SZCZECIN PRZYJAZNY RODZINIE”.

W roku 2023 na szereg przedsięwzięć z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej, w tym realizacja wydatków działów: 851 **Ochrona zdrowia**, 852 **Pomoc społeczna**, 853 **Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej**, 855 **Rodzina**, wydatkowano kwotę **38 479 628.52 zł** (wobec 57 349 016,01 zł w 2022 r.).

Należy wspomnieć, że wydatki w działach 852 i 855 są najbardziej uzależnione od dotacji rządowych. W 2023 r. na ochronę zdrowia dział 851 wydano **1 609 087.22 zł** (wobec 1 599 578,82 zł w roku 2022) głównie wydatki to programy zdrowotne realizowane przez urząd lub organizacje pożytku publicznego.

DZIAŁANIA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W POLICACH

Zmiany w zakresie polityki społecznej, które zmierzają do wprowadzenia usług społecznych, ale także problemy społeczne, do których należy dostosować odpowiednie narzędzia w celu ich rozwiązywania, wymagają odpowiednich kierunków działań. Każda płaszczyzna realizowanych zadań przez Ośrodek wiąże się bezpośrednio z pracą z klientem. Z klientem mającym trudności w przewyżczeniu trudności życiowych, klientem schorowanym, starszym, bezdomnym, uzależnionym, z każdym, który wymaga wsparcia i pomocy zarówno finansowej, usługowej, jak i pracy socjalnej.

Zadaniem pomocy społecznej jest nie tylko udzielenie wsparcia w celu przewyżczenia trudności życiowych, ale także niedopuszczanie do jej powstawania.

Zwraca się tu szczególną uwagę na działania prewencyjne oraz profilaktyczne. Należy zaznaczyć, że profilaktyka w pomocy społecznej to działania adresowane do całej społeczności lokalnej. Można tu wskazać pracę socjalną, poradnictwo, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych.

Profilaktyka w pracy socjalnej to również działania, które nie są skierowane bezpośrednio do danej osoby czy rodziny, ale mają na celu pobudzenie aktywności społecznej w celu wzmocnienia potencjału otoczenia.

Ustawa o pomocy społecznej w art. 3 określa zadania pomocy społecznej w następujący sposób:

- Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.
- Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust. 1 ustawy, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.
- Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.
- Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Przedmiotowa ustawa wskazuje również na zadania z zakresu pomocy społecznej, które zostały przypisane gminie. W ramach świadczeń finansowych wyróżniamy następujące formy pomocy:

- Zasiłki stałe;
- Zasiłki okresowe;
- Zasiłki celowe;
- Specjalne zasiłki celowe;

- Świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności.

W ramach pomocy niepieniężnej wymieniń należy:

- Pracę socjalną;
- Udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;
- Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania;
- Dożywianie dzieci;
- Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca Gminy w tym domu.

Analiza danych w zakresie liczby rodzin objętych różnego rodzaju pomocą społeczną wskazuje, że w porównaniu z rokiem 2022 liczba ta zwiększyła się z 711 do **737**. Jest jednak niższa niż w roku 2019 w którym wsparciem objęto **976** rodzin.

Tabela 19. Liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej w Gminie Police w latach 2019-2023

LICZBA ŚWIADCZENIOBIORCÓW POMOCY SPOŁECZNEJ	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba rodzin ogółem	976	820	742	711	737
w tym na wsi	203	163	142	132	140
Liczba osób w rodzinach	1 724	1 361	1 206	1 133	1 204

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Pomoc społeczna realizowana jest w formie:

- ZADAŃ ZLECONYCH** – Przyznawanie i wypłacanie świadczeń związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną. Przyznawanie świadczenia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Tabela 20. Świadczenia udzielane w ramach zadań zleconych

FORMA POMOCY	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIE	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ [w zł]	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób	9	1877	90 923	8	9

z zaburzeniami psychicznymi					
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki	2	62	18 367	x	x

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

- **ZADAŃ WŁASNYCH GMINY** - Do takich świadczeń zaliczyć można m.in. udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, przyznawanie i wypłata zasiłków stałych, okresowych, celowych i zasiłków specjalnych celowych, dożywianie dzieci, sprawienie pogrzebu, organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania, a także ponoszenie odpłatności za pobyt osoby w domu pomocy społecznej. Ponadto do zadań własnych gminy w ramach pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym należy praca socjalna.

Tabela 21. Świadczenia udzielane w ramach zadań własnych

FORMY POMOCY	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ [w zł]	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
Razem	775	x	5 683 586	668	1 000
Zasiłki stałe ogółem	177	1738	1 085 596	177	189
z tego:	x	x	0	x	x
• środki własne	x	x	1 085 596	x	x
• dotacja					
Zasiłki okresowe ogółem	72	253	98 564	72	113
z tego:	x	x	6 609	x	x
• środki własne	x	x	91 955	x	x
• dotacja					
Zasiłek celowy	302	x	408 012	301	538
w tym specjalne zasiłki celowe	109	159	73 800	109	214
Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	3	3	12 000	3	4
Schronienie	80	x	388 638	80	80
Posiłek	192	19 615	243 527	131	312
Sprawienie pogrzebu	x	13	34 156	13	13
Usługi opiekuńcze	202	44 588	3 413 093	199	254
Praca socjalna	x	x	x	176	456

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

W 2023 roku, świadczenie w formie zasiłku okresowego przyznano **72** osobom. Najczęstszym powodem przyznania świadczenia było bezrobocie i długotrwała choroba

Tabela 22. Realizacja zasiłków okresowych w 2023 roku

ZASIŁEK	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ [w zł]	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
Zasiłki okresowe –ogółem:	253	98 564	72	113
w tym przyznane z powodu:				
• bezrobocia	119	45 800	43	63
• długotrwałej choroby	117	45 311	33	46
• niepełnosprawności	10	3 710	4	10
• możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	4	2 180	2	6
• inne niż wymienione wyżej	3	1 563	2	3

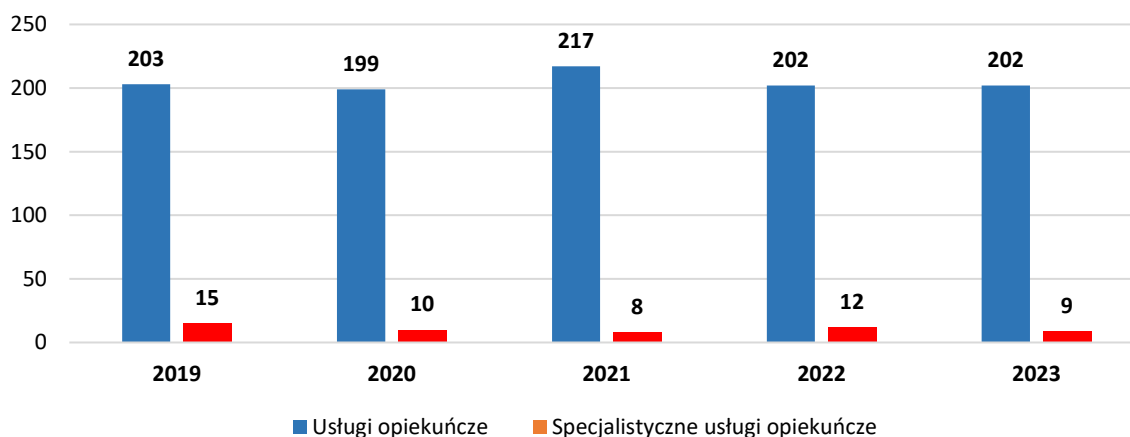
Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

W 2023 roku w ramach pomocy społecznej w Gminie Police realizowano szereg form wsparcia osób potrzebujących:

□ **USŁUGI OPIEKUŃCZE**

W roku 2023 usługami opiekuńczymi objętych było **211 osób** (wobec 214 w 2022 r.), z czego **202** skorzystało z usług opiekuńczych (zadanie własne), natomiast **9** osób ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zadania zlecone).

Wykres 33. Usługi opiekuńcze w Gminie Police

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

□ PROGRAM „OPIEKA 75+”

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach poszukuje rozwiązań dotyczących zwiększenia liczby godzin dla osób potrzebujących opieki przy jednoczesnym odciążeniu budżetu Gminy. W związku z powyższym, Ośrodek po raz kolejny przystąpił do realizacji Programu „Opieka 75+”. Program ten realizowano w okresie od stycznia 2023 r. do grudnia 2023 r. i adresowany był do osób w wieku 75 lat i więcej, które mieszkają na terenie gmin do 60 tys. mieszkańców i spełniają warunki do udzielenia pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej.

Gminy, które przystąpiły do realizacji programu mogły uzyskać wsparcie finansowe do 60% przewidywanych kosztów realizacji zadania. Gmina Police otrzymała dotację **236 648 zł**. Łączna kwota wydatku wyniosła **481 985 zł** z czego **245 337 zł** to środki własne Gminy.

Usługami opiekuńczymi w ramach Programu objęto **107 osoby** (wobec 103 w 2022 r.), do których skierowano **23 376 godzin usług**. Niewątpliwie, wsparcie państwa w realizacji tak ważnego zadania, jakim jest zapewnienie opieki seniorom w dobie starzejącego się społeczeństwa jest niezmiernie ważna. Z roku na rok Gmina Police zwiększa środki finansowe na realizację tego zadania.

□ OPIEKA WYTCHEMIENIOWA

W 2023 r. Gmina Police przystąpiła do realizacji programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023. Należy zaznaczyć, że zapewnienie wsparcia w zakresie usługi opieki wytchnieniowej wpisuje się w główny cel Państwowego Funduszu Solidarnościowego. Celem Funduszu Solidarnościowego jest m.in. wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych oraz członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- Dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności.
- Osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi¹⁰.

Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa.

W ramach Programu wsparciem objęto **12 osób** (względem 18 w 2022 r.) Całkowity koszt zadania finansowany był z Funduszu Solidarnościowego i wyniósł **42 840,00 zł**.

□ PROJEKT „REGION DOBREGO WSPARCIA”

W 2023 roku Gmina Police kontynuowała realizację projektu „Region Dobrego Wsparcia” dofinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020, Oś Priorytetowa: 7 Włączenie społeczne, Nazwa Działania: 7.6. Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym, realizowanego przez Województwo Zachodniopomorskie w partnerstwie z Fundacją Nauka dla Środowiska, Caritas Diecezji Koszaliński-Kołobrzeskiej i Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej.

¹⁰ Zgodnie z art. 5 i 62 ww. ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U.2023.100 tj. z dnia 2023.01.13).

W ramach tego programu Gmina korzystała z projektu pn. „Dobre Wsparcie – system lokalnych usług społecznych”, wykorzystując nieodpłatnie, przy użyciu nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, system aplikacji mobilnych i paneli zarządzania usługami społecznymi, służący do wsparcia podstawowych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz wsparcia opiekunów faktycznych osób niesamodzielnych w postaci opasek smartwatch noszonych na nadgarstku przez podopiecznego. Opaska monitorowała puls podopiecznego, posiadała czujnik upadku oraz daje możliwość wysłania alarmu SOS do osób najbliższych, sąsiadów lub wezwania pogotowia ratunkowego. Program realizowany był do 31.03.2023 r.

Z opasek smartwatch w 2023 r. korzystało **10 osób**. Od 01.04.2023 r. do 31.12.2023 r. Gmina nadal korzystała nieodpłatnie z panelu zarządzania usługami opiekuńczymi oraz aplikacji. Od 01.01.2024 r. została zawarta umowa z Fundacją Nauka dla Środowiska na odpłatne świadczenie usługi poprzez udostępnienie panelu i aplikacji do zarządzania usługami opiekuńczymi

□ DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

W szczególnej sytuacji, kiedy osoba ze względu na bardzo zły stan zdrowia wymaga całodobowej opieki, a pomocy takiej w miejscu zamieszkania zapewnić nie można, podejmowane są działania mające na celu umieszczenie tej osoby w domu pomocy społecznej.

Tabela 23. Osoby korzystające z domów pomocy społecznej

ROK	LICZBA OSÓB	KWOTA [w zł]	ŚREDNI KOSZT MIESIĘCZNY [ponoszony przez gminę w zł]
2019	65	1 885 795	2 671
2020	71	1 946 893	2 723
2021	65	2 044 711	3 015
2022	68	2 322 978	3 235
2023	68	2 736 312	3 805

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

W 2023 roku w domach pomocy społecznej przebywało **68** mieszkańców Gminy Police. Łączny koszt poniesiony w 2023 roku przez Gminę na pokrycie kosztów pobytu w domach pomocy społecznej wyniósł **2 736 312 zł**. Natomiast średni miesięczny koszt ponoszony przez Gminę na opłacenie pobytu 1 osoby w domu pomocy społecznej w 2023 r. stanowił kwotę w wysokości **3 805 zł**.

□ ZASIŁKI OKRESOWE

Jednym ze świadczeń pomocy społecznej realizowanym przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach jest zasiłek okresowy. Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- Osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (776 zł);
- Rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny (600 zł x liczba członków rodziny).

W 2023 roku, świadczenie w formie zasiłku okresowego przyznano **72 osobom**, wypłacono **253** świadczenia na łączną kwotę **98 564 zł**, z czego 6 609 zł to środki własne gminy, natomiast kwota 91 955 zł stanowiła dotację z budżetu państwa na dofinansowanie zadania gminy.

□ PROGRAM RZĄDOWY „POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU” NA LATA 2019-2023

W roku 2023 kontynuowany był Program Rządowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023. Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej.

W 2023 r. programem, zarówno w postaci pokrycia kosztu zakupu posiłków, jak i pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup żywności objęto łącznie 422 osoby.

Na realizację tego zadania przyznawana jest dotacja z budżetu centralnego na dofinansowanie zadań własnych w zakresie dożywiania. W 2023 roku dotacja ta wynosiła **250 000 zł**, natomiast z budżetu gminy w ramach programu na dożywianie wydatkowano kwotę **105 543,30 zł**.

Łącznie na dożywianie w ramach Programu w 2023 roku wydano kwotę **355 543,30 zł**. Ze wsparcia w formie dożywiania skorzystało **114** uczniów na łączną kwotę **101 933,30 zł**, natomiast pomocą w formie zasiłków celowych objęto **216** rodzin, a ich koszt wyniósł **253 610,00 zł**.

□ PROGRAM OPERACYJNY POMOC ŻYWNOŚCIOWA

W roku 2023 Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach uczestniczył w realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Podprogram 2021.

W celu realizacji tego programu Ośrodek współpracował z Parafialnym Zespołem Caritas w Policach.

Zadaniem OPS było kwalifikowanie osób potrzebujących i wydawanie skierowań do otrzymania pomocy rzeczowej w formie żywności.

Wydawanie paczek żywnościowych odbywało się cyklicznie, w terminach wskazywanych na bieżąco przez poszczególne punkty dystrybucji żywności (Caritas przy Parafii św. Kazimierza w Policach).

W 2023 r. wydano **455** skierowań (względem 903 w 2022 r.), z czego **47** dla obywateli Ukrainy.

□ ZASIŁKI CELOWE

Jednym z zadań Gminy o charakterze obowiązkowym jest przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych. Zasiłek celowy jest świadczeniem pieniężnym zależnym od kryterium dochodowego. Zgodnie z art. 39 ustawy o pomocy społecznej przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opatu, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Tabela 24. Zasiłki celowe przyznane w Gminie Police w latach 2019-2023

ROK	ZASIŁEK CELOWY			W TYM: SPECJALNY ZASIŁEK CELOWY		
	LICZBA OSÓB	KWOTA [w zł]	ŚREDNIA ROCZNA WYSOKOŚĆ ZASIŁKU CELOWEGO NA OSOBĘ [w zł]	LICZBA OSÓB	KWOTA [w zł]	ŚREDNIA ROCZNA WYSOKOŚĆ ZASIŁKU CELOWEGO NA OSOBĘ [w zł]
2019	568	508 586	895	244	159 822	655
2020	434	331 315	763	165	72 842	441
2021	367	281 969	768	143	73 511	514
2022	296	306 634	1 035	112	69 424	619
2023	302	408 012	1 351 zł	109	73 800	677 zł

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Z pomocy w formie specjalnych zasiłków celowych korzystają głównie osoby starsze: emeryci i renciści. Otrzymują oni niskie świadczenia z ZUS-u, które wprawdzie przekraczają kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej, lecz nie zabezpieczają podstawowych potrzeb bytowych.

□ KONTRAKT SOCJALNY

Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej może zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Kontrakt socjalny jest pisemną umową zawartą między osobą ubiegającą się o pomoc, a pracownikiem socjalnym. Umowa ta określa uprawnienia i zobowiązania stron do podejmowania działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. Ponadto kontrakt określa sposób współdziałania w rozwiązywaniu problemów klientów pomocy społecznej poprzez wzmocnienie ich aktywności i samodzielności zarówno społecznej, jak i zawodowej.

W 2023 roku pracownicy socjalni Ośrodka zawarli **97** kontraktów socjalnych (względem 119 w 2022 r.) z czego **83** kontrakty zawarto w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji natomiast **14** w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

□ ASYSTENT RODZINY

Zauważyć można, że rodziny, które nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć trudności wychowawczych, a tym samym zaniedbują swoje obowiązki względem dzieci, często wymagają zwiększonych działań ze strony instytucji pomocowych. Działania te powinny być ukierunkowane na poprawę zdolności funkcjonowania tych rodzin. W takich przypadkach oprócz pracy socjalnej, którą wykonuje pracownik socjalny niezbędne jest wsparcie asystenta rodziny. Asystent współpracuje z rodziną, wspiera i pomaga odbudować więzi rodzinne. Ponadto jego zadaniem jest również stopniowe wyprowadzanie rodziny z kryzysu w jakim się znalazła, wskazując drogi rozwiązywania problemów.

W 2023 r. wsparciem asystenta rodziny objętych zostały **73 rodziny** (względem 65 w 2022 r.), w rodzinach tych było łącznie **147 dzieci**.

W 2023 r. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ogłosiło program pn. „**Program asystent rodziny na rok 2023**”, dotyczący dofinansowania dodatków do wynagrodzenia asystentów rodziny. Zadania, które zostały objęte Programem dotyczyły dofinansowania dodatków do wynagrodzenia asystentów rodziny w wysokości **do 2 000 zł brutto** w formie jednorazowej lub podzielonej na kilka części na każdego asystenta rodziny zatrudnionego w gminie na dzień ogłoszenia Programu, proporcjonalnie do wymiaru etatu.

W tym celu Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach pozyskał środki w wysokości **7 000 zł** na dodatki dla asystentów rodziny oraz **35 775,02 zł** na refundację wynagrodzeń za XI i XII.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że wydatki poniesione na zatrudnienie asystentów rodziny w 2023 r. wyniosły łącznie **356 301,07 zł**, z czego **313 526,05 zł** stanowiły środki z budżetu Gminy, natomiast **42 775,02 zł** to środki pozyskane z Funduszu Pracy w ramach „Asystent rodziny w 2023 r.”.

□ PSYCHOTERAPEUTA

Mając na uwadze problemy z jakimi borykają się klienci OPS, w 2022 r. zatrudniony został psychoterapeuta świadczący usługi polegające na udzielaniu pomocy psychologicznej. Usługi te oparte były na kształtowaniu umiejętności społecznego funkcjonowania.

W 2023 r. z usług psychoterapeuty skorzystały **49 osób**.

PROJEKTY REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W POLICACH

Praca w ramach środowiska lokalnego, to przede wszystkim spotkania z ludźmi, to inicjowanie wspólnoty oraz systemu lokalnego wsparcia. Ośrodek Pomocy Społecznej aktywnie uczestniczył w budowaniu społecznych więzi i kształtowaniu wspólnoty między mieszkańcami poprzez udział projektach i programach. W 2023 r. zrealizowano następujące działania środowiskowe:

□ Festyn „Dzień Starego Miasta”

Projekt socjalny realizowany cyklicznie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach w partnerstwie z Radą Osiedla Nr 2 w Policach. Uroczystość odbyła się 16.09.2023 r. na placu przy Urzędzie Miejskim w Policach. Celem projektu była integracja środowiska lokalnego poprzez aktywne spędzanie czasu wolnego i wzmocnienie relacji rodzinnych. Festyn miał również charakter edukacyjno-informacyjny poprzez zaprezentowanie działalności różnych instytucji i organizacji działających na terenie Gminy Police. W projekcie uczestniczyło około **200 mieszkańców**. Wydarzenie cieszyło się dużym zainteresowaniem w społeczności lokalnej.

□ „Trzy kwadranse dla Rodziny”

Projekt socjalny realizowany cyklicznie przez Asystentów Rodziny Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach. Podstawowym założeniem projektu jest aktywne spędzanie czasu wolnego i wzmocnienie relacji rodzinnych. W ramach projektu odbyły się trzy spotkania integracyjne. W dniu 03.04.2023 r. odbyły się zajęcia warsztatowe związane tematycznie ze zbliżającymi się świętami wielkanocnymi. W dniu 25.09.2023 r. zorganizowane zostało spotkanie integracyjne rodziców z dziećmi w plenerze. W tym spotkaniu aktywnie uczestniczyli również Wolontariusze ze szkolnej grupy „Pomagacze” SP Nr8 pod kierunkiem Pani Iwony Włodarskiej. Trzecie spotkanie odbyło się 11.12.2023 r. i miało charakter warsztatowy. Celem spotkania było wspólne spędzenie czasu wolnego dzieci z rodzicami podczas tworzenia stroików świątecznych. Podstawowym założeniem tych wspólnych spotkań jest poprawa funkcjonowania rodzin poprzez integrację, aktywizację i wzmocnienie więzi rodzinnych. łączna liczba osób biorących udział w projekcie to **42 osoby**.

□ „Paczka Świąteczna 2023 r.”

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach w okresie świątecznym cyklicznie realizuje projekt skierowany do seniorów oraz rodzin z Gminy Police. Jest to projekt skierowany do osób starszych, schorowanych, samotnych oraz rodzin z dziećmi. W roku bieżącym do współpracy zaangażowało się bardzo wiele instytucji, organizacji i osób prywatnych. Dzięki temu zorganizowano **60 paczek** dla Seniorów i **60 paczek** dla rodzin. Do wspólnej akcji włączyli również Wolontariusze ze szkolnej grupy „Pomagacze” Szkoły Podstawowej Nr 8 w Policach z opiekunem Panią Iwona Włodarską, którzy z pracownikami socjalnymi OPS Police dostarczali przygotowane paczki. Do akcji „Świątecznej paczki” włączyli się: Andrzej Rogowski, Tomasz Kartanowicz, Piotr Kołacki, Stowarzyszenie „Krok po Kroku” Police, Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Policach, Przedszkole Publiczne Nr 10 w Policach, Uczniowie z wychowawcą - Agnieszką Rymarską z Technikum Chemiczno-Elektrycznego Zespołu Szkół im. I. Łukasiewicza w Policach, Poczta Polska, Urząd Pocztowy Nr 1 w Policach, oraz osoby prywatne.

□ „Obiady Czwartkowe”

Projekt socjalny realizowany cyklicznie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach. Powyższa inicjatywa to wspólne działanie przedstawicieli różnych instytucji, organizacji oraz przedsiębiorstw działających na terenie Gminy Police. Najważniejszym założeniem tego wydarzenia jest relacja z drugim człowiekiem, okazja na spotkanie, rozmowę, wymianę doświadczeń, zrozumienie, ciepłe słowo i wzajemna pomoc. Wspólnym spotkaniem towarzyszył „poczęstunek” w postaci „ciepłej zupy”, a także punkt „wymiany ciepła”. W dniu 21.12.2023 r. w ramach projektu odbyło się również uroczyste spotkanie Wigilijne dla mieszkańców Gminy Police, uczestniczyło w nim ok. **500 osób**.

INNE ŚWIADCZENIA NA RZECZ MIESZKAŃCÓW GMINY POLICE

□ DODATEK GAZOWY

Zgodnie z ustawą z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu, osoby, które ogrzewały mieszkanie lub dom gazem mogły otrzymać zwrot podatku VAT od ceny gazu dostarczonego w 2023 r.

W 2023 r. zrefundowano **76 świadczeń** na kwotę **13 259,78 zł**. łączny koszt zadania wraz z kosztami obsługi wyniósł **13 524,98 zł**.

□ ŚWIADCZENIA RODZINNE

Świadczenia rodzinne to zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy), jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. becikowe), świadczenie rodzicielskie, do których prawo nabywa się w sposób określony w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Tabela 25. Wydatki na świadczenia rodzinne

RODZAJ ŚWIADCZENIA	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA [w zł]
ZASIŁKI RODZINNE WRAZ Z DODATKAMI	13 159	1 351 489,79
Zasiłki pielęgnacyjne	9663	2 085 662
Świadczenia pielęgnacyjne	2107	5 118 908
Specjalny zasiłek opiekuńczy	28	17 360
ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE RAZEM	11 798	7 221 930
ŚWIADCZENIA RODZINNE RAZEM	24 957	8 573 419,79
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	57	57 000
Świadczenie rodzicielskie	445	410 082
Zasiłek dla opiekuna	12	744
RAZEM:	25 471	9 047 941,79

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Ogółem w 2023 roku wpłynęły **862 wnioski** o przyznanie świadczeń rodzinnych. Wydano **2 012 decyzji** administracyjnych. Łącznie wypłacono **25 471 świadczeń** rodzinnych i opiekuńczych.

W okresie od stycznia do grudnia 2023 roku na wypłatę świadczeń rodzinnych (wraz ze składkami na ubezpieczenie społeczne oraz zdrowotne) wydatkowano łącznie **9 050 345,79 zł**, z czego kwotę **9 047 941,79 zł** wypłacono tytułem świadczeń rodzinnych i opiekuńczych, w tym **4 000 zł** realizacja ustawy „Za życiem”, natomiast **2 404 zł** wydano na pokrycie kosztów składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

□ DODATEK ELEKTRYCZNY DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Zgodnie z ustawą z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej, dodatek elektryczny przysługiwał odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w rozumieniu art. 3 pkt 13b ustawy – Prawo energetyczne, w przypadku gdy główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego jest zasilane energią elektryczną, i źródło to zostało zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2022 r. poz. 438, 1561, 1576 i 1967), do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o których mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy.

W 2023 r. wypłacono **116 świadczeń** na łączną kwotę **151 000 zł**. Całkowity koszt wraz z kosztami obsługi wyniósł **154 020,00 zł**.

GRANTY SOŁECKIE

Elementem polityki społecznej są także działania skierowane bezpośrednio do społeczności obszarów wiejskich w gminie Police. Przykładem takiej aktywności są tzw. „**GRANTY SOŁECKIE**”. Opierają się one na konkursie Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego. Celem konkursu jest wspieranie rozwoju demokracji lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego oraz wzmocnienie tożsamości i integracji społeczności lokalnej z inicjatywy sołectw w Województwie Zachodniopomorskim, w związku z celem strategicznym nr I „Otwarta Społeczność”.

Rysunek 10 . Kostka betonowa pod wiatą w Pilichowie

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

Laureatami konkursu „Granty sołeckie 2023”, w Gminie Police zostały sołectwa: **Tanowo i Pilchowo**.

Granty sołeckie są szansą dla zachodniopomorskich sołectw na pozyskanie wsparcia niezbędnego przy realizacji ważnych inwestycji dla mieszkańców obszarów wiejskich. Ich efektem mogą być m.in.: nowe miejsca spotkań, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, rozwój infrastruktury turystycznej, sportowej czy edukacyjnej.

To ciekawe inicjatywy, które integrują społeczność lokalną, budują szeroko pojęty kapitał społeczny. W 2023 roku Gmina Police otrzymała pomoc finansową w formie dotacji celowej z przeznaczeniem na dofinansowanie nagrodzonych w Konkursie Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego „Granty sołeckie 2023” projektów:

POSADZKA POD WIATĄ NA TERENIE SORS

Na realizację projektu otrzymano **15 000,00 zł**. Wykonano posadzkę pod wiatą zlokalizowaną na terenie Sołeckiego Ośrodka Rekreacyjno-Sportowego w Pilichowie. Wartość prac wyniosła **16 180,00 zł**.

SKWEREK INTEGRACJI MIĘDZYPOKOLENIOWEJ.

Na realizację projektu otrzymano **15 000,00 zł**. Otrzymałą dotację celową Gmina przeznaczyła na zagospodarowanie terenu działki nr 157/1 w m. Tanowo. Gmina zrealizowała zadanie pn. "Skwer integracji międzypokoleniowej - zagospodarowanie terenu działki 157/1 w m. Tanowo" poprzez

stworzenie miejsca do integracji i aktywizacji społeczności lokalnej - wykonanie odcinka chodnika oraz montaż dwóch ławek. Wartość prac wyniosła **15 990,00 zł**.

DZIAŁANIA GMINY POLICE SŁUŻĄCE PRZECIWDZIAŁANIU NEGATYWNYM TENDENCJOM DEMOGRAFICZNYM

Mając świadomość problemów związanych z negatywnymi skutkami procesów demograficznych, podejmowano szereg działań służących:

- Wzrostowi atrakcyjności przestrzeni publicznej Gminy Police przez realizację projektów i inwestycji;
- Poprawie stanu infrastruktury drogowej wraz z budową tras rowerowych;
- Poprawie stanu technicznego i wyposażenia jednostek oświatowych (szkół i przedszkoli) na terenie Gminy Police;
- Tworzeniu oferty kulturalnej i sportowej skierowanej do różnych grup społecznych;
- Budowie Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej;
- Modernizacja infrastruktury technicznej w budynkach komunalnych;
- Modernizacja kanalizacji sanitarnej.

5.4. TURYSTYKA I SPORT

Atrakcyjność turystyczna Gminy Police opiera się na wyjątkowych walorach przyrodniczych, które w stosunku do innych obszarów mogą stanowić źródło przewagi konkurencyjnej. Duże znaczenie w budowaniu atrakcyjności turystycznej Gminy mają zatem obszary cenne przyrodniczo oraz jej bogata historia, której pamiątki znajdują się na całym obszarze Gminy. Kluczową instytucją powołaną do wykorzystania tego potencjału jest w Gminie Police Ośrodek Sportu i Rekreacji w Policach.

Głównym celem Ośrodka Sportu i Rekreacji w Policach jest realizacja zadań z zakresu kultury fizycznej i turystyki przez długookresowy plan działania, określający strategiczne cele rozwoju i zawierający takie kierunki oraz priorytety działania, które są niezbędne do realizacji przyjętych założeń poprzez kreatywność i innowacyjność sportu, wypoczynku i kultury fizycznej, odpowiadającym na potrzeby odbiorców i użytkowników w każdym przedziale wiekowym.

Do zadań Ośrodka Sportu i Rekreacji w Policach należy zapewnienie odpowiednich warunków technicznych dla działalności sportowo – rekreacyjnej na terenie Gminy Police, w szczególności poprzez:

□ **ORGANIZOWANIE ZAJĘĆ, ZAWODÓW I IMPREZ SPORTOWO – REKREACYJNYCH. OŚRODEK SPORTU I REKREACJI W POLICACH BYŁ ORGANIZATOREM BĄDŹ WSPÓŁORGANIZATOREM NASTĘPUJĄCYCH IMPREZ:**

- Szkolna Liga Biegów Przełajowych, w której bierze udział ok. **450 uczestników** jednorazowo. W całym cyklu w roku 2023 udział wzięło ok. **3 000 uczestników** z placówek oświatowych gminny i powiatowych;

Rysunek 11. Szkolna Liga Biegów Przełajowych

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

- Wojewódzkie Igrzyska Dzieci oraz Wojewódzkie Igrzyska Młodzieży Szkolnej;
- Turniej Gier i Zabaw Ruchowych o puchar Burmistrza Polic.
- Pożegnanie lata;
- Bieg Mikołajkowy;
- Liga podnoszenia ciężarów;
- I Lekkoatletyczny Mityng KS;
- 11 spotkanie pojazdów miniatarnych;
- Wystawa owczarków niemieckich;
- Elektro CUP;
- Wolin z rybą na talerzu;
- Marsz po zdrowie z sanepidem;
- Bezpieczne wakacje;
- Turniej łucznictwa;
- Dziki weekend – biegi;
- Starcie przedszkolaków;

- VI Memoriał im. Antoniego Rogowskiego;
  - V Policki Mityng Lekkoatletyczny;
  - Bieg i profilaktyczny festyn rodzinny;
  - XXXIII Memoriał im. Tadeusza Iwańca.
- UDOSTĘPNIENIE BAZY SPORTOWEJ PLACÓWKOM OŚWIATOWYM, STOWARZYSZENIOM PROWADZONYM PRZEZ GMINĘ POLICE REALIZACJĘ ZADAŃ PROGRAMOWYCH W ZAKRESIE KULTURY FIZYCZNEJ.**

Rysunek 12. Warsztaty mikołajkowe w OSIR

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

Do infrastruktury udostępnianej przez OSIR należy:

- Kompleks Sportowo - Rekreacyjny ul. Piaskowa 97 Police;
  - Zespół Obiektów Sportowych ul. Siedlecka 2B Police;
  - Miejska Przystań Żeglarska ul. Konopnickiej 12 Police;
  - Kompleks Rekreacyjno - Plażowy ul. Spacerowa 15 Trzebież;
  - Stadion Sportowo - Rekreacyjny ul. Rybacka 26 Trzebież;
  - Kompleks Boisk Sportowych ul. Szkolna 12 Tanowo;
  - Kompleks Boisk Sportowych ul. Szkolna 1 Przęsocin;
  - Obiekt Sportowy ul. Traugutta Police.
- ROZWIJANIE USŁUG W ZAKRESIE SPORTU, MASOWEJ KULTURY FIZYCZNEJ I REKREACJI**
- WSPOMAGANIE ROZWOJU SPORTU WYCZYNOWEGO**
- UDOSTĘPNIANIE, DZIERŻAWA I NAJEM OBIEKTÓW LUB ICH CZĘŚCI NA DZIAŁALNOŚĆ SPORTOWĄ, REKREACYJNĄ, BIUROWĄ, HANDLOWĄ LUB INNĄ**
- PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE PRAWIDŁOWEJ EKSPLOATACJI, MODERNIZACJI I ROZBUDOWY BAZY SPORTOWO – REKREACYJNEJ**
- PROWADZENIE WYPOŻYCZALNI SPRZĘTU SPORTOWEGO**
- WYKONYWANIE INNYCH ZADAŃ ZLECONYCH PRZEZ BURMISTRZA MIASTA POLICE.**

Rysunek 13. Bieg niepodległości Police 2023

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

W roku 2023 z budżetu Gminy Police na pokrycie kosztów związanych z działalnością turystyczną wydatkowano **46 138,09 zł**.

W zakresie kultury fizycznej z budżetu w 2023 roku wydatkowano **14 455 995,14 zł** (wobec 6 387 598,69 zł w roku 2022), z czego wydatki majątkowe wyniosły **7 741 957,78 zł**.

Pozwoliło to na realizację szeregu inwestycji służących rozwojowi kultury fizycznej i turystyki w Gminie Police:

- "Bezpieczny plac aktywności fizycznej" na terenie Szkoły Podstawowej im. Jerzego Noskiewicza z Oddziałami Dwujęzycznymi i Przedszkolnymi w Tanowie - wydano na ten cel **123 784,79 zł**;
- Budowa miejsca upamiętniającego Aleksandra Dobę na terenie kompleksu turystycznego w Trzebieży - wydano na ten cel **72 000,00 zł**;
- Przebudowa i modernizacja sali widowiskowej wraz z innymi pomieszczeniami oraz wymiana wyposażenia akustycznego i oświetleniowego w budynku Miejskiego Ośrodka Kultury w Policach - wydano na ten cel **12 677 232,88 zł**;
- Zadaszenie kortu tenisowego w Policach - wydano na ten cel **4 500,00 zł**;
- Budowa kontenerowego budynku socjalno-biurowego dla potrzeb sportu wraz z infrastrukturą techniczną i urządzeniami zagospodarowania terenu przy ul. Rybackiej 26 w Trzebieży - wydano na ten cel **110 700,00 zł**;
- Budowa infrastruktury sportowej przy ul. Roweckiego w Policach - wydano na ten cel **7 626 757,78 zł**.

Rysunek 14. Infrastruktura sportowa przy ul. Roweckiego w Policach

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

W roku 2023 kontynuowano inwestycje zmierzające do stworzenia funkcjonalnej i bezpiecznej sieci ścieżek rowerowych na obszarze całej Gminy.

Dzięki wieloletnim inwestycjom funkcjonujące i powstające ciągi rowerowe w Gminie Police, włączane są w istniejące sieci o charakterze regionalnym i międzynarodowym. Ścieżki rowerowe w Gminie Police łączą nie tylko poszczególne jej miejscowości, ale także pozwalają na dojazd do Szczecina czy też korzystanie z tras rowerowych w sąsiedniej Gminie Dobra. W kontekście szlaków rowerowych w Gminie Police w 2023 roku zrealizowano:

- Budowę ścieżki rowerowej w kierunku miejscowości Trzebież - wydano na ten cel **9 496,50 zł¹¹**;
- Przebudowę odcinka ścieżki rowerowej w ciągu ul. Goleniowskiej w Policach - wydano na ten cel **17 976,60 zł**;

W roku 2023 kontynuowano program **bezpłatnej nauki pływania** dla wszystkich uczniów klas II, III i IV gminnych szkół podstawowych.

Projekt ten jest realizowany przez policki samorząd już od 1995 roku. Tygodniowo jedna lekcja wychowania fizycznego w klasach II-IV realizowana jest na pływalni Zespołu Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Policach. Koszty całego przedsięwzięcia ponosi Gmina Police.

¹¹ jest to kwota odszkodowania za zajęty grunt.

5.5. KULTURA

Dostrzegając rolę instytucji kultury w kreowaniu wysokiej jakości życia mieszkańców Gminy Police, z roku na rok zwiększane są wydatki budżetowe w kategorii „**Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego**”. W 2023 r. zamknęły się one kwotą **18 978 444,24 zł** (wobec 8 759 675,68 zł w roku 2022).

W roku 2023 samorząd policki zdecydował o realizacji istotnych dla dalszego rozwoju kulturalnego Gminy Police inwestycji. Wydatki inwestycyjne poniesione w 2023 r. wyniosły **12 723 670,68 zł** (wobec 2 259 592,28 zł w roku 2022).

DZIAŁANIA MIEJSKIEGO OŚRODKA KULTURY W POLICACH

Miejski Ośrodek Kultury jest samorządową instytucją kultury. Działalność statutowa Miejskiego Ośrodka Kultury to wszechstronne działanie w zakresie kultury, mające na celu edukację kulturalną oraz upowszechnianie kultury na rzecz mieszkańców Gminy Police. W strukturze organizacyjnej MOK Police znajduje się poza siedzibą główną, filia w Trzebieży, Transgraniczny Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Zalesiu oraz Kruchta w Rynku Starego Miasta przy placu Chrobrego w Policach /obecnie w trakcie adaptacji na Galerię Historyczną im. Jana Matury. Ponadto w strukturze instytucji znajduje się również 7 jednostek z terenu Rad Osiedlowych i Sołeckich Gminy Police.

W roku 2022 rozpoczęła się inwestycja **Przebudowa i Wyposażenie Miejskiego Ośrodka Kultury w Policach**. Inwestycja zdobyła dofinansowanie z programu rządowego **Polski Ład** w kwocie **15 300 000 zł**. Inwestycja była kontynuowana w 2023 roku. Ośrodek funkcjonuje w tymczasowej siedzibie przy ul. Traugutta 4 w Policach

W 2023 r. w Miejskim Ośrodku Kultury w Policach. pracowało **41 różnych grup** i zespołów skupiających ok. **460 uczestników**. Z tego **44 osoby** korzystały z bezpłatnych zajęć: taniec ludowy i zespoły wokalne¹².

¹² Za pozostałe zajęcia: balet, taniec latino dla kobiet, street dance, happy feet, zajęcia plastyczne, indywidualne zajęcia wokalne, warsztaty ceramiczne, warsztaty scrapbookingu i de coupage uczestnicy wnosili opłaty w zależności od rodzaju zajęć w wysokości 30 zł –150 zł za miesiąc. 142 osoby korzystały z zajęć prowadzonych przez podmioty zewnętrzne.

Tabela 26 . Zestawienie zajęć organizowanych przez Miejski Ośrodek Kultury w Policach

ZAJĘCIA PŁATNE			
LP.	NAZWA	INSTRUKTOR	UCZESTNICY
1.	„Compania Baletowa”	Barbara Kamińska Anna Głowacka Daria Zarzeczna Ksenia Naumets	16 16 22 15 11
	▪ Koliberki		
	▪ Iskierki		
	▪ Biedronki		
	▪ Mini		
2.	Wokal – zajęcia indywidualne	Aleksandra Przybyła	6
3.	Plastyka dla dzieci /4 grupy/	Agnieszka Rozmus	6
4.	Plastyka dla dzieci /3 grupy/	Sława Pietaś	34
5.	Plastyka dla dzieci „Plastyka sztuki”	Anna Bieniek	6
6.	Plastyka dla dorosłych	Agnieszka Rozmus	7
7.	Pracownia Plastyczna dla dzieci /2 grupy/	Teresa Kulik	21
8.	Ceramika dla dzieci	Dorota Żurek	27
9.	Ceramika dla dorosłych	Dorota Żurek	33
10.	Smokuś	Piotr Szkocki	8
11.	Pracownia perkusyjna	Ryszard Dziubak	6
12.	Studio muzyczne, zespoły rockowe	Sławomir Tomanek	3 zespoły – 3 osobowe 1 - solistka Razem: 10 osób
13.	Sensoplastyka	Sława Pietaś	7 /I półrocze/
14.		Sabina Molenda	6 /I półrocze/
15.	Warsztaty wokalne	Damian Rybicki	5
16.	Chór Postscriptum	Aleksandra Przybyła	8
17.	Nauka gry na ukulele	Seweryn Ptaszyński	4
ZAJĘCIA BEZPŁATNE			
L.P.	NAZWA	INSTRUKTOR	UCZESTNICY
1.	Zespół folklorystyczny „Balbiny”	Dariusz Skrobania	13
2.	Zespół tańca ludowego „Policzanie”	Roman Korczakowski	16
3.	Zajęcia wokalne PP66	Piotr Szkocki	15
ZAJĘCIA PROWADZONE W MIEJSKIM OŚRODKU KULTURY W POLICACH PRZEZ PODMIOTY ZEWNĘTRZNE			
LP.	NAZWA	INSTRUKTOR	UCZESTNICY
1.	Nauka gry na gitarze	Seweryn Ptaszyński	18
2.	Nauka gry na keyboardzie	Izabela Ptaszyńska	20
3.	Dobre Tańce /3 grupy/	Anita Leonowicz	17 /I semestr/
4.	All About zajęcia dla dzieci /2 grupy/	Arkadiusz Guzierowicz	30
5.	Nauka matematyki 2+2	Marcin Kruszyński	6 /I semestr/
6.	„Bractwo Śpiewaczy z Tanowa”	Piotr Biniek	13
7.	Orkiestra Brazylijskich Bębnów	Rafał Krzanowski	8
8.	Salsation /2 grupy/	Aleksandra Sarnicka	22

ZAJĘCIA PROWADZONE W MIEJSKIM OŚRODKU KULTURY FILIA W TRZEBIEŻY			
LP.	NAZWA	INSTRUKTOR	UCZESTNICY
1.	Świetlica	Robert Landowski	10
2.	Koło plastyczne i ceramika	Kaja Janowska	12
3.	Warsztaty rękodzieła	Teresa Kulik	5
4.	Indywidualne zajęcia gry na instrumentach	Robert Landowski	8
RAZEM			495

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

W 2023 roku Miejski Ośrodek Kultury w Policach zorganizował:

- 112 imprez, w tym 68 własnych oraz 44 współorganizowane z innymi podmiotami;
- 8 wyjazdów grup artystycznych na koncerty odbywające się poza Policami w tym 3 wyjazdy za granicę.

Tabela 27. Wykaz imprez Miejskiego Ośrodka Kultury w Policach w 2023 r.

DATA	NAZWA WYDARZENIA/IMPREZY
14 stycznia	„Tanecznym krokiem w nowy rok”, koncert zespołów Companii Baletowej.
21 stycznia	„Cyjanotypia”, warsztaty fotograficzne.
22 stycznia	„Karnawał Wenecki” Koncert Noworoczny.
13 – 17 lutego	Ferie Zimowe 2023 r.
13 – 17 lutego	Warsztaty Wokalne.
13 – 17 lutego	Manga rysowanie krok po kroku.
14 – 15 lutego	Szyjemy maskotkę.
16 lutego	Podstawy rysunku.
16 – 17 lutego	Robotyka.
13, 15, 17 lutego	Pierwsze kroki w balecie.
13 – 15 lutego	Warsztaty ukulele.
13, 15 lutego	Warsztaty fotograficzne.
14 lutego	Warsztaty iluzji ruchu zajęcia plastyczne.
16 lutego	Ceramika.
17 lutego	Koncert karnawałowy „Bałwankowy zawrót głowy”.
20 – 24 lutego	Warsztaty taneczne.
23 – 24 lutego	Wokalno – instrumentalne zabawy.
23 – 24 lutego	Kreatywne zajęcia plastyczne.
21 – 22 lutego	Warsztaty wykonywania pomponów.
20 lutego	Podstawy rysunku.
20 – 22 lutego	Warsztaty cyrkowe.
20, 22, 24 lutego	Pierwsze kroki w balecie.

22 lutego	Warsztaty wykonywania świec sojowych.
20 lutego	Warsztaty fotograficzne.
21 lutego	Warsztaty iluzji ruchu, zajęcia plastyczne.
23 lutego	Ceramika.
4 marca	Warsztaty wykonywania świec sojowych.
11 marca	„Cyjanotypia”, warsztaty fotograficzne.
11 marca	Warsztaty wykonywania świec sojowych.
16 marca	„Czesław Mozil solo” – koncert.
18 marca	Warsztaty wykonywania świec sojowych.
25 marca	„Uszyj sobie maskotkę”, warsztaty dla dzieci.
25 marca	„Warsztaty tańca Dancehall z Pauliną Woźniak”.
26 marca	„Wielkanocny zajac w jajku”, warsztaty dla dorosłych.
27 marca	Ogólnopolski Konkurs Recytatorski, etap powiatowy.
27 marca	Mały konkurs Recytatorski, etap powiatowy.
1 kwietnia	Sensoplastyka, zajęcia dla najmłodszych.
15 kwietnia	Warsztaty Małego Ogrodnika.
20 kwietnia	Sensoplastyka, zajęcia dla najmłodszych.
22 kwietnia	„Międzynarodowe wiosenne warsztaty Taneczne”, Compania Baletowa.
23 kwietnia	Warsztaty pleceni makramy z Pauliną Woźniak.
28 kwietnia	Warsztaty wykonywania świec sojowych.
16 maja	Sensoplastyka, zajęcia dla najmłodszych.
23 maja	Recital z okazji Dnia Mamy w wykonaniu PP66.
27 maja	Warsztaty wykonywania świec sojowych.
28 maja	Pierwszy Otwarty Trening Hobby Horse w Policach.
6 czerwca	Sensoplastyka, zajęcia dla najmłodszych.
17 czerwca	Pokaz taneczny z okazji zakończenia roku zespołów z Companii Baletowej.
3 – 6 lipca	Warsztaty perkusyjne.
10 – 11 lipca	„Akcja animacja”, warsztaty animacji poklatkowej.
11 lipca	Warsztaty ceramiczne dla dzieci.
12 lipca	„Malowanie na torbie”, tekstylne dekoracje.
13 lipca	„Sensoplastyczne podwórko”, zajęcia dla dzieci.
13 lipca	„Malowanie koszulki” tekstylne dekoracje.
18 lipca	Warsztaty ceramiczne.
18 lipca	„Malowanie na szkle”, warsztaty dla dzieci.
22 lipca	Drugi otwarty trening Hobby Horse w Policach.
26 lipca	Malowanie na płótnie
7 - 11 sierpnia	Warsztaty Tańca Jazzowego, Compania Baletowa z MOK
8 sierpnia	„Mały malarz”, warsztaty.
11 sierpnia	Sensoplastyka dla dzieci.

16 – 18 sierpnia	„Letnie spotkanie z piosenką”, warsztaty z PP66.
16 sierpnia	„Piknik Artystyczny”, warsztaty.
17 sierpnia	„Piknik Artystyczny”, warsztaty.
20 sierpnia	„Impro bajka”, bajka dla dzieci.
21 – 25 sierpnia	„Szalone bębny”, warsztaty.
22 sierpnia	Sensoplastyka dla dzieci.
25 sierpnia	„Renowacja krzesła”, warsztaty.
26 sierpnia	Zawody Hobby Horse o Puchar Burmistrza Polic.
28 sierpnia	Warsztaty Companii Baletowej.
29 – 30 sierpnia	„Letnie spotkanie z piosenką”, warsztaty z PP66.
30 sierpnia – 1 września	Warsztaty Companii Baletowej.
14 października	Warsztaty dla rodziców,
15 października	Sensoplastyka dla dzieci.
21 października	„Warsztat Małego ogrodnika”, warsztaty dla dzieci.
28 października	Warsztaty dla dzieci szydełkowania techniką amigurumi.
29 października	„Skrzynka dla przyjaciela”, warsztaty rękodzieła dla dorosłych.
11 listopada	Rodzinny Śpiewnik Patriotyczny dla dzieci.
11 listopada	IX śpiewnik patriotyczny „Ułani, ułani”, koncert z okazji obchodów Narodowego Święta Niepodległości.
12 listopada	Gra Miejska „Śladami Jana z Polic”.
18 listopada	Sensoplastyka dla dzieci.
25 listopada	„Zrób sobie jesienne skarpetki na drutach”, warsztaty.
26 listopada	„Szapołowska – Szymborskiej”, koncert.
2 grudnia	I Warsztaty dla rodziców z centrum Pozytywnego Rodzicielstwa.
2 grudnia	Sensoplastyka dla dzieci.
9 grudnia	Warsztaty dla dzieci szydełkowania w technice amigurumi.
9 grudnia	Warsztaty wykonywanie świec sojowych.
10 grudnia	„Bombka” warsztaty decupage dla dorosłych.
13 grudnia	Świąteczna sensoplastyka dla dzieci.

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Tabela 28. Wykaz imprez współorganizowanych przez Miejski Ośrodek Kultury w Policach

DATA	NAZWA WYDARZENIA/IMPREZY	ORGANIZATOR
8 stycznia	„Bal karnawałowy dla dzieci”	Fundacja Funtastic Kids.
4 lutego	„Bal karnawałowy dla dzieci”	Fundacja Funtastic Kids.
19 lutego	„Spotkania przy książce”, warsztaty dla dzieci.	Fundacja Funtastic Kids.
25 lutego	Zebranie walne „Nest – Art.”	Stowarzyszenie Nest-Art. im. Ewy Dąbrowskiej.

27 lutego	„Poszukiwania genealogiczne, jak udokumentować i badać historie swojej rodziny”, prelekcja historyczna.	Bartosz Sitarz.
4 marca	„Malowanie na szkłe”, warsztaty dla dzieci.	Fundacja Funtastic Kids.
8 marca	Koncert z okazji Dnia Kobiet.	Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo im. Marii Grzegorzewskiej w Policach.
19 marca	„Zrób to sam”, warsztaty dla dzieci.	Fundacja Funtastic Kids.
24 – 26 marca	„Wokół tradycji”, warsztaty wokalne.	Bractwo Śpiewaczy z Tanowa.
25 marca	„Wielkanocne szaleństwo”, warsztaty dla dzieci.	Fundacja Funtastic Kids.
1 kwietnia	„Misterium Męki Pańskiej”	Parafia pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Jasienicy, Szkoła Podstawowa w Jasienicy, Bractwo Śpiewaczy z Tanowa.
2 kwietnia	„Jasienickie Zamyślenia nad Pieśnią Pasyjną”, koncert.	Bractwo Śpiewaczy z Tanowa.
22 kwietnia	„4 Bieg Korczaka”	Specjalny Ośrodek Szkolno -
9 maja	Uroczystość z okazji obchodów 75-lecia Przedszkola Publicznego w Trzebieży.	Przedszkole Publiczne w Trzebieży.
13 maja	„Bal kolorów”, warsztaty dla dzieci.	Fundacja Funtastic Kids.
18 maja	Impreza jubileuszowa z okazji 20- lecia funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy PSONI koło w Policach.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną koło w Policach.
20 maja	„Zrób to sam z okazji Dnia Mamy”, warsztaty dla dzieci.	Fundacja Funtastic Kids.
3-4 czerwca	„Policka Piętnastka” Bieg uliczny.	Fundacja Aktywne Police.
16 czerwca	XV-lecie Polickiego Uniwersytetu Trzeciego	Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku.
17 czerwca	„Zrób to sam” warsztaty plastyczne –	Fundacja Funtastic Kids.
20 lipca	Koncert Baltic Neopolis Orchesta Music West	Baltic Neopolis Orchesta.
22 lipca	59. Etapowe Regaty Turystyczne, otwarcie	Urząd Miejski. Wydział Promocji
26 lipca	„Malowanie na płótnie”, warsztaty.	Fundacja Funtastic Kids.
30 lipca	59. Etapowe Regaty Turystyczne, zamknięcie regat.	Zachodniopomorski Okręgowy Związek Żeglarski. Urząd Miejski. Wydział Promocji i Współpracy Zagranicznej.
11 sierpnia	Kino plenerowe filmowego lata z Pomorzem Zachodnim „7 uczuć”.	Urząd Marszałkowski i Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego.
11 sierpnia	„Malowanie na doniczkach”, warsztaty.	Fundacja Funtastic Kids.
15 sierpnia	„Mateusz Pospieszalski – Psalmi Dawidowe” Koncert przy kościele w Jasienicy.	Agencja Acustic.
16 sierpnia	„Malowanie na doniczkach”, warsztaty.	Fundacja Funtastic Kids.

19 sierpnia	„Święto Leszcza” w Nowym Warpnie.	Urząd Gminy w Nowym Warpnie.
30 sierpnia	„Malowanie na płótnie”, warsztaty.	Fundacja Funtastic Kids.
3 września	VII Edycja Ogólnopolskiego „Biegu Neptuna”.	Ośrodek Sportu i Rekreacji w Policach.
9 września	Odsłonięcie Pomnika Aleksandra Doby w Trzebieży.	Urząd Miejski w Policach.
16 września	Festyn Rodzinny „Dzień Starego Miasta”.	Opieka Społeczna w Policach.
29 września	„Warsztaty z budowy domków dla owadów zapylających”.	Urząd Miejski w Policach, wydział Ochrony Środowiska.
5 października	Inauguracja PUTW.	Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku.
12 października	Dzień Edukacji Narodowej.	Urząd Miejski w Policach, wydział Oświaty i Kultury.
15 października	„Malowanie obrazów rękami”, warsztaty.	Fundacja Funtastic Kids.
16 października	Dzień Edukacji Narodowej.	Starostwo Powiatowe w Policach.
19 listopada	Sensoplastyka dla dzieci.	Fundacja Funtastic Kids.
20 października	„Warsztaty z budowy domków dla owadów	Urząd Miejski w Policach, Wydział
22 października	„Malowanie na szkle”, warsztaty.	Fundacja Funtastic Kids.
26 października	Uroczystość wręczenia stypendiów.	Urząd Miejski w Policach, wydział
24 listopada	„Warsztaty z budowy domków dla owadów zapylających”.	Urząd Miejski w Policach, Wydział Ochrony Środowiska.
3 grudnia	X Bieg Mikołajkowy.	Stowarzyszenie „Biegam bo lubię”.

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Miejski Ośrodek Kultury w Policach realizował szereg projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych. Wśród nich należy wymienić:

- „Otwórz się na język – działaj międzynarodowo”** – pozyskane dofinansowanie w wysokości **15 786 EURO**;
- „Nowe otwarcie we współpracy polsko - greckiej, poszukiwania sposobów podnoszenia jakości oraz nowych odbiorców w edukacji dorosłych”** – pozyskane dofinansowanie w wysokości **30.000 EURO**;
- Międzynarodowe Wiosenne Warsztaty Taneczne”** – pozyskane dofinansowanie w wysokości **16 780 zł**;
- „Ceramiczni Międzynarodowo”** – pozyskane dofinansowanie w wysokości **24 035 EURO**
- „Polsko-niemieckie warsztaty plenerowe: Prastare techniki wypału ceramiki”** – pozyskane dofinansowanie w wysokości **12 000 zł**.

DZIAŁALNOŚĆ TRANSGRANICZNEGO OŚRODKA EDUKACJI EKOLOGICZNEJ

Głównym adresatem warsztatów edukacyjnych organizowanych w Zalesiu są dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Oferta jest dopasowana do każdej grupy wiekowej. Odbiorcami oferty edukacyjnej są również uczniowie szkół podstawowych, średnich oraz grupy odwiedzające

Nadleśnictwo Trzebież, nauczyciele i pedagodzy. Ośrodek cieszy się zainteresowaniem również wśród osób indywidualnych.

Od początku działalności Ośrodek odwiedziło ponad **125 000** osób. W 2023 roku TOEE odwiedziło **308** grup przedszkolnych i szkolnych, czyli **6 785 osób** oraz **1 143 osób** podczas rodzinnych sobotnich warsztatów i zwiedzania indywidualnego.

Dzięki wysoce wykwalifikowanej kadrze możliwe jest prowadzenie w TOEE zajęć z szeroko rozumianych nauk przyrodniczych oraz ścisłych. Od 1 stycznia do 31 grudnia przeprowadzono zajęcia w salach ośrodka

SALE EDUKACYJNE	ILOŚĆ PRZEPROWADZONYCH WARSZTATÓW
SALA EKOSYSTEMÓW	254
SALA ZJAWISK ATMOSFERYCZNYCH	105
SALA PLASTYCZNA	48
SALE LABORATORYJNE - MOKRA	157
ZAJĘCIA TERENOWE	67
PLANETARIUM i OZE	64
TEREN	78
OGRÓD ZMYŚLÓW	100

W działalność Ośrodka wpisują się także cykliczne warsztaty odbywające się w weekendy:

- Warsztaty ceramiczne dla dorosłych prowadzone przez Iwonę Pokorę;
- Weekendowe warsztaty ceramiczne prowadzone przez Iwonę Pokorę;
- Warsztaty urodzinowe dla dzieci z elementami ekologii prowadzone przez Katarzynę Paszkowską - Szczur oraz Wojciecha Buczka.

DZIAŁALNOŚĆ BIBLIOTEKI

Biblioteka im. Marii Skłodowskiej-Curie jest samorządową instytucją kultury. Zgodnie z Porozumieniem z dnia 14 marca 2008 r. zawartym pomiędzy Burmistrzem Polic a Zarządem Powiatu w Policach Bibliotece zostały powierzone zadania związane z prowadzeniem powiatowej biblioteki publicznej.

Zgodnie ze statutem do zadań Biblioteki w Policach należy:

- Gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych (druków zwartych i ciągłych, dokumentów życia społecznego) służących rozwijaniu czytelnictwa oraz zaspokajaniu potrzeb informacyjnych, edukacyjnych, samokształceniowych i kulturalnych środowiska;

- Prowadzenie działalności wydawniczej, informacyjno-bibliograficznej, informowanie o zbiorach własnych;
- Obsługa użytkowników, udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu, wypożyczanie na zewnątrz, prowadzenie obiegu wypożyczeni międzybibliotecznych;
- Organizowanie czytelnictwa i udostępnianie materiałów bibliotecznych ludziom chorym i niepełnosprawnym;
- Organizowanie i prowadzenie form pracy z czytelnikiem, służących popularyzacji sztuki, nauki oraz upowszechnianiu dorobku kulturalnego Gminy, powiatu, popularyzacja książki i czytelnictwa;
- Współdziałanie z bibliotekami innych sieci, organizacjami, stowarzyszeniami w zakresie rozwijania czytelnictwa i zaspokajania potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczności Gminy.

KLUCZOWE AKTYWNOŚCI PODEJMOWANE PRZEZ BIBLIOTEKĘ W 2023 ROKU:

- **BIBLIOTECZNE BINGO!** - czytelnik otrzymuje kartę gracza na której musi skompletować 5 sąsiadujących ze sobą pól w pionie, poziomie lub po skosie, jedna książka to jedno pole, bibliotekarz potwierdza wybór książki pieczętąką, - po ułożeniu pól, karta gracza trafia do urny i czeka na losowanie;
- Warsztaty popularnonaukowe z archeologią pt. **„Epoka kamienia w zasięgu ręki”**; warsztaty poprowadził badacz archeologii i absolwent z Instytutu Historycznego Uniwersytetu Szczecińskiego, oraz Akademii Sztuki w Szczecinie, a obecnie doktorant Szkoły Doktorskiej US mgr Maksymilian Dzikowski;
- **Galeria Literacka** (przeniesiona z Wypożyczalni Głównej): - wernisaż wigrafii i malarstwa zatytułowany **„Abstrakcje”**, autorstwa Pani Ewy Rutkowskiej, polickiej pasjonatki malarstwa i nowych technik komputerowych; - wernisaż malarstwa pt. **„Retrospekcje”**, autorstwa Stefana Towpychy;
- Prelekcja i wystawa historyczna Dominika Wołyńskiego pn. **„Korespondencja obozowa z Polic w okresie II wojny światowej”**;
- Dział Regionalny – prelekcja historyczna pn. „Najdawniejsi mieszkańcy ziemi polickiej”, którą poprowadzili badacze z Instytutu Historycznego Uniwersytetu Szczecińskiego - archeolog dr Agnieszka Matuszewska oraz doktorant Szkoły Doktorskiej US mgr Maksymiliana Dzikowskiego;
- Dział Regionalny – spotkania edukacyjne: - o ochronie środowiska wód Łarpi, które poprowadził Wiesław Gaweł ze Stowarzyszenia Ekologicznego „Łarpia” w Policach; - spotkanie z Pauliną Romanowicz, szczecińską pasjonatką historii Pomorza Zachodniego, autorką podań i legend „Stołczyńskie bajanie...”;
- Dział Regionalny – prelekcja historyczna „Sacrum i profanum zachodniopomorskich cmentarzy, na przykładzie ziemi polickiej”; prelekcję poprowadzili: Wiktor Moździerz, Damian Kolassa i Blanka Batiuk - przedstawiciele Stowarzyszenia Denkmal Pomorze;
- Oddział dla Dzieci – VII edycja Powiatowego Konkursu Czytelniczego **o tytuł Mistrza Pięknego Czytania** „Straganik z książkami Jana Brzechwy”, skierowany do klas III szkół podstawowych; kandydaci wyłonieni w eliminacjach szkolnych walczyli o ten zaszczytny

tytuł z ogromną starannością i zaangażowaniem prezentując wybrane przez siebie fragmenty wierszy Jana Brzechwy;

- Atrakcje dla czytelników odwiedzających Oddział dla Dzieci w konkretnym terminie, np.: w trakcie ferii zimowych - „**Zimowa książkowa ruletka!**”, w trakcie wakacji – „**Biblioteczne połowy, czyli wylosuj ciekawą książkę na wakacje!**”, w trakcie Tygodnia Bibliotek – „**Zanim obejrzysz – przeczytaj!**”;
- Zajęcia dla dzieci pod nazwą: „**Mój, twój, nasz ... kosmos - lądowanie w bazie bibliotecznej!**”; patronem Roku 2023 był Mikołaj Kopernik, był więc inspiracją do opracowania tych zajęć; dzięki tym zajęciom dzieci, które w nich uczestniczyły dowiedziały się kim był Mikołaj Kopernik, czego dokonał i jak to możliwe, że ziemia krąży wokół słońca?!; zajęcia podzielono na dwa bloki tematyczne: „**Zakodowany kosmos**”, czyli zabawy z kodowaniem oraz „**Planety Pana Mikołaja**”, czyli trochę teorii, loteryjka obrazkowa, układ słoneczny - zabawy ruchowe i łowienie zagadek;
- Filia Nova – akcja pn. „**Elfy w Filii Novej**”, po choinkach, aniołach i mikołajach nadszedł czas na Elfy – pomocnicy Świętego Mikołaja, poprosiliśmy naszych czytelników o przyniesienie unikatowych, bo wykonanych własnoręcznie elfów; elfy mogły być papierowe, filcowe, makaronowe, drewniane i metalowe, malowane, wydziergane i ulepione;
- Filia Nova – coroczny „**Wieczór przy świecach**”, jak każdy poprzedni, miał wyjątkową oprawę; w tym roku uświetnił go swoim koncertem Zbigniew Wojciechowicz - kompozytor, muzyk, wokalista, nauczyciel i absolwent filologii polskiej; coroczne spotkanie skierowane było do czytelników, którzy w szczególny sposób angażują się w życie Filii Novej; to osoby, które nie tylko wypożyczają książki (bardzo dużo książek) w naszej bibliotece, ale również wspierają nasze działania, biorą czynny udział w organizowanych przez nas akcjach;
- Filia Nova – spotkanie autorskie z pisarką Agnieszką Zakrzewską („**Rubinowa akwarela**”, „**Życie jak czekolada**”, „**Nigdy o Tobie nie zapomnę**”, „**Gwiazdy nigdy nie gasną**”); spotkanie autorskie z Beatą Zuzanną Borawską - autorką debiutanckiej poetyckiej książki: „**Sama siebie nie pamiętam**”; pisarce towarzyszyła Olga Adamska, która jest aktorką Teatru Polskiego i podczas spotkania czytała fragmenty opowiadań i wiersze;
- Filia Nova – w ramach Festiwalu Czytania, mieliśmy przyjemność wysłuchać fragmentów książki Joanny Kuciel-Frydryszak, pt.: „**Chłopki. Opowieść o naszych babkach**” w interpretacji aktorki Agnieszki Żulewskiej;
- Filia Nova – spotkanie z aktorką, pisarką, felietonistką, reżyserką i twórczynią autorskiego Teatru Na Dole i internetowego Teatru Pudło - Joanną Szczepkowską;
- Filia Nova – wystawa malarstwa Magdaleny Nowickiej pn. „**Majowe zamyślenia...**”;
- Filia Nova – cykl spotkań kierowanych do przedszkolaków pod wspólną nazwą „**Czytanie na śniadanie**”; w trakcie spotkania czytane są fragmenty książeczek;
- Filia Nova – koncert muzyczny „**Inne**” w wykonaniu Przemysława Chabasińskiego oraz Andrzeja Wojnas;
- Filia Nova – czwarta edycja „**Randki w ciemno z... książką**” - walentynkowa randka – niespodzianka – przygotowana z myślą o naszych czytelnikach; każda książka otulona została w papier prezentowy, zatem nie wiadomo było, jaki to tytuł; stąd też „randka

w ciemno”; na każdej z książek widniała karteczka, która zachęcała, aby to właśnie ją Czytelnik – czy ten najmłodszy, czy też troszkę starszy - zabrał ze sobą;

- Filia Nova – akcja „**Biblioteczna Drabina w Filii Novej – Po szczeblach do pisarskich wyżyn**”; co miesiąc biblioteczna drabina promowała dzieła danego pisarza, np.: w grudniu po naszej drabinie „pięta się” Agata Przybyłek, w listopadzie – Astrid Lindgren, w październiku - Nora Roberts, we wrześniu - po naszej drabinie „pnie się” Carlos Ruiz Zafon, w sierpniu - Magdalena Witkiewicz, w lipcu - J.K.Rowling / Robert Galbraith, w czerwcu – Guillaume Musso, w kwietniu – Joanna Chmielewska, w marcu - po naszej drabinie „pnie się” Jo Nesbo, w styczniu Olga Tokarczuk;
- Filia Naukowa – comiesięczne spotkania DKK – omawiane książki np. Magdaleny Kordel „**Wiosna cudów**”, Laury Baldini „Sekret Marii. Życie, miłość i pasja Marii Montessori”, K. Głogowskiej i K. Troszczyńskiej „**Inna kobieta**”, „**Samotna gwiazda**” Pauliny Simons, wiersze „**Miłość w trybie awaryjnym**” Ewy Lipskiej, „**Wiadomość**” Tove Jansson;
- **Akcja Uwolnij Książkę** w trakcie trwania Tygodnia Bibliotek;
- Udział w corocznych akcjach typu: XXI Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom, Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania, projekt „**Mała książka - wielki człowiek**”, Dzień Pluszowego Misia, Międzynarodowy Dzień Postaci z Bajek;
- Biblioteka w Policach wystąpiła do Burmistrza Polic z wnioskiem o przyznanie Nagrody Burmistrza Polic 2023 dla Pana **Lessa R. Hodunia**; nagroda została przyznawana za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury w Gminie Police; Less R. Hoduń otrzymał nagrodę z inicjatywy Pani Dyrektora Biblioteki im. M. Skłodowskiej-Curie w Policach; mając na uwadze dorobek artystyczny poety, pisarza, kompozytora, muzyka i grafika zaproponowała właśnie tego twórcę kultury do tej zaszczytnej nagrody; prezentacja dokonań Artysty została wyświetlona w Urzędzie Miejskim w Policach podczas uroczystości wręczania nagród; prezentację przygotowała Marta Juchnowicz.

W roku 2023 z usług Biblioteki skorzystało **4 277** czytelników. Wypożyczono **79 264** pozycje, a na miejscu udostępniono kolejne **13 076** pozycji. Zbiory biblioteczne wzbogaciły się o **2 668** pozycji o łącznej wartości **73 718 zł**. Dodatkowo w 2023 roku wykupiono dostęp do **ponad 350 000** pozycji zbiorów elektronicznych¹³, z których pobrano **18 962**.

5.6. GOSPODARKA KOMUNALNA

Istotną cechą wyróżniającą Gminę Police od innych samorządów jest zachowanie pełnego władztwa w zakresie firm komunalnych wypełniających zadania zaspokajania podstawowych potrzeb mieszkańców w dziedzinach wynikających z zadań własnych. Dotyczy to zarówno 100 % własności owych podmiotów (z wyjątkiem komunikacji gminnej oraz portu morskiego),

¹³ Za pośrednictwem platformy Legimi i EmpikGo oferujących dostęp do ebooków i audiobooków

jak i wpływu na wybór organów zarządów, rad nadzorczych, kształtowania poziomu inwestycji, dbałości o powierzone mienie gminne jak i w końcu o politykę cenową usług komunalnych.

Dzięki przyjęciu takiego modelu ceny usług komunalnych w Gminie Police kształtują się w dolnych poziomach cen krajowych. Ich jakość również nie odbiega od innych samorządów, często ją przewyższając. Również poziom inwestycji w spółkach gminnych jest wysoki.

Podmioty gospodarki komunalnej w Gminie Police:

- Przedsiębiorstwo Użyteczności Publicznej TRANS-NET S.A. w Policach;
- Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej PEC S.A. w Policach;
- Zakład Wodociągów i Kanalizacji Police Sp. z o.o.;
- Szczecińsko-Polickie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Policach;
- Zarząd Morskiego Portu Police Sp. z o.o. w Policach;
- Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Policach.

W zakresie szeroko rozumianej gospodarki komunalnej w Gminie Police ponoszone są liczne wydatki. W budżecie roku 2023 wśród wydatków największą pozycję stanowiły te ponoszone na transport i łączność. W cały roku policki samorząd wydał na ten cel **64 576 228,88 zł** (wobec 15 212 867,56 zł w 2022 roku), z czego **47 136 521,90 zł** (wobec 3 296 785,28 zł w 2022 r.) przeznaczono na inwestycje. Przełożyło się to na realizację szeregu oczekiwanych przez lokalną społeczność inwestycji, w tym przede wszystkim inwestycji drogowych.

Poza oczywistym efektem w postaci poprawy komfortu mieszkańców, przekładają się one także na poprawę stanu środowiska naturalnego, dzięki zmniejszonym emisjom spalin samochodowych. Wśród najistotniejszych inwestycji należy wymienić:

- Budowa kanalizacji deszczowej i rurociągu na terenach popegeerowskich w gminie Police – wydatkowano na ten cel **56 584,23 zł**;
- "Wyremontujemy razem ulicę Robotniczą" remont ul. Robotniczej wraz z nowymi miejscami parkingowymi – wydatkowano na ten cel **693 720,00 zł**;
- Budowa obwodnicy Polic stanowiącej dojazd do Węzła Police Zachodniego Obejścia Miasta Szczecina – wydatkowano na ten cel **86 100,00 zł**;
- Modernizacja instalacji wodno-kanalizacyjnej przy ul. Siedleckiej 2A w Policach - dotacja dla ZGKiM w Policach – wydatkowano na ten cel **83 659,78 zł**.

Kontynuowano także inwestycje związane z transportem zbiorowym, w tym:

- Budowa infrastruktury drogowej na terenie Polic na potrzeby Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej - Przystanek Police Piłsudskiego – wydatkowano na ten cel **22 427 997,85 zł**;
- Budowa infrastruktury drogowej na terenie Polic na potrzeby Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej - Przystanek Stacja Police – wydatkowano na ten cel **23 901 230,95 zł**;

Tworzono nową jakość w zakresie funkcjonalności komunalnej infrastruktury:

- Przebudowa lokali komunalnych ze zmianą sposobu ogrzewania - dotacja dla ZGKiM w Policach – wydatkowano na ten cel **96 388,00 zł**;
- Przebudowa lokali komunalnych polegająca na wyodrębnieniu łazienek lub WC - dotacja dla ZGKiM w Policach – wydatkowano na ten cel **49 175,00 zł**;
- Przebudowa instalacji gazowej w budynkach administrowanych przez ZGKiM w Policach - dotacja dla ZGKiM w Policach – wydatkowano na ten cel **200 000,00 zł**;
- Modernizacja instalacji elektrycznej w budynkach administrowanych przez ZGKiM w Policach - dotacja dla ZGKiM w Policach – wydatkowano na ten cel **55 025,68 zł**;
- Wykonanie instalacji c.o., c.w.u., zw i kanalizacji w budynku wspólnoty Police ul. Kołłątaja 9-11 - dotacja dla ZGKiM w Policach – wydatkowano na ten cel **201 273,78 zł**;
- Przebudowa części dachu nad klatką 1-3-5 budynku wspólnot przy ul. Robotniczej 1-9 w Policach - dotacja dla ZGKiM w Policach – wydatkowano na ten cel **119 725,58 zł**;
- Budowa budynku komunalnego przy ul. Niedziałkowskiego 12D w Policach – wydatkowano na ten cel **6 880 662,48 zł**;
- Postawienie pomieszczeń gospodarczych Police ul. Piastów 7 - dotacja dla ZGKiM w Policach – wydatkowano na ten cel **11 958,41 zł**;
- Przebudowa wewnętrzna lokali mieszkalnych (pustostanów) - opracowanie dokumentacji projektowej – wydatkowano na ten cel **69 187,50 zł**;
- Modernizacja systemów grzewczych przez mieszkańców Gminy Police – dotacje – wydatkowano na ten cel **18 972,90 zł**.

GOSPODARKA ODPADAMI

Komórką organizacyjną Urzędu Miejskiego w Policach realizująca zadania związane z gospodarką odpadami jest Wydział Gospodarki Odpadami.

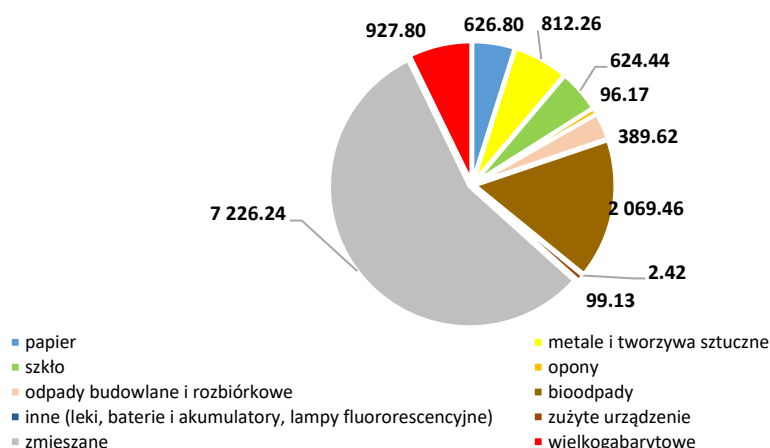
W 2023 roku system gospodarki odpadami w Gminie Police oparty był na uchwałach z lat poprzednich. Gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi objęte były nieruchomości zamieszkałe oraz nieruchomości mieszane, tj. nieruchomości, stanowiące w części nieruchomości zamieszkałe, a w części niezamieszkałe, na których powstają odpady komunalne.

Opłata miesięczna, w zabudowie jednorodzinnej w mieście Police oraz w zabudowie jednorodzinnej oraz wielorodzinnej w sołectwach naliczana była od każdej osoby zamieszkującej nieruchomość, a w zabudowie wielorodzinnej w mieście Police od ilości zużytej wody w lokalu. Natomiast w przypadku nieruchomości mieszanej opłata miesięczna stanowiła sumę opłaty z części nieruchomości zamieszkałej i opłaty naliczonej od pojemnika, który był użytkowany przez podmiot prowadzący działalność w części niezamieszkałej tej nieruchomości.

Stawka opłaty w zabudowie jednorodzinnej w mieście Police oraz w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej w sołectwach wynosiła 32 zł od osoby, a w zabudowie wielorodzinnej w mieście Police wynosiła 10,20 zł od m³ zużytej wody.

Wykres 34. Ilość odpadów (Mg) odebranych i zebranych na terenie Gminy Police w 2023 r.

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

W roku 2023 kontynuowano program ulgi w opłacie za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych dla rodzin wielodzietnych, o których mowa w ustawie o **Karcie Dużej Rodziny**. Ulga ta wynosi **5,00 zł** od każdego członka rodziny wielodzietnej. W 2023 r. **1 161** osób korzystało z tej ulgi.

W zabudowie jednorodzinnej obowiązywała ulga dla osób, które posiadają przydomowy kompostownik. Ulga z tego tytułu wynosi **2,00 zł** od osoby zamieszkującej nieruchomość. W 2023 r. **393** gospodarstw domowych zgłosiło posiadanie kompostownika przydomowego.

W 2023 roku właściciele nieruchomości, objęci gminnym systemem gospodarowania odpadami wytworzyli **12 874,34 Mg** odpadów (wobec 12 932,97 Mg w 2022 r.), z czego bezpośrednio z nieruchomości odebrano **11 837,44 Mg**, w tym **7 261,27 Mg** stanowiły odpady komunalne zmieszane, a 1 036,90 Mg zebrano w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów (PSZOK). Osiągnięty poziom ponownego użycia i recyklingu w 2023 r. wyniósł **35,49%** (wobec 26,48 % w 2022 r.).

W ramach działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie prawidłowej zbiórki odpadów komunalnych w 2023 r. podejmowano następujące działania:

- Kontynuowano współpracę z firmą zapewniającą mieszkańcom aplikację Eco Harmonogram służącą do m.in. do sprawdzania harmonogramu wywozu odpadów, prawidłowości wyrzucania do odpowiednich pojemników odpadów komunalnych, przybliża zasady funkcjonowania PSZOK itp. oraz do innych niezbędnych informacji związanych z odpadami w Gminie Police;
- Na stronie internetowej Gminy (www.odpady.police.pl), poświęconej gospodarce odpadami, systematycznie umieszczano artykuły oraz spoty filmowe związane z właściwą selektywną zbiórką odpadów komunalnych;
- Zlecono wykonanie mat, tablic, gadżetów oraz kolorowanek edukacyjnych przeznaczonych dla dzieci w przedszkolach oraz szkołach podstawowych;

- We współpracy z lokalną telewizją Wydział Gospodarki Odpadami nagrał film poświęcony właściwej zbiórce bioodpadów na terenie Gminy Police;
- W kwietniu odbył się finał projektu ekologicznego pn. „Ziemię ratujesz, gdy śmieci segregujesz” skierowany do wszystkich szkół podstawowych znajdujących się na terenie Gminy, w którym przez kilka miesięcy uczestniczyło ok. 1000 uczniów. Dzieci w ramach projektu wizytowały Zakład Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych w Leśnie Górnym, PSZOK oraz bazę transportową w spółce Trans-Net, przygotowywali prace plastyczne oraz spoty filmowe związane z właściwą segregacją odpadów komunalnych oraz zbierali makulaturę."

W 2023 r. weryfikowano bazę meldunkową pod kątem noworodków oraz osób nowo zameldowanych. W związku z tym do właścicieli domów jednorodzinnych wysłano wezwania do ujęcia tych osób w deklaracjach bądź złożenia wyjaśnień. Kontrolowano nieruchomości, które właściciele wskazali jako niezamieszkałe. Skierowano wnioski do Straży Miejskiej w Policach o dokonanie kontroli adresów, pod którymi istniało podejrzenie, że liczba osób wskazanych w deklaracjach nie odpowiada stanowi faktycznemu, a co za tym idzie istnieje prawdopodobieństwo zaniżania opłaty za odbiór i zagospodarowanie odpadów.

Więcej szczegółowych informacji na temat gospodarki odpadami znajduje się w corocznie publikowanym na stronie internetowej - www.bip.police.pl - dokumencie pn. „**Analiza stanu gospodarki odpadami w Gminie Police.**”

5.7. OCHRONA ŚRODOWISKA

Wśród zadań, którymi musi zajmować się każda gmina, najczęściej wymienia się ochronę środowiska. W zakresie szeroko rozumianej ochrony środowiska polskie samorządy koncentrują swoje działania zazwyczaj na:

- Ochronie środowiska, która w praktyce polega na wprowadzaniu zakazów i nakazów dotyczących sposobu użytkowania powierzchni, przestrzeni i zasobów naturalnych oraz inspirowaniu organizacyjnym i finansowym – budowy komunalnych urządzeń sanitarnych;
- Inspirowaniu, opracowaniu i wdrażaniu jednostkowych proekologicznych programów rozwojowych;
- Wdrażaniu zarządzania środowiskowego gminą;
- Likwidacji zagrożeń środowiskowych.

Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w Gminie Police były w 2023 roku trzecią największą pozycją w budżecie. W sumie na działania w tym zakresie wydatkowano **32 032 482,65 zł**, (wobec 28 614 828,25 zł w 2022 r).

DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA W GMINIE POLICE W ROKU 2023 SKONCENTROWANO NA:

□ UTRZYMYWANIU ZIELENI W PASACH DROGOWYCH

Ogółem opieką objęto **245 824 m²** na terenach drogowych (drogi gminne i ścieżki rowerowe). Tereny podzielone są na zielen w pasach drogowych i zielen na innych terenach gminnych. Ogólna powierzchnia objęta utrzymaniem to: **585 894 m²**, w tym **337 890 m²** na terenach gminnych oraz **169 327 m²** w pasach drogowych dróg gminnych oraz **78 677 m²** wzdłuż ścieżek rowerowych.

Rysunek 15. Pielęgnacja nasadzeń drzew - nasadzenia wzdłuż ścieżki rowerowej w Trzebieży

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

W ramach zadania mającego na celu utrzymanie zieleni w pasach drogowych dróg gminnych oraz wzdłuż ścieżek rowerowych wykonywane były poniższe działania:

- ❖ Bieżące utrzymywanie czystości na terenach zielonych w ciągu dróg publicznych oraz wzdłuż ścieżek rowerowych na terenie gminy Police;
- ❖ Koszenie trawników (3 x w roku, w tym również koszenie trawników wzdłuż ścieżek rowerowych oraz dodatkowe koszenie na terenie Skweru Ryszarda Kaczorowskiego oraz węzła przesiadkowego Police – Wyszyńskiego-Polana oraz innych terenów wg potrzeb);
- ❖ Grabienie liści z terenów trawników i żywopłotów;
- ❖ Cięcia formujące żywopłoty (1x czerwiec, 1x wrzesień) wraz z ich odchwaszczaniem w czerwcu;
- ❖ Pielęgnacja nasadzeń drzew i krzewów posadzonych w latach ubiegłych jako nasadzenia kompensacyjne;
- ❖ Zabiegi pielęgnacyjne w koronach łącznie 562 szt. drzew przydrożnych, usuwanie odrostów z łącznie 942 szt. drzew. Założono w koronach drzew przydrożnych 1 wiązanie elastyczne typu 'COBRA' 4T, 1 wiązanie sztywne pasowe (typu GEFA 8T) oraz 1 wiązanie elastyczne pasowe (typu GEFA 8T);

- ❖ Wykonano: podlewanie 518 m² krzewów, odchwaszczanie 4 533 m² krzewów rosnących w pasach drogowych dróg gminnych na terenie gminy Police;
- ❖ Usunięto zagrażające drzewa przydrożne rosnące w ciągu dróg gminnych, na które Gmina Police otrzymała zezwolenie (decyzję zezwalającą na ich usunięcie) w łącznej ilości 40 sztuk;
- ❖ Wykonano kwietnik z kory tzw. 'witacz' z napisem POLICE na terenie Skweru Ryszarda Kaczorowskiego;

Rysunek 16. Witacz z kory na terenie Skweru Ryszarda Kaczorowskiego w Policach

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

- ❖ Wykonano nasadzenia uzupełniające łącznie 4 szt. żywotników zachodnich 'Smaragd' – ul. Perłowa m. Police oraz wykonano i zamontowano palisadę ochronną wzdłuż nasadzonego szpaleru żywotników zachodnich 'Smaragd'.

Rysunek 17. Nowe nasadzenia żywotników wraz z palisadą ochronną ul. Perłowa w Policach

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

- ❖ Usunięto złomy i wywroty drzew przydrożnych w łącznej ilości: 7 szt;
- ❖ W celu zachowania skrajni pionowej i poziomej nad jezdnią lub chodnikiem, usunięto łącznie 2 735 m² kolidującej zieleni;
- ❖ Odtworzono trawniki zniszczone przez samochody;
- ❖ Wykonano frezowanie pni po usuniętych drzewach;

- ❖ Wykonano prace związane z naprawą lub demontażem obudów drzew;
- ❖ Dokonano zakupu łącznie 33 drzew i 484 szt. krzewów, które zostaną posadzone w pasach drogowych dróg gminnych w następnym sezonie wegetacyjnym;

□ UTRZYMYWANIE ZIELENI NA TERENACH GMINNYCH

- ❖ Koszenie trawników (3 x w roku);
- ❖ Grabienie liści (1x marzec - wiosenne, 1x listopad- jesienne na części obszarów);
- ❖ Cięcia formujące żywopłoty (1x czerwiec, 1x wrzesień) wraz z odchwaszczaniem w czerwcu;
- ❖ Nasadzenia i pielęgnacja kwiatów zmiany letniej na rabatach zlokalizowanych na terenie miasta Police;

Rysunek 18. Nasadzenia Plac B. Chrobrego w Policach

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

- ❖ Nasadzenia i pielęgnacja kwiatów w konstrukcjach kwiatowych;
- ❖ Pielęgnacja młodych nasadzeń 140 drzew i 562 m² krzewów;
- ❖ Pielęgnacja wieloletnich założeń bylinowych i wykonanie nasadzeń roślin wieloletnich na zieleńcu w Jasienicy;
- ❖ Przygotowanie terenu polany za SP nr 8 pod imprezy rekreacyjno – sportowe (m. in. Dzień Dziecka, Dzikie Weekend);
- ❖ Usunięto 170 zagrażających bezpieczeństwu drzew rosnących na terenach zielonych na terenie gminy Police;
- ❖ Wykonywano ekspertyzy dendrologiczne wytypowanych drzew (48 szt.);
- ❖ Kompleksowa pielęgnacja 455 szt. drzew (m. in. cięcia sanitarne, formujące, korygujące, techniczne) zgodnie z zapisami przeglądu zadrzewienia na terenie za SP nr 8;
- ❖ Usuwano złomy i wywroty;
- ❖ Wykonano przegląd zadrzewienia wzdłuż ulicy Piłsudskiego na działkach gminnych;

- ❖ Wykonano zabiegi pielęgnacyjno-zachowawcze 54 platanów klonolistnych mających na celu przeciwdziałanie antraknozie platanu;
- ❖ Wykonano specjalistyczne zabiegi pielęgnacyjne 3 drzew gatunku dąb szypułkowy przy ul. Kasprowicza w Policach;
- ❖ Wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową rewitalizacji deptaka przy ul. Zamenhofa w Policach;
- ❖ Kontynuowano inwentaryzacje dendrologiczne drzew rosnących na terenie dawnych cmentarzy w Trzebieży przy ul. Brzozowej wraz z oznaczeniem drzew plakietkami typu ArboTag;
- ❖ Wykonano karczowanie samosiewów drzew i krzewów na terenach dawnych cmentarzy w Trzeszczynie, Dębostrowie, Drogoradzu, Siedlicach, Tatyni, Trzebieży przy ul. Leśnej i ul. Brzozowej, Tanowie przy ul. Lipowej;
- ❖ Zamontowano budki lęgowe dla ptaków (10 szt.);
- ❖ Wykonano kontrolę oraz montaż nowych wiązań elastycznych drzew rosnących na terenach gminnych;
- ❖ Oznakowano pomnik przyrody na terenie dawnego cmentarza w Siedlicach (grupa 6 drzew);
- ❖ Wykonano remont i naprawę 2 ławek, zakupiono 3 nowe (Tatynia).

□ PROWADZENIE SPRAW DOTYCZĄCYCH PRYZNAWANIA DOTACJI NA MODERNIZACJĘ SYSTEMÓW GRZEWCZYCH

- ❖ W związku z podjętą przez Radę Miejską w Policach uchwałą dotyczącą dofinansowania modernizacji systemów grzewczych mieszkańcy gminy Police mogą ubiegać się o zwrot części środków wydatkowanych na modernizację ogrzewania z koksowego/węglowego na bardziej ekologiczne. W 2023 r. zrealizowano wypłatę środków dla **7 wnioskodawców** na łączną kwotę **18 972,90 zł**;
- ❖ W 2023 r. Gmina Police podpisała umowę z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie na udzielanie dofinansowania mieszkańcom gminy Police, opiekującą na **5 145 000 zł** w ramach Programu Priorytetowego „**Ciepłe Mieszkanie**”. Dofinansowanie udzielane będzie w latach 2023 - 2025. Z programu skorzystać mogą mieszkańcy gminy Police tj. osoby fizyczne, posiadające tytuł prawny wynikający z prawa własności lub ograniczonego prawa rzeczowego do lokalu mieszkalnego, znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym, realizująca przedsięwzięcie będące przedmiotem dofinansowania. Program dofinansowuje przedsięwzięcia obejmujące wymianę źródeł ciepła na paliwa stałe, niespełniające wymagań rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe lub Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe. Nieefektywne źródła ciepła wymienić można na nowe źródło ciepła lub podłączyć lokal mieszkalny do sieci ciepłowniczej;

- ❖ Kontynuowano wprowadzanie do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków deklaracji dotyczących źródeł ciepła.

□ OCHRONA ZWIERZĄT

Zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom realizowane jest na podstawie porozumienia z Gminą Dobra. W ramach zadania zostały pokryte koszty funkcjonowania Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Dobrej. Z terenu gminy Police w 2023 r. odłowiono 46 psów oraz 128 kotów. Wyżej wymienione zwierzęta objęte zostały opieką oraz były pod nadzorem weterynaryjnym. Zadanie to obejmowało także zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej dla zwierząt, które uległy wypadkom – udzielono pomocy 6 kotom. Schronisko prowadziło ciągłe działania na rzecz poszukiwania nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt. Wskaźnik adopcji w 2023 r. wyniósł: **94,50 % dla psów** oraz **85,07 % dla kotów**.

W ramach współpracy z Towarzystwem Opieki nad Zwierzętami w Polsce Koło w Policach podejmowano działania na rzecz ochrony bezdomnych zwierząt, w tym akcję dokarmiania bezdomnych i wolno żyjących zwierząt oraz poszukiwania nowych właścicieli dla tych zwierząt. Wykonano również 190 zabiegów sterylizacji i kastracji bezpańskich kotów.

□ EDUKACJA EKOLOGICZNA

- ❖ Przeprowadzono akcję sprzątnania z okazji Dni Ziemi. W akcji biorą udział wszyscy chętni – stowarzyszenia, ośrodki, rady osiedli czy sołectwa. Corocznie w akcji biorą udział uczniowie z placówek oświatowych. Za udział w akcji klasy 3 i 8 szkół podstawowych w 2023 r. otrzymały dofinansowanie wyjazdów edukacyjno – ekologicznych w kwocie 42.271,60 zł. W akcji biorą udział również wszyscy chętni – stowarzyszenia, rady osiedla czy sołectwa. Sprzątane są tereny przyległe do osiedli mieszkaniowych, szkół i miejsc rekreacyjno – spacerowych;
- ❖ Przeprowadzono akcję „Ratujmy kasztanowce”, polegającą na systematycznym grabieniu i uprzątnięciu opadających liści kasztanowców, wewnątrz których zimuje szkodnik kasztanowców - szrotówek kasztanowcowiaczek. Akcja ma na celu dbanie o otaczającą nas przyrodę i piękno tych wspaniałych drzew oraz walkę z inwazją groźnego szkodnika. W akcji wzięli udział uczniowie i uczennice ze szkół podstawowych, przedszkolaki z przedszkoli publicznych oraz uczniowie/podopieczni ze Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Tanowie. Akcja „Ratujmy Kasztanowce” realizowana była w październiku i listopadzie 2023 roku. Uczestnikom ww. akcji zapewniono worki i rękawice a na zakończenie drobne upominki;
- ❖ Akcja "Sprzątnanie Świata- Polska 2023" odbyła się we wrześniu. W akcji uczestniczyły placówki oświatowe, ośrodki szkolno-wychowawcze, Sołectwa oraz Rady Osiedla. Obsługa akcji została przeprowadzona przez Przedsiębiorstwo Użyteczności Publicznej "Trans-Net" z siedzibą w Policach;
- ❖ Rozpoczęto akcję budowy domków dla owadów razem z uczniami i uczennicami III klas szkół podstawowych. W ramach akcji dzieci poznawały życie owadów i budowały domki, które mogły zainstalować w dowolnym miejscu na ogrodzie lub

działce. Każda klasa wykonywała również jeden wspólny domek, który został zawieszony na terenach parków i zieleńców gminnych. Akcja kontynuowana będzie w 2024 roku;

- ❖ Kontynuowano akcję „Daj dom jerzykowi”. W 2023 zamontowano 48 szt. budek na terenie Szkoły Podstawowej Nr 1, Przedszkola Publicznego nr 1 i Przedszkola Publicznego nr 8. Wykonano również czyszczenie i przegląd pod kątem zasiedlenia 52 szt. budek zamontowanych w poprzednich latach;

Rysunek 19. Domki dla jerzyków SP 1 w Policach

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

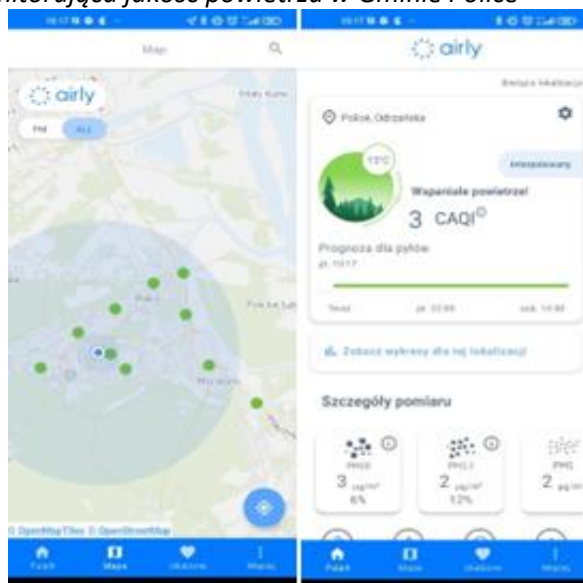
- ❖ Akcja "Sprzątanie Świata- Polska 2023" odbyła się we wrześniu. W akcji uczestniczyły placówki oświatowe, ośrodki szkolno-wychowawcze, Sołectwa oraz Rady Osiedla. Obsługa akcji została przeprowadzona przez Przedsiębiorstwo Użyteczności Publicznej "Trans-Net" z siedzibą w Policach.

□ **POZOSTAŁE DZIAŁANIA**

- ❖ Przeprowadzono 6 kontroli interwencyjnych, z czego 4 kontrole związane były z gospodarką odpadami a 2 kontrole dotyczyły warunków utrzymania zwierząt i postępowania z nimi. Ponadto przeprowadzono 16 kontroli w zakresie gospodarowania ściekami;
- ❖ Zlikwidowano 3 nielegalne składowiska odpadów na terenie Gminy;
- ❖ Wydano 3 decyzje środowiskowych dla przedsięwzięć inwestycyjnych;
- ❖ Wydano 71 decyzji zezwalających na usunięcie drzew i krzewów (w tym 10 z terenów pasów dróg publicznych);
- ❖ W związku z istniejącym na terenie gminy Police systemem do pomiaru jakości powietrza kontynuowano umowę na zapewnienie usługi monitoringu,

udostępnienie aplikacji mobilnej oraz prezentacji wyników pomiarów jakości powietrza. Zainstalowane czujniki mają służyć przede wszystkim do edukacji ekologicznej mieszkańców Gminy Police;

Rysunek 20. Aplikacja monitorująca jakość powietrza w Gminie Police

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

- ❖ Przeprowadzono 11 postępowań administracyjnych w sprawie naliczonej opłaty ustalonej w decyzjach Burmistrza Polic zezwalającej na usunięcie drzew z obowiązkiem wykonania nasadzeń zastępczych;
- ❖ Rozpatrzone 96 zgłoszeń zamiaru usunięcia drzew przez osoby fizyczne;
- ❖ Wydano 5 decyzji zezwalających na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych w tym 4 na opróżnianie osadników pochodzących z przydomowej oczyszczalni ścieków;
- ❖ Utrzymywano powierzchnie leśne stanowiące własność gminy Police. Na bieżąco prowadzono przeglądy drzewostanu w celu zapewnienia bezpieczeństwa i gospodarki leśnej;
- ❖ Zawarto całoroczną umowę na wykonanie prac polegających na przeprowadzeniu konsultacji oraz wykonywaniu opinii ornitologicznych w zakresie zasiedlenia drzew przez ornitofaunę, przeznaczonych do wycinki lub pielęgnacji (wg. potrzeb), rosnących na terenie gminy Police;
- ❖ Udzielono Powiatowi Polickiemu pomocy finansowej na realizację zadania własnego, z przeznaczeniem na dofinansowanie części wkładu własnego Powiatu Polickiego w projekcie pn. "Usunięcie niewłaściwie składowanych odpadów w Policach przy ul. Kamiennej" w ramach działania 2.5 Poprawa środowiska miejskiego oś priorytetowa II Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 - 2020." W ramach zadania usunięto odpady znajdujące się przy ul. Kamiennej w Policach (w tym odpady porzucone na działkach, których właścicielem jest Gmina Police);
- ❖ Przeprowadzono odkomarzanie na terenie Gminy Police w 3 etapach;

- ❖ Teren objęty odkomarzaniem to **58,00 ha**. Kwota wydatkowana **33 601,14 zł**. Odkomarzaniem objęte są tereny należące do gminy Police, użytkowane jako tereny publiczne tj. parki, skwery, zieleńce oraz inne tereny zadrzewionych i zakrzewionych należących do Gminy.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY POLICE

Gmina Police od 2014 roku systematycznie realizuje zadania związane z usuwaniem wyrobów azbestowych w oparciu o „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Police”. Program skierowany jest do osób fizycznych, użytkowników ROD, JST, stowarzyszeń, fundacji, kościołów, związków wyznaniowych, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych. Zadanie polega na demontażu azbestowego pokrycia dachowego, transporcie i utylizacji lub na samym odbiorze i utylizacji azbestu lub wyrobów zawierających azbest.

W ramach zrealizowanego zadania w roku 2023 odebrano i przekazano do unieszkodliwienia łącznie **31,22 Mg** azbestu z **14** nieruchomości. Całkowity koszt zadania wyniósł **28 492,32 zł**, z czego kwota dofinansowania wyniosła 5 090,40 zł, która pochodziła w 50% ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz w 50% ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

W latach 2014 – 2023 w gminie usunięto wyroby zawierające azbest na łączną ilość **474,787 Mg** z 193 nieruchomości w tym z 135 nieruchomości odbywał się wyłącznie odbiór i utylizacja, natomiast z 65 budynków demontowano pokrycie dachowe z azbestu. W tym z 7 nieruchomości odbywał się zarówno odbiór jak i demontaż. Całkowity koszt zadania wyniósł łącznie **264 503,30 zł**, z czego gmina uzyskała dofinansowanie w kwocie **147 112,30 zł**, które pozyskano z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

Tabela 29. Ilość zutylizowanych wyrobów azbestowych w latach 2014-2023 r. na terenie Gminy Police

ROK	MASA [MG]	POWIERZCHNIA [m ²]	LICZBA OBIEKTÓW
2014	67,639	3 757,72	34
2015	118,820	6 601,11	29
2016	43,380	2 828,50	26
2017	43,670	2 300,00	17
2018	47,568	2 660,12	16
2019	22,830	1 269,65	11
2020	19,980	1 149,79	10
2021	46,200	2 584,12	21
2022	33,480	1 894,80	15

ROK	MASA [MG]	POWIERZCHNIA [m ²]	LICZBA OBIEKTÓW
2023	31,220	2 223,87	14
RAZEM	474,787	27 269,18,61	193

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY POLICE

Uchwałą nr XI/96/2015 z dnia 29 września 2015 r. w sprawie przyjęcia i wdrożenia do realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Rada Miejska w Policach przyjęła dokument pn. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Police. Dla ww. dokumentu została przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, w tym sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Police jest dokumentem, który został opracowany, m.in., aby przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w Pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.: redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych oraz redukcji zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej. Działania ujęte w tym dokumencie mają przyczynić do poprawy jakości powietrza na obszarach, na których odnotowano przekroczenia jakości poziomów dopuszczalnych stężeń w powietrzu. W efekcie końcowym realizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej przyczyni się do poprawy stanu środowiska i jakości życia mieszkańców Gminy Police. Tabela poniżej przedstawia projekty zrealizowane oraz pozostające w realizacji wskazane w harmonogramie działań przez Gminę Police.

Tabela 30. Harmonogram rzeczowo-finansowy działań naprawczych dla Gminy Police

NAZWA DZIAŁANIA	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	EFEKT ENERGETYCZNY (REDUKCJI ENERGII FINALNEJ) [MWH/ROK]	EFEKT REDUKCJI EMISJI CO ₂ WZGLĘDE M ROKU BAZOWEG O 2013 [MG/ROK]	UWAGI
Termomodernizacja budynku Urzędu Miejskiego w Policach (elewacja z termomodernizacją, stolarka drzwiowa i okienna)	Gmina Police	do 2020	środki własne/ RPO WZ 2014 - 2020	177,00	144,00	Projekt zrealizowany
Przebudowa z termomodernizacją hali sportowej na ulicy Siedleckiej 2b z budynkiem administracyjnym (+wymiana	Gmina Police	do 2020	środki własne/ RPO WZ 2014 - 2020	708,00	576,00	Projekt zrealizowany

NAZWA DZIAŁANIA	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	EFEKT ENERGETYCZNY (REDUKCJI ENERGII FINALNEJ) [MWH/ROK]	EFEKT REDUKCJI EMISJI CO ₂ WZGLĘDE M ROKU BAZOWEG O 2013 [MG/ROK]	UWAGI
ogrzewania i instalacji)						
Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej przy ul. Bankowej 18	Gmina Police	do 2020	środki własne/RPO WZ 2014 - 2020	177,00	144,00	Projekt zrealizowany
Prowadzenie akcji promocyjno-edukacyjnych w zakresie odnawialnych źródeł energii, efektywności energetycznej, ochrony powietrza (jedna kampania rocznie, przed sezonem grzewczym uświadamiająca mieszkańcom wpływ zanieczyszczeń powietrza na zdrowie oraz szkodliwość spalania odpadów w piecach domowych)	Gmina Police	do 2020	środki własne	-	-	Projekt w realizacji. Projekt długoterminowy.
Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych w Policach	PEC S.A.	do 2020	środki własne/POIŚ	1 062,00	292,00	Projekt w realizacji. Projekt długoterminowy.
Pozyskiwanie energii cieplnej ze źróź wód geotermalnych w celu ich udostępnienia na terenie Gminy Police.	PEC. S.A.	do 2031	środki własne/POIŚ	-	-	Projekt długoterminowy. Złożony wniosek o dofinansowanie ze środków POIŚ.
Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Starzyńskiego 5	ZGKiM	do2020	środki własne/RPO WZ 2014-2020	41	33	Projekt zrealizowany
Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Starzyńskiego 6	ZGKiM	do 2020	środki własne/RPO WZ 2014-2020	34	27	Projekt zrealizowany
Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Starzyńskiego 10	ZGKiM	do 2020	środki własne/RPO WZ 2014-2020	28	23	Projekt zrealizowany

NAZWA DZIAŁANIA	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	EFEKT ENERGETYCZNY (REDUKCJI ENERGII FINALNEJ) [MWH/ROK]	EFEKT REDUKCJI EMISJI CO ₂ WZGLĘDE M ROKU BAZOWEG O 2013 [MG/ROK]	UWAGI
Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Asfaltowej 6	ZGKiM	do 2020	środki własne	28	23	Projekt zrealizowany
Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Dworcowej 5	ZGKiM	do 2020	Środki własne	32	26	Projekt zrealizowany
Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Piastów 2	ZGKiM	do 2020	środki własne/RPO WZ 2014-2020	40	32	Projekt zrealizowany
Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Piastów 15	ZGKiM	do 2020	środki własne/RPO WZ 2014-2020	39	31	Projekt zrealizowany
Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Piastów 8	ZGKiM	do 2020	środki własne/RPO WZ 2014-2020	30	23	Projekt zrealizowany
Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Kopernika 4	ZGKiM	do 2020	środki własne/RPO WZ 2014-2020	33	27	Projekt zrealizowany
Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Kościuszki 26	ZGKiM	do 2020	środki własne/RPO WZ 2014-2020	41	34	Projekt zrealizowany
Termomodernizacja budynku mieszkalnego socjalnego przy ul. Bankowej 22 (+dach i wymiana instalacji)	Gmina Police	do 2020	środki własne/RPO WZ 2014-2020	180	150	Projekt zrealizowany
Termomodernizacja budynku mieszkalnego socjalnego przy ul. Bankowej 20 (+dach i wymiana instalacji)	Gmina Police	do 2020	środki własne/RPO WZ 2014-2020	180	150	Projekt zrealizowany
Program ograniczenia niskiej emisji przez wymianę pieców węglowych na terenie miasta	ZGKiM	do 2020	środki własne/RPO WZ 2014-2020	120	70	Projekt w realizacji
Głęboka modernizacja energetyczna budynków wielorodzinnych mieszkalnych zarządzanych przez wspólnoty mieszkaniowe	Gmina Police	2023	środki własne/ POiŚ	177	144	Projekt w realizacji

NAZWA DZIAŁANIA	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	EFEKT ENERGETYCZNY (REDUKCJI ENERGII FINALNEJ) [MWH/ROK]	EFEKT REDUKCJI EMISJI CO ₂ WZGLĘDEM ROKU BAZOWEGO 2013 [MG/ROK]	UWAGI
Termomodernizacja budynków mieszkalnych jednorodzinnych	Osoby fizyczne	2023	środki własne/ POIŚ	3 696	3 003	Projekt w realizacji. Projekt długoterminowy.
Wymiana źródeł ciepła na bardziej przyjazne środowisku np. ogrzewanie elektryczne, olejowe, gazowe	Osoby fizyczne	2023	środki własne, NFOŚ/WFOŚ	3 369	3 369	Projekt w realizacji. Projekt długoterminowy.
Likwidacja kotłów na paliwo stałe i podłączenie do sieci ciepłowniczej/ gazowniczej – w zależności od możliwości technicznych i infrastrukturalnych	Osoby fizyczne	2023	środki własne/ WFOŚ	3 369	3 369	Projekt w realizacji. Projekt długoterminowy.
Montaż indywidualnych instalacji odnawialnych źródeł energii – kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne, kotły na biomasę, mikrowiatraki, źródła koogeneracyjne	Osoby fizyczne	2023	środki własne/ WFOŚ	924	750	Projekt w realizacji. Projekt długoterminowy.
Wymiana i uzupełnienie oświetlenia drogowego LED w Policach	Gmina Police	2022	środki własne/NFOŚ	34,00	27,00	Projekt w realizacji. Projekt długoterminowy.
Zakup taboru autobusowego niskoemisyjnego w ilości sztuk 15	SPPK	2016-2020	środki własne/ RPO WZ 2014-2020 (ZIT)	1050,00	300,00	Projekt zrealizowany
Budowa węzła przesiadkowego i pętli autobusowej w Policach	Gmina Police	do 2020	środki własne/ RPO WZ 2014-2020 (ZIT)	201,00	57,00	Projekt zrealizowany
Budowa dróg rowerowych w Policach w celu zapewnienia dostępności komunikacyjnej do terenów przemysłowych Polic	Gmina Police	do 2020	środki własne/ RPO WZ 2014-2020 (ZIT)	88,00	25,00	Projekt zrealizowany
Przebudowa wiaduktu drogowego w ciągu ulicy Kuźnickiej w Policach	Gmina Police	do 2020	środki własne/ RPO WZ 2014-2020 (ZIT)	600,00	158,00	Projekt zrealizowany

NAZWA DZIAŁANIA	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	EFEKT ENERGETYCZNY (REDUKCJI ENERGII FINALNEJ) [MWH/ROK]	EFEKT REDUKCJI EMISJI CO ₂ WZGLĘDE M ROKU BAZOWEG O 2013 [MG/ROK]	UWAGI
Przebudowa węzła przesiadkowego przy Placu Chrobrego w Policach	Gmina Police	Do 2020	środki własne/ RPO WZ 2014- 2020 (ZIT)	-	10,00	Projekt zrealizowany

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

5.8. LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY POLICE DO ROKU 2025

Rewitalizacja jako proces przemian służących wyprowadzeniu obszarów ze stanu kryzysowego, zakłada optymalne wykorzystanie endogenicznych uwarunkowań oraz wzmacnianie lokalnych potencjałów. Jest procesem wieloletnim, prowadzonym we współpracy z lokalną społecznością i na jej rzecz. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji, prowadzone są w sposób zaplanowany, skoordynowany, komplementarny oraz zintegrowany wewnętrznie.

Rewitalizacja stanowi odpowiedź na zdiagnozowane zjawiska kryzysowe, występujące na terenie Gminy w sferze społecznej, technicznej i gospodarczej. Niezbędne jest planowanie i realizacja kompleksowych projektów stanowiących odpowiedź na zidentyfikowane problemy oraz potencjały obszaru zdegradowanego.

Lokalny Program Rewitalizacji (LPR) opracowany w Gminie Police był przejawem szczególnej troski o rozwój tych obszarów i tych społeczności, które z określonych przyczyn zagrożone były marginalizacją i wykluczeniem. Przygotowując LPR, dokonano przy współudziale mieszkańców, identyfikacji tych obszarów Gminy Police, które borykają się z wieloma problemami i wykazują cechy postępującej marginalizacji.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Police do roku 2025, jest dokumentem operacyjnym, uchwalanym przez Radę Miejską w Policach, pobudzającym procesy kompleksowych działań mających na celu rewitalizację obszaru w sferze: społecznej, infrastrukturalnej, gospodarczej i przestrzennej.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Police ma na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego, mającego istotne znaczenie dla rozwoju Gminy poprzez zintegrowany projekt (uwzględniający aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny i środowiskowy), działania skoncentrowane terytorialnie oraz prowadzone w sposób zaplanowany i zintegrowany.

Głównym celem działań ujętych w niniejszym dokumencie jest poprawa warunków bytu mieszkańców, przywrócenie ładu przestrzennego, ożywienie gospodarcze oraz odbudowa więzi społecznych. W ramach przygotowania i realizacji programu podkreślone zostały potrzeby i atuty Gminy Police, w tym Starego Miasta jako obszaru wskazanego do rewitalizacji, a celem prowadzonych działań jest usunięcie przyczyn tego, co przeszkadza w jego rozwoju. Rewitalizacja obszaru w wyznaczonych granicach ma za zadanie osiągnięcie ważnych celów w skali całej Gminy.

Dzięki partycypacji społecznej w procesie prac nad dokumentem, możliwe było zdiagnozowanie głównych problemów tych obszarów.

Pozwoliło to, na wyznaczenie obszaru rewitalizacji obejmującego obszar Starego Miasta, w którym zaplanowano podjęcie szeregu działań, służącym wyprowadzeniu go z trudnej sytuacji, w której się znalazł.

Rysunek 21. Festyn rodzinny Dzień Starego Miasta 16.09.2023

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

Założenia projektu opierały się na przeświadczeniu, że dzięki działaniom rewitalizacyjnym, uda się zwiększyć aktywność społeczno-zawodową mieszkańców obszaru rewitalizacji. Efektem czego miało być przeciwdziałanie zjawisku marginalizacji społecznej.

Realizacja założeń rewitalizacyjnych opierała się na trzech celach strategicznych:

- CEL STRATEGICZNY I.** Ograniczanie negatywnych zjawisk społecznych;
- CEL STRATEGICZNY II.** Pobudzenie rozwoju gospodarczego Starego Miasta w oparciu o przedsiębiorczość mieszkańców i tworzenie atrakcyjnych miejsc pracy;

- **CEL STRATEGICZNY III.** Utworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych w oparciu o walory kulturalne, historyczne nadwodną lokalizację.

Program Rewitalizacji dla Gminy Police do roku 2025 zawiera 31 projektów, których realizacja dotyczyła różnych okresów czasowych.

W roku 2023 kontynuowano, zgodnie z harmonogramem, projekty zapoczątkowane w latach poprzednich, w sposób realny wpływano na poprawę jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Dzięki realizacji projektów w ramach LPR, rozwinęła się i nadal rozwija oferta różnorodnych form aktywności skierowanych do mieszkańców.

Wzrogała została oferta aktywności społecznych, w tym kulturalnych, atrakcyjnych z punktu widzenia wszystkich mieszkańców – niezależnie od wieku czy sytuacji materialnej.

Realizacja uchwały w roku 2023 objęła następujące działania:

- Organizacja działań skierowanych do mieszkańców Starego Miasta w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i szeroko pojętej integracji lokalnej społeczności – działania realizowane przez OPS;
- Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych. Przedmiotem projektu są działania obejmujące diagnozę potrzeb i możliwości rozwoju zawodowego oraz poradnictwa zawodowego dla 100 osób. Powiatowy Urząd Pracy w Policach realizuje zadania w zakresie organizacji szkoleń zawodowych, zdobywania doświadczenia przez realizację staży zawodowych;
- Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych, komunalnych na terenie osiedla Stare Miasto w Policach - W związku z brakiem środków unijnych na finansowanie termomodernizacji budynków komunalnych ZGKiM realizuje działania ze środków własnych;
- Przebudowa lokali komunalnych przez wyposażenie w węzeł sanitarny – działania realizowane przez ZGKiM;
- Zintegrowanie wspólnot sąsiedzkich społeczności lokalnej – integracja wielopokoleniowa – Dzień Sąsiada na Starym Mieście - Od roku 2016 na terenie Starego Miasta organizowany jest festyn społeczności lokalnej Dzień Sąsiada.

5.9. GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2022 –2024

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego. Na Gminie nałożono szereg zadań mających na celu rozwój działań na rzecz rodziny poprzez wzmocnienie jej roli i funkcji oraz zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych, przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej.

W Gminie Police realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach mieszczący się przy ulicy Siedlecka 2a.

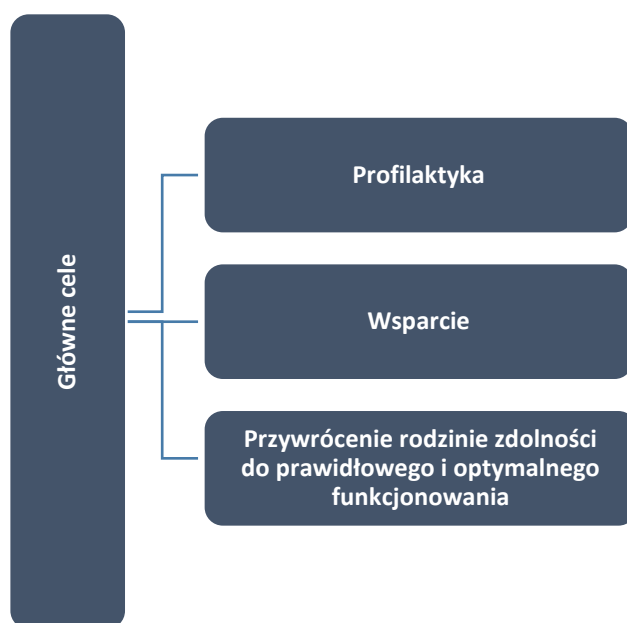
Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach realizuje zadania wymienione w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, uchwalonej „**dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności...**”.

Do zadań własnych gminy zgodnie z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy m. in. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 przyjęty Uchwałą Nr XXXVII//397/2021 Rady Miejskiej w Policach z dnia 21.12.2021 roku zakłada funkcjonowanie spójnego systemu pomocy rodzinie i umożliwia sprawną realizację wytyczonych zadań dla powołanych do tego instytucji wspierających. Zaplanowany schemat działania interdyscyplinarnego wykorzystuje zasoby Gminy Police i jest realizowany kompleksowo, zgodnie z przyjętymi celami.

Rysunek 22. Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

Źródło: opracowanie własne.

W oparciu o obrane założenia na przełomie lat, zbudowano zintegrowany system w zakresie udzielania pomocy oraz wdrażania skutecznych metod profesjonalnego wsparcia.

Realizacja Programu przyczynia się do tworzenia optymalnych warunków i poprawy jakości funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez działania profilaktyczne, pomoc terapeutyczną, wychowawczą, socjalną oraz działania wspierające i wzmacniających rodzinę biologiczną.

W ramach realizacji założeń Projektu w 2023 roku aktywność skupiono przede wszystkim na:

- Wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny biologicznej;
- Wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochronę dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem;
- Poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacenie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy;
- Zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodzin, poprzez prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjno- wychowawczych;
- Zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych, wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych, poprzez udzielanie wieloaspektowego wsparcia;
- Przywróceniu zdolności do prawidłowego wypełniania podstawowych funkcji rodzinom naturalnym, przeżywającym różnego typu trudności.

Wypracowane wsparcie udzielane na terenie Gminy Police odbywa się przy aktywnym udziale lokalnych instytucji, organizacji i podmiotów, które realizują zadania z zakresu profilaktyki oraz wspierania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi lub zagrożonych czy dotkniętych kryzysem.

Należą do nich podmioty funkcjonujące w obszarze:

- POMOCY SPOŁECZNEJ:** Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Policach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Policach, Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- PORADNICTWA:** Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna;
- OŚWIATY:** szkoły, przedszkola, żłobek;
- KULTURY:** Miejski Ośrodek Kultury;
- SPORTU I REKREACJI:** Ośrodek Sportu i Rekreacji w Policach;
- SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO:** stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

Zgodnie z założeniami Gminnego Programu Wspierania Rodzin na lata 2022-2024 wspieranie rodziny przeżywającej trudności w Gminie Police realizowane było poprzez m. in.:

- Wprowadzenie asystenta rodziny, pracy socjalnej, udzielanie poradnictwa specjalistycznego;
- Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny poprzez edukację oraz aktywizację społeczną i zawodową;
- Zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych członków rodziny;
- Zapewnianie pomocy w opiece i wychowywaniu dziecka przy udziale placówek wsparcia

dziennego;

- Zaangażowanie lokalnych struktur pomocowych.

Prowadzone działania były niezwykle potrzebne. W oparciu o bieżący monitoring procesów społecznych zachodzących w Gminie Police zdiagnozowano, że w 2023 roku liczba rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi nieznacznie wzrosła, jednak skala problemów w tych środowiskach została spotęgowana. Głównym czynnikiem sprzyjającym niezaradności rodzin są wszelkiego rodzaju uzależnienia, demoralizacja, przemoc domowa, różnego typu sytuacje kryzysowe, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych.

Przyczynami braku umiejętności w samodzielnym pokonywaniu trudności życiowych były najczęściej:

- Niedojrzałość emocjonalna członków rodziny;
- Trudności adaptacyjne wynikające z niskiego poziomu intelektualnego i kulturalnego;
- Brak prawidłowych wzorców rodzicielskich i nabytych umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego;
- Trudna sytuacja materialna: np. Finansowa, mieszkaniowa;
- Sytuacje losowe, które niezależnie zaistniały w środowisku rodzinnym i zawodowym: choroby, wypadki, zgony.

Na terenie Gminy nadal funkcjonowały wymagające wsparcia osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. W znacznej części było to związane z uzależnieniem od szeroko rozumianych środków psychoaktywnych. To dominujący problem społeczny, wpływający destrukcyjnie na życie rodzin.

Wobec rodzin przeżywających trudności Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach podejmował w 2023 działania, których zadaniem było zapewnienie wsparcia i pomocy poprzez:

- Diagnozę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- Wprowadzenie asystenta rodziny;
- Pracę socjalną z rodziną;
- Pomoc pieniężną w formie zasiłków celowych, specjalnych celowych, stałych, okresowych;
- Świadczenia niepieniężne w formie gorącego posiłku w szkołach i przedszkolach;
- Informowanie o dostępnych formach pomocy i wsparcia, motywowanie do korzystania z oferty pomocowej;
- Kierowanie do specjalistów: psychologa, terapeuty, mediatora, prawnika;
- Proponowanie rodzinom uczestnictwa w projektach, które dostarczą niezbędnej wiedzy i umiejętności do prawidłowego realizowania funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- Budowanie skutecznego systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych lub zagrożonych kryzysem;
- Wzmocnienie roli i funkcji rodziny;
- Podniesienie świadomości w zakresie funkcjonowania rodziny;
- Pomoc w integracji rodziny;
- Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- Dążenie do reintegracji rodziny;
- Aktywizację społeczną i zawodową;
- Powoływanie i prowadzenie zespołów interdyscyplinarnych ds. Rodziny.

Tabela 31. Rodziny objęte wsparciem w 2023 r.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
	OGÓŁEM	W TYM: NA WSI	
UBÓSTWO	321	67	456
SIEROCTWO	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	107	6	110
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	19	4	102
WIELODZIECNOŚĆ	15	4	88
BEZROBOCIE	144	25	238
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	232	48	330
DŁUGOTRWAŁA CHOROBA	417	83	555
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK-WYCH. I PROWADZENIA GOSP.DOMOWEGO - OGÓŁEM	50	5	172
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	38	2	110
RODZINY WIELODZIECNE	9	0	53
PRZEMOC W RODZINIE	2	0	2
ALKOHOLIZM	26	4	43
NARKOMANIA	3	0	8
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	12	0	12
ZDARZENIE LOSOWE	3	2	4
SYTUACJA KRYZYSOWA	2	0	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS.

Analiza danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach wskazuje, że powodem, który najczęściej występował wśród osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2023 r. ponownie była **długotrwała i ciężka choroba**. Należy zwrócić uwagę, że mimo funkcjonowania systemu ubezpieczeń zdrowotnych obserwujemy stopniowy wzrost zapotrzebowania na pomoc finansową w celu dofinansowania do zakupu leków. Z informacji zebranych od klientów wynika, że ich koszt jest niewspółmiernie wysoki do dochodów jakie posiadają osoby i rodziny, a tym samym przekracza ich możliwości finansowe. Z tego powodu do tutejszego Ośrodka zgłosiły się **417 rodzin**.

Kolejnym powodem przyznania pomocy było **ubóstwo**, które podobnie jak w latach ubiegłych jest jednym z głównych powodów ubiegania się o pomoc finansową z tutejszego Ośrodka. Z tego tytułu przyznano pomoc się **321 rodzinom**. Znaczną grupę osób korzystających z pomocy stanowiły **osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności**, które w znacznym stopniu mają ograniczone możliwości poprawy sytuacji bytowej. W konsekwencji skutkuje to pozostawaniem w kręgu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Z powyższej przyczyny wsparcie otrzymało **232 rodzin**.

Kolejnym powodem trudnej sytuacji życiowej osób zgłaszających się po pomoc finansową do tutejszego Ośrodka jest **bezdomność**. Powstaje ona wskutek zbiegu różnych okoliczności życiowych. Zauważyć można, że bezdomność może być zarówno konsekwencją nieszczęśliwych zdarzeń, ale także wynikiem uzależnień, biernością zawodową oraz niechęcią do zmiany stylu życia. Należy podkreślić,

że zjawisko bezdomności na przestrzeni ostatnich lat ulega systematycznemu zwiększeniu. W roku 2023 z powodu bezdomności do Ośrodka zgłosiło się **107 rodzin**,

W roku 2023 kontynuowano Program Rządowy „*Posiłek w szkole i w domu*”. Głównym celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Realizacja Programu wpływa na ograniczenie skutków ubóstwa, niedożywienia dzieci i młodzieży, poprawia poziom życia osób i rodzin o niskich dochodach. W ramach programu „*Posiłek w szkole i w domu*” w 2023 r. przyznano pomoc **422 osobom** (wobec 378 w 2022 r.). Ze wsparcia w formie dożywiania skorzystało **114** uczniów na łączną kwotę **101 933,30 zł**, natomiast pomocą w formie zasiłków celowych objęto 216 rodzin, a ich koszt wyniósł **253 610,00 zł**.

Realizacja działań z zakresu wsparcia rodziny w kryzysie obejmowała także wypłaty należnych świadczeń pieniężnych. W 2023 roku ogółem wypłacono **25 471 świadczeń rodzinnych i świadczeń opiekuńczych** na łączną kwotę **9 047 941,79 zł**.

Tabela 32. Świadczenia rodzinne

RODZAJ ŚWIADCZENIA	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA [w zł]
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	13 159	1 351 489,79
Zasiłki pielęgnacyjne	9663	2 085 662
Świadczenia pielęgnacyjne	2107	5 118 908
Specjalny zasiłek opiekuńczy	28	17 360
RAZEM ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE	11 798	7 221 930
RAZEM ŚWIADCZENIA RODZINNE	24 957	8 573 419,79
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	57	57 000
Świadczenie rodzicielskie	445	410 082
Zasiłek dla opiekuna	12	744
RAZEM	25 471	9 047 941,79

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS.

Inną formą wsparcia rodziny była także pomoc w ramach świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W 2023 roku pomocą w formie świadczeń z funduszu alimentacyjnego objęto **177 osób**, którym przyznano **2 391 świadczeń** na łączną kwotę **1 051 418,53 zł**. W związku z tym przyjęto **160** wniosków i wydano **227 decyzji** administracyjnych.

W okresie I-XII 2023 r. na skutek prowadzonej przez komornika sądowego egzekucji alimentów oraz wpłat dokonywanych przez dłużników wyegzekwowano łącznie **827 249,23 zł**.

WSPARCIE UCHODźCÓW WOJENNYCH Z UKRAINY

Gmina Police w Roku 2023 kontynuowała działalność utworzonych w 2022 roku ośrodków dla uchodźców z Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. W Trzebieży w Gminnym Centrum Edukacji i Rekreacji w ciągu roku przebywało łącznie **39 osób**, a w budynku po Szkole Podstawowej w Niekończycy przebywały **42 osoby**.

Na podstawie art. 12 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy z dnia 12 marca 2022 roku z Funduszu Pomocy Wojewoda Zachodniopomorski przekazywał środki pieniężne na zapewnienie wyżywienia i zakwaterowania dla uchodźców z Ukrainy.

Na podstawie art. 13 ustawy z 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 2022 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznania tego świadczenia i przedłużenia jego wypłaty rozpatrzono łącznie pozytywnie **221 wniosków** osób fizycznych, które na własny koszt zapewniły zakwaterowanie i wyżywienie uchodźcom z Ukrainy.

5.10. GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2023 ROK

Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2023 rok.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 r., zwany dalej „Programem” polega na realizacji działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów powodowanych używaniem środków psychoaktywnych.

Cały system oddziaływań oparto o wyniki profesjonalnie przeprowadzonych badań diagnostycznych pod nazwą **„Problemy związane z piciem alkoholu, używaniem narkotyków i przemocą rówieśniczą w szkole w ocenie uczniów i rodziców”**. Badania zostały przeprowadzone w 2007, 2011, 2015, 2019 i 2023 roku. Główne założenia Programu to:

- Oddziaływania oparte o system opieki nad dziećmi i młodzieżą poprzez sieć dobrze funkcjonujących świetlic środowiskowych i klubów dla młodzieży prowadzonych przez Rady Osiedla, Rady Sołectkie, Szkoły Podstawowe Gminy Police;
- Stworzony i realizowany autorski program profilaktyczny „Wolni ...od 2”. Program skierowany do uczniów klas od piątej do ósmej, wzmacniany programem „Spójrz inaczej” w klasach od jeden do trzy;
- Stworzony specjalny program pomocy dla dzieci i młodzieży w bardzo trudnym czasie panującej pandemii wirusa Covid-19;
- Dobrze funkcjonująca Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Podejmowane w 2023 roku działania miały przede wszystkim na celu:

- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych, prowadzenia środowiskowych ognisk wychowawczych;
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- Udzielania wsparcia osobom z problemem narkotykowym;
- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin, a także dotkniętych przemocą w rodzinie;
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów osób uzależnionych;

FUNKCJONOWANIE GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, została powołana zarządzeniem Burmistrza Gminy Police z dnia 13.09.2007 roku, nr 204/07 i składa się z 10 merytorycznie przygotowanych osób.

Komisja inicjuje i monitoruje działania związane z edukacją i profilaktyką rozwiązywania problemów alkoholowych. Celem działań jest ograniczanie dostępności alkoholu, zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej osobom uzależnionym, zwiększanie zdolności osób do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi. Podejmowane działania mają za zadanie wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin.

W 2023 roku do GKRPA wpłynęło – **98** (wobec 91 w 2022 r.) wniosków o wszczęcie procedury sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego. Zmotywowano i skierowano do podjęcia psychoterapii odwykowej w placówce odwykowej **21** osób (wobec 13 w 2022 r.). Do biegłych sądowych skierowano **76** osób. Do Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich w Szczecinie skierowano **32** wnioski.

Zespół ds. kontroli – przeprowadził **65** kontroli sklepów i punktów gastronomicznych (wobec 48 w 2022 r.). Kontrole przeprowadzono przy współpracy dzielnicowych z KPP Police oraz strażników miejskich. Sprawdzano także miejsca, gdzie zabronione jest spożywanie napojów alkoholowych.

W ramach Programu prowadzono także działalność profilaktyczną, informacyjną i edukacyjną w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

W ciągu całego 2023 roku czynnych było **23** placówek opieki środowiskowej, w tym **18** świetlic środowiskowych, **5** klubów młodzieżowych prowadzone:

W tych placówkach dzieci i młodzież była otoczona opieką wychowawczą, udzielano pomoc w odrabianiu lekcji, prowadzono zajęcia świetlicowe, zajęcia profilaktyczne z profilaktyki uniwersalnej,

związanej z używaniem środków psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem alkoholu i narkotyków.

W roku 2023, **312 dzieci** uczęszczało do świetlic przy Radach Osiedlowych i Sołeckich. Na dożywianie dzieci przeznaczono środki w wysokości **163 996,68 zł**. Na terenie Gminy Police działają **2 Środowiskowe Ogniska Wychowawcze** prowadzone przez **Towarzystwo Przyjaciół Dzieci**. Gmina Police finansowo wspiera te placówki przekazując w 2023 roku środki w wysokości **100 000,00 zł**.

PLACÓWKI ZAPEWNIŁY UCZESTNIKOM:

- pomoc w nauce,
- opiekę i wychowanie,
- zajęcia animacyjne,
- zajęcia socjoterapeutyczne,
- stałą pracę z rodziną, placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- organizację czasu wolnego, zabaw, zajęć sportowych oraz rozwój zainteresowań,
- przynajmniej jeden posiłek dziennie dostosowany do pory dnia i czasu przebywania.

Placówki funkcjonowały we wszystkie dni robocze, co najmniej 4 godziny dziennie, w godzinach dostosowanych do potrzeb uczestników oraz rodziców/opiekunów. Pobyt dziecka w placówce jest nieodpłatny, pierwszeństwo do przebywania w placówce posiadają dzieci skierowane przez pracownika socjalnego, asystenta rodziny oraz sąd.

5.11. PROGRAM PROFILAKTYCZNY PEDAGOGÓW SZKOLNYCH GMINY POLICE – WOLNI OD ...2

„WOLNI OD ...2” to program profilaktyczny realizowany wśród uczniów Gminy Police od 2005 roku. Obszary realizacji programu to integracja środowiska lokalnego, w szczególności działań instytucji wspierających działalność profilaktyczną szkoły, rozwijanie kompetencji emocjonalnych, społecznych, interpersonalnych uczniów, monitorowanie skali zachowań ryzykownych, prowadzenie działań edukacyjnych dla dzieci, rodziców oraz nauczycieli.

Program w 2023 roku, podobnie jak w poprzednim, kierowany był do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych.

Celem Programu było zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej grupie i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój. Działania uniwersalne były realizowane wśród dzieci i młodzieży oraz ich rodziców.

Działania podejmowane w programie były uzależnione od utrzymujących się konsekwencji wynikających z pandemii, wojny w Ukrainie, nadużywania mediów cyfrowych kryzysu relacji w rodzinie. Sytuacje te mają wpływ na zdrowie psychiczne, wtórne problemy zdrowotne m.in. zaburzenia lękowe, depresyjne a także nadużywanie substancji psychoaktywnych.

W 2023 roku kontynuowano realizację programu m.in. w formie porad i konsultacji udzielanych w każdej szkole. Formy realizacji programu zostały dostosowane do możliwości pedagogów szkolnych oraz potrzeb i możliwości uczniów i ich rodziców. **Były to działania z zakresu:**

- profilaktyki problemów związanych z aktualnie obserwowaną sytuacją uczniów,
- rozwijania odpowiedzialności za siebie i innych,
- kształtowania postaw prospołecznych,
- zajęć terapeutyczno-wspierających,
- opracowywania materiałów i ćwiczeń do zajęć dla uczniów do samodzielnej pracy.
- działania profilaktyczne mające na celu propagowanie zdrowego trybu życia,
- zmniejszania ryzyka uzależnienia poprzez opóźnienie lub przeciwdziałanie inicjacji,
- niedopuszczania do poszerzania się kręgu ludzi młodych eksperymentujących z używkami.

Realizatorzy programu skupili się na wyrabianiu kluczowych umiejętności interpersonalnych u uczniów w zakresie podejmowania właściwych decyzji oraz prezentowania zachowań społecznie akceptowanych, ukazywaniu zagrożeń we współczesnym świecie (cyberprzemoc), a także modelowaniu pozytywnych postaw w zakresie spędzania czasu wolnego bez Internetu i urządzeń elektronicznych, sposobów radzenia sobie w sytuacji konfliktu, a także przestrzeganiu zasad i odpowiedzialności prawnej nieletnich. Skupiono się także na potrzebach psychologicznych młodych ludzi, przede wszystkim tych związanych z relacjami społecznymi, możliwości realizacji potrzeb takich jak zabawa, sport, spotkania z kolegami, pogłębiające relacje z rodzicami. Działaniami zostało objętych **934** uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych oraz rodzice, nauczyciele (wobec 870 w 2022 r.).

Ociągnięciu celów projektu służyły:

- Warsztaty i zajęcia dla uczniów zrealizowane we współpracy ze specjalistami:**
  - „Profilaktyka uzależnień i bezpieczeństwo zachowań” prowadzone przy współpracy z przedstawicielem Sanepidu i Straży Miejskiej w Policach.
  - Bliżej siebie – bliżej natury – czas na cyberdetoks.

Rysunek 23. Warsztaty dla rodziców

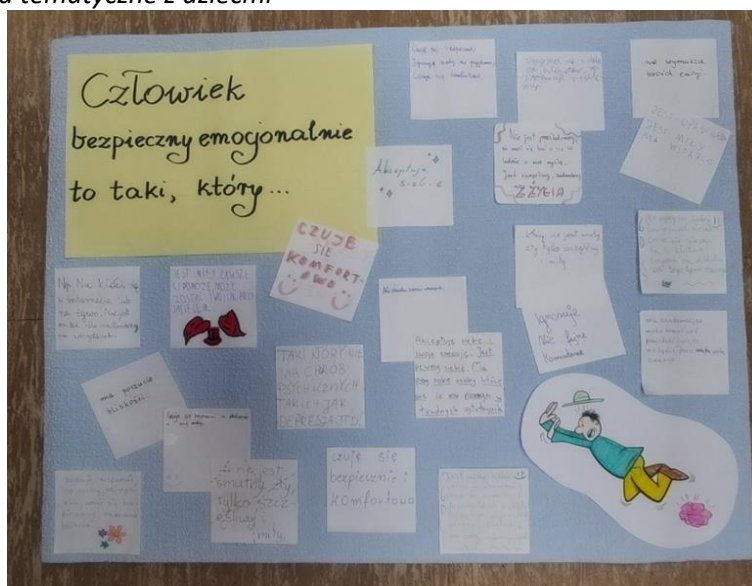
Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

- Spotkania profilaktyczne dla uczniów klas 8 z terapeutą ds. Uzależnień.
- Trening Umiejętności Rodzicielskich („Przystanek relacje rodzic - dziecko” „Profilaktyka zdrowia”, „Budowanie relacji dorosły – dziecko, problemy dorastania”).
- Warsztaty rodzinne – „Przystanek relacje”.

□ **Tematyczne zajęcia z uczniami:**

- Bądź bezpieczny w sieci.
- Tydzień szczęścia w szkole.
- Co oznacza bezpieczeństwo emocjonalne.

Rysunek 24. Zajęcia tematyczne z dziećmi

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

- Relacje w moim życiu.

- Zarządzanie czasem.
  - Depresja i jej moc.
  - O empatii i tolerancji.
  - Relacje rówieśnicze w zespole klasowym.
  - Narkotyki stop.
  - Fomo, a relacje w mediach społecznościowych.
  - Fomo i nadużywanie smartfona.
  - Jak się nie zaplątać w sieci?
  - Profilaktyka uzależnień z uwzględnieniem wieku adolescencji.
  - Komunikacja bez przemocy.
  - Granice w relacjach.
  - Rola dramy w komunikacji.
  - Wspieranie mocnych stron – chwalę siebie.
  - Bezpieczeństwo w sieci i poza nią.
  - Konkursy i zajęcia plastyczne będące wsparciem zdrowia psychicznego:
  - „Myślę pozytywnie”.
- Noc w szkole – gry i ćwiczenia psychoedukacyjne.**
  - Projekt – mapa przyjaznych, bezpiecznych miejsc.**
  - Redagowanie zakładki na stronach internetowych szkół z materiałami dla uczniów, rodziców, nauczycieli nt. wyzwania rozwojowe i wewnętrzny świat nastolatka, zaburzenia emocjonalne, zaburzenia lękowe, cyberprzemoc, depresja bez tajemnic.**
  - Artykuły w mediach społecznościowych – police24.pl:**
  - Przystanek relacje – wolni od depresji.**

Rysunek 25. Przystanek relacji

PEDAGODZY SZKOLNI ZAPRASZAJĄ
NA WARSZTATY

PRYZSTANEK RELACJI
DRODZY RODZICE!

W ramach pomocy psychologiczno - pedagogicznej i pracy Programu Profilaktycznego "Wolni od..." zapraszamy wszystkich chętnych **RODZICÓW** uczniów kl. 4 - 8 do udziału w **TRENINGU UMIEJĘTNOŚCI RODZICIELSKICH "PRYZSTANEK RELACJI"**.

TERMIN I MIEJSCE
Zajęcia będą odbywały się w budynku szkoły przy ul. Piaskowej 99 w każdą **PIERWSZĄ ŚRODĘ MIESIĄCA** W GODZINACH 17:00 - 18:30.

TEMATYKA

- BUDOWANIE RELACJI DOROSŁY - DZIECKO
- PROBLEMY WIEKU DORASTANIA
- PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ z uwzględnieniem buntu adolescencji

WAŻNE

- Udział w zajęciach jest **BEZPŁATNY**
- Realizatorami programu są pedagodzy szkolni i SP

ZACHĘCAMY I ZAPRASZAMY

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

- Pierwsza pomoc emocjonalna – czas na cyberdetoks.
- Diagnozowanie wśród uczniów i młodzieży – Relacje rówieśnicze w zespole klasowym.

5.12. PROGRAM WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Organizacje pozarządowe realizują szereg zadań publicznych będących zadaniami własnymi gminy. Są one istotnym partnerem gminy w realizacji tych zadań. Stąd tak istotną kwestią jest współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi.

Program współpracy Gminy Police z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2023, został przyjęty przez Radę Miejską w Policach **Uchwałą Nr LI/491/2022 Rady Miejskiej w Policach z dnia 29 listopada 2022 r.** w sprawie programu współpracy Gminy Police z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami w zakresie realizacji zadań pożytku publicznego w 2023 roku.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi jest ważnym elementem polityki umacniania demokracji lokalnej w gminie Police. Program określa kierunki działań Gminy Police w sferze realizacji zadań publicznych, wykonywanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami uprawnionymi do prowadzenia działalności pożytku publicznego w zakresie odpowiadającym zadaniom Gminy.

Główne założenia programu to wzmocnienie pozycji organizacji pozarządowych w społeczności lokalnej oraz rozwój współpracy Gminy z sektorem pozarządowym.

Gmina Police w 2023 roku podejmowała szereg działań w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi. Jest to współpraca wielopłaszczyznowa i podejmowana przez różne instytucje gminne: Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji, Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach.

Celami szczegółowymi współpracy były:

- Umocnianie inicjatyw organizacji pozarządowych działających na rzecz społeczności lokalnej;
- Tworzenie warunków dla aktywności społecznej mieszkańców Gminy;
- Zwiększanie udziału mieszkańców w kształtowaniu polityki społecznej Gminy;
- Budowanie społeczeństwa obywatelskiego;
- Umocnianie poczucia odpowiedzialności za wspólnotę lokalną;
- Zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów;
- Uzupelnianie działania Gminy w zakresie nieobjętym przez struktury samorządowe i wpływaniu na poprawę życia ludności poprzez pełniejsze zaspokajanie jej potrzeb;

- Integrowanie Organizacji działających w celu realizacji zadań pożytku publicznego.

Środki, jakie gmina przeznaczyła na sfinansowanie bądź dofinansowanie realizacji **91 zadań** na łączną kwotę **3 274 427,28 zł.**

Z czego:

- w trybie konkursowym przekazano **3 209 427,28 zł;**
- w trybie „małych grantów” przekazano **65 000 zł.**

Wszystkie dotacje zostały przekazane organizacjom w trybie otwartych konkursów ofert, przeprowadzonych zgodnie z przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o pomocy społecznej lub na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tzw. „mały grant”).

Tabela 33. Działania podejmowane w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2023 r.

LP.	NAZWA ZADANIA	PRZEKAZANE ŚRODKI [w zł]
1.	Prowadzenie środowiskowego domu samopomocy	1 069 545,28
2.	Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną	277 000,00
3.	Przeciwdziałanie patologiom społecznym przez prowadzenie środowiskowych ognisk wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego	100 000,00
4.	Udzielenie schronienia dla osób bezdomnych skierowanych w trybie ustawy o pomocy społecznej	429 330,00
5.	Przygotowywanie, wydawanie i umożliwienie spożycia jednego gorącego posiłku dziennie dla osób dorosłych – klientów Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach oraz osób bezdomnych przy ul. Fabrycznej 21a w Policach	226 152,00
6.	Przeciwdziałanie patologiom społecznym poprzez prowadzenie działalności na rzecz niepijących alkoholików i ich rodzin	30 000,00
	Na realizację zadań publicznych w zakresie ochrony zdrowia:	123 000,00
	☐ z zakresu rehabilitacji psychofizycznej	25 800,00
	☐ w zakresie ochrony zdrowia psychicznego	30 500,00
7.	☐ prowadzenie hospicjum domowego i hospicjum stacjonarnego dla dorosłych osób nieuleczalnie chorych	53 000,00
	☐ opieka dla ludzi chorych na cukrzycę oraz profilaktyka cukrzycy	4 200
	☐ honorowe krwiodawstwo	9 500

8.	Na realizację zadań publicznych zakresu wszechstronnej aktywizacji ludzi starszych	58 400,00
9.	Na realizację zadań publicznych zakresu ochrony zwierząt	38 000,00
10.	Na realizację zadania publicznego: ratownictwo wodne	35 000,00
11.	Na realizację zadań publicznych w zakresie pomocy społecznej – organizacja usługi społecznej dla mieszkańców Gminy Police pn. „Szkoła dla Rodziców”	40 000,00
12.	Na realizację zadań pożytku publicznego w zakresie turystyki i krajoznawstwa	3 000,00
13.	Na realizację zadań pożytku publicznego w zakresie działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży	10 000,00
14.	Na realizację zadań publicznych w zakresie kultury i sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	45 000,00
15.	Na realizację zadań pożytku publicznego w zakresie zadania w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej	790 000,00
RAZEM:		3 274 427,28

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

ZLECENIE REALIZACJI ZADAŃ PUBLICZNYCH NA PODSTAWIE ART. 19A USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE TZW. „MAŁY GRANT”.

Realizacja trybu „małych grantów” jest uproszczoną formą zlecenia organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych. **„Mały grant”** to tryb umożliwiający realizację zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert, ogłaszanego przez samorząd. Nazywa się to małym grantem, ponieważ w tym trybie można dostać maksymalnie **20 tysięcy złotych na rok** (jednorazowo 10 tysięcy).

W ramach tej formy współpracy z organizacjami pozarządowymi w Gminie Police w 2023 roku podjęto następujące działania:

- Wsparcie w realizacji zadania publicznego w zakresie ochrony zdrowia pn. „Medyczny trening terapeutyczny - beneficjent Stowarzyszenie Polickie Amazonki w Policach otrzymał dotację w wysokości **3 000,00 zł**;
- Wsparcie w realizacji zadania publicznego w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej pn.: „Przygotowanie i organizacja Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w Sportach halowych Zachodniopomorskie 2023 Piłka siatkowa kobiet i mężczyzn”, beneficjent Zachodniopomorska Federacja Sportu otrzymał dotację w wysokości **5 000,00 zł**;
- Powierzenie realizacji zadania publicznego w zakresie wszechstronnej aktywizacji ludzi starszych pn.: „60 lat jesteśmy razem w Policach”, beneficjent Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów w Policach, otrzymał dotację w wysokości **3 000,00 zł**;

- Wsparcie w realizacji zadania publicznego w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej pn.: „Pokaz Mistrzów Capoeira i krzewienie kultury Brazylijskiej”, beneficjent Klub Sportowy Associaca Arte Cultura Capoeira w Policach, otrzymał dotację w wysokości **5 000,00 zł**;
- Wsparcie w realizacji zadania publicznego w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej pn.: „Bieg i profilaktyczny festyn rodzinny Powrót do przeszłości”, beneficjent Fundacja Aktywne Police otrzymał wsparcie w wysokości **3 000,00 zł**;
- Powierzenie realizacji zadania publicznego w zakresie wszechstronnej aktywizacji ludzi starszych pn.: „Aktywizacja Emerytów, Rencistów i Inwalidów z terenów Gminy Police”, beneficjent Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów w Policach, otrzymał dotację w wysokości **10 000,00 zł**. Kwota rozliczonej dotacji **9.016,54 zł**. Niewykorzystaną dotację w wysokości **983,46 zł** zwrócono na konto Gminy Police;
- Wsparcie w zadania publicznego w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej pn.: „XI Bieg Mikołajkowy w Policach”, beneficjent Stowarzyszenie BiegamBoLubię Team Police otrzymała dotację w wysokości **10 000 zł**;
- Powierzenie realizacji zadania publicznego w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej pn.: „Zawody BJJ European Championships KIDS&YOUTH POLICE 03.12.2023”, beneficjent Stowarzyszenie Energy Gold Team Police, otrzymał dotację w wysokości **3 500 zł**;
- Powierzenie zadania publicznego w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej pn.: „Upowszechnianie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych”, beneficjent Klub Sportowy Rybak w Trzebieży, otrzymał dotację w wysokości **10 000,00 zł**;
- Powierzenie realizacji zadania publicznego w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej pn.: „Organizacja imprezy sportowej w roku 2023”, beneficjent Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej Ognisko „TYTAN” otrzymał dotację w wysokości **2 500,00 zł**;
- Wsparcie w realizacji zadania publicznego w zakresie wszechstronnej aktywizacji ludzi starszych pn. „Muzyczny wigilijny wieczór wspomnień”, beneficjent Stowarzyszenie Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku w Policach, otrzymał dotację w wysokości **10 000,00 zł**;

Wszystkie podmioty, które nie wykorzystały dotację w całości, zwróciły określoną kwotę na konto gminy zgodnie z zawartymi umowami. W 2023 roku podmioty łącznie zwróciły nie wykorzystaną dotację w wysokości **105 590,67 zł**.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi pozwoliła na zwiększenie ich aktywności w wykorzystaniu środków pozabudżetowych na rzecz mieszkańców.

5.13. PROGRAM „SZCZECIN PRZYJAZNY RODZINIE”

W roku 2015 Gmina Police, na podstawie uchwały VII/52/2015 Rady Miejskiej w Policach, przystąpiła do programu „Szczecin Przyjazny Rodzinie” w części dotyczącej **Szczecińskiej Karty Rodzinnej**.

Program Szczecin Przyjazny Rodzinie jest elementem polityki społecznej realizowanej przez Gminę Police. Jego celem w zakresie Szczecińskiej Karty Rodzinnej jest:

- Stwarzanie warunków do korzystania z różnych form preferencji, ulg i udogodnień, które wspierać będą rodzinę;
- Zwiększenie dostępności dla rodzin i ich członków, do różnego rodzaju dóbr m.in. Kultury, wypoczynku, sportu, rekreacji, turystyki, oświaty, oferowanych przez jednostki organizacyjne Gminy Miasto Szczecin, miejskie instytucje kultury oraz do towarów i usług oferowanych przez inne instytucje publiczne i inne podmioty zainteresowane udziałem w programie;
- Wsparcie w procesie wychowawczym dzieci i młodzieży w rodzinach szczególnie tego potrzebujących oraz promocja miejsc przyjaznych rodzinie istniejących i powstających zarówno w sferze publicznej, pozarządowej jak i prywatnej, wyróżnionych certyfikatem wydawanym przez gminę miasto szczecin.

Uzupełnieniem tego projektu jest także realizacja od 2018 na obszarze Gminy Police projektu nadania uprawnień do bezpłatnych przejazdów uczniom szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz szkół artystycznych realizujących podstawę programową kształcenia ogólnego w zakresie szkoły podstawowej i/lub liceum ogólnokształcącego, z wyjątkiem uczniów szkół dla dorosłych oraz szkół policealnych, zamieszkujących na terenie gmin położonych na obszarze Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego, w którym organizatorem transportu jest Gmina Miasto Szczecin.

W 2023 roku Gmina Police na ten projekt wydała **1 363 410,13 zł** (wobec 1 177 720,00 zł w 2022 r.)

5.14. POLICKI BUDŻET OBYWATELSKI

Budżet partycypacyjny, zwany czasem obywatelskim, jest określany jako mechanizm najwyższego poziomu partycypacji obywatelskiej. To narzędzie umożliwiające obywatelom faktyczne współdecydowanie o wydatkowaniu części środków z lokalnego budżetu. Jest to część wydatków budżetu Gminy Police, których wskazanie nastąpi w wyniku konsultacji społecznych. Konsultacje prowadzi Zespół, składający się z przedstawicieli Burmistrza Polic oraz co najmniej 3 radnych

Rady Miejskiej w Policach. Zespół powoływany jest przez Burmistrza Polic, z tym że radnych Rady Miejskiej w Policach wskazuje Rada Miejska w Policach.

W roku 2023 na realizację projektów Polickiego Budżetu Obywatelskiego przeznaczono kwotę **1 000 000 zł** z podziałem na projekty miejskie (**800 000 zł**) oraz sołeckie (**200 000 zł**).

Funkcjonowanie Budżetu obywatelskiego w Gminie Police oparte jest na podstawowych zasadach:

- Propozycje zadań do Budżetu Obywatelskiego mogą zgłaszać mieszkańcy stale zamieszkujący na terenie Gminy Police, z tym że w imieniu mieszkańców, którzy nie ukończyli 13 roku życia propozycje składają opiekunowie prawni. Przez stałe zamieszkanie należy rozumieć zamieszkanie na terenie Gminy Police pod oznaczonym adresem z zamiarem stałego pobytu;
- Nabór wniosków z propozycjami zadań w ramach Budżetu Obywatelskiego ogłasza Burmistrz Polic poprzez umieszczenie informacji na stronie internetowej Gminy Police, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Policach oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Policach;
- Propozycje zadania do Budżetu Obywatelskiego nie mogą zgłaszać radni Rady Miejskiej
- w Policach oraz Burmistrz Polic;
- Propozycja zadania do Budżetu Obywatelskiego musi zostać poparta przez grupę co najmniej 15 mieszkańców Gminy Police, z tym że w imieniu mieszkańców, którzy nie ukończyli 13 roku życia, propozycje popierają opiekunowie prawni;

Rysunek 26. Policki budżet obywatelski

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

- Zadania zgłaszane do Polickiego Budżetu Obywatelskiego muszą być ogólnodostępne i bezpłatne. Każdy mieszkaniec Gminy Police powinien mieć równe szanse w dostępie do udziału w tych zadaniach;
- Propozycję zadania należy złożyć przez formularz na stronie internetowej Polickiego Budżetu Obywatelskiego;
- Zgłaszane projekty powinny uwzględniać – o ile jest to możliwe - zasady uniwersalnego projektowania, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062);

Zgłaszanie przez mieszkańców lokalnych inicjatyw do Budżetu Obywatelskiego jest wyrazem demokratyzacji procesu podejmowania decyzji inwestycyjnych w Gminie Police. Jego założeniem jest stworzenie sytuacji, w której każda mieszkanka i każdy mieszkaniec Gminy może uczestniczyć w procesie współdecydowania o tym, w jaki sposób wydawać część budżetu gminnego.

Propozycje zadań składane były poprzez aktywny formularz na stronie internetowej Polickiego Budżetu Obywatelskiego (<https://police.budzet-obywatelski.org>)

Lista zgłoszonych projektów:

1. „Bezpieczny plac aktywności fizycznej” na terenie Szkoły Podstawowej w Tanowie.
2. „zdrowieJEMY” rewitalizacja ogrodu przy Przedszkolu Publicznym nr 9 w Policach.
3. Modernizacja placu zabaw przy szkole Podstawowej nr 1 w Policach.
4. Remont ulicy Robotniczej w Policach wraz z nowymi miejscami parkingowymi.
5. „Bezpiecznie, sensorycznie” plac zabaw przy Przedszkolu Publicznym nr 1 w Policach.
6. „Zabawa dobra sprawa” – plac zabaw przy Przedszkolu Publicznym nr 1 w Policach.
7. Klub Seniora – bezpieczna przystań w Mierzynie.
8. Modernizacja „Orlika” w Przęsocinie.
9. Dwa place zabaw dla dzieci z osiedla „Dąbrówka”.
10. Budowa grillowiska oraz miejsca wypoczynku na terenie OSiR przy ul. Siedleckiej w Policach wraz z zapleczem sanitarnym.
11. Ogrodzenie polany sołeckiej w Wierńkowie.
12. Wykonanie i montaż wiaty wraz z paleniskiem w Tatyni.
13. „Życie innych w naszych rękach” – montaż defibrylatorów AED na terenie sołectwa Trzebież oraz zakup sprzętu ratowniczego dla OSP Trzebież.

W 2023 r. zrealizowano 5 zadania w ramach Polickiego Budżetu Obywatelskiego:

- „zdrowieJEMY” rewitalizacja ogrodu przy Przedszkolu Publicznym nr 9 w Policach – koszt realizacji **451 999,94 zł**;
- „Bezpiecznie, sensorycznie Przedszkole Publiczne nr 1 „Calineczka” w Policach” – projekt zrealizowany w całości we wrześniu 2023 roku. Koszt realizacji całego zadania **49 159 zł, zł**;

Rysunek 27. Bezpiecznie, sensorycznie Przedszkole Publiczne nr 1 „Calineczka” w Policach

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

- "Bezpieczny plac aktywności fizycznej" na terenie Szkoły Podstawowej im. Jerzego Noskiewicza z Oddziałami Dwujęzycznymi i Przedszkolnymi w Tanowie Koszt realizacji działania **123 784,79 zł.**
- "Wyremontujemy razem ulicę Robotniczą" remont ul. Robotniczej wraz z nowymi miejscami parkingowymi – poniesione wydatki wyniosły **693.720 zł,**
- „Życie innych w naszych rękach” – montaż defibrylatorów AED na terenie Sołectwa Trzebież oraz zakup sprzętu ratowniczego dla OSP w Trzebieży – projekt zrealizowany w całości. Koszt realizacji całego zadania **69 478 zł;**

Rysunek 28. „Życie innych w naszych rękach”- projekt obywatelski

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Policach.

VI. REALIZACJA UCHWAŁ RADY

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym Burmistrz Gminy Police jest organem wykonawczym Gminy, do którego zadań należy m.in. wykonywanie uchwał Rady. Wykonując te obowiązki Burmistrz realizował uchwały podjęte przez Radę w roku 2023, w sposób określony zapisami przyjętych uchwał. W roku 2023 Rada Miejska w Policach podjęła łącznie **119** uchwał. Poniżej przedstawiono rejestr uchwał wraz ze sposobem ich realizacji.

Tabela 34. Rejestr uchwał Rady Miejskiej w Policach za rok 2023

DATA PODJĘCIA	NUMER UCHWAŁY	PRZEDMIOT UCHWAŁY	SPOSÓB REALIZACJI UCHWAŁY
5.01.2023	LIII/508/2023	Dot. uchwalenia budżetu Gminy Police na rok 2023.	Informacja o wykonaniu budżetu Gminy Police zawarta jest w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za 2023 r.
5.01.2023	LIII/509/2023	Dot. wieloletniej prognozy finansowej Gminy Police	Informacje dotyczące kształtowania się wieloletniej prognozy finansowej i przedsięwzięć wieloletnich, zmian WPF dokonywanych w trakcie 2023 r. oraz stopnia realizacji przedsięwzięć do WPF znajdują się w rocznym sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023 r.
31.01.2023	LIV/510/2023	Dot. zmian budżetu Gminy Police na rok 2023	Informacja o wykonaniu budżetu Gminy Police zawarta jest w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za 2023 r.
31.01.2023	LIV/511/2023	Dot. zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Police	Informacje dotyczące kształtowania się wieloletniej prognozy finansowej i przedsięwzięć wieloletnich, zmian WPF dokonywanych w trakcie 2023 r. oraz stopnia realizacji przedsięwzięć do WPF znajdują się w rocznym sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023 r.
31.01.2023	LIV/512/2023	Dot. udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla Powiatu Polickiego	W ramach pomocy finansowej Powiat Policki realizował zadanie pn. "Usunięcie niewłaściwie składowanych odpadów w Policach przy ul. Kamiennej" w ramach działania 2.5 Poprawa środowiska miejskiego oś priorytetowa II Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 - 2020. W ramach zadania usunięto odpady w ilości około 50.000 ton z terenu działek o numerach ewidencyjnych 2532, 2533/2, 2533/1, 1973/ 41 oraz części działki 1973/48, obręb ewidencyjny Police 6 oraz rozpoczęto prace związane z remediacją, rekultywacją oraz zwiększenia powierzchni biologicznie czynnej wyżej wymienionych działek.

			Kwota wykorzystanej dotacji wyniosła 942.742,18 zł.
31.01.2023	LIV/513/2023	Dot. zmieniająca uchwałę w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności	Uchwałą podwyższono kryterium dochodowe uprawniające do przyznania pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności z uwagi na wejście w życie Uchwały nr 264 Rady Ministrów z dn. 28 grudnia 2022 r. zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Z programu skorzystało 216 rodzin. Zrealizowano.
31.01.2023	LIV/514/2023	Dot. zmiany uchwały w sprawie zasad zwrotu wydatków na świadczenia w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 oraz nim nie objętych	Uchwałą podwyższono kryterium dochodowe do 200 % od których nie żąda się zwrotu wydatków za pomoc w formie posiłku lub produktów żywnościowych. Uchwałą podjęto z uwagi na wejście w życie Uchwały nr 264 Rady Ministrów z dn. 28 grudnia 2022 r. zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Z programu skorzystało 114 dzieci i młodzieży. Zrealizowano.
31.01.2023	LIV/515/2023	Dot. niewyrażenia zgody na wyodrębnienie w budżecie Gminy Police środków stanowiących fundusz sołecki	Zgodnie z podjętą uchwałą w budżecie Gminy Police na 2024 rok nie wyodrębniono środków stanowiących fundusz sołecki.
31.01.2023	LIV/516/2023	Dot. określenia stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu stosowanej przy zwrocie rodzicom kosztów przewozu dzieci, młodzieży i uczniów oraz rodziców	Określono stawkę za 1 km przebiegu pojazdu stosowanej przy zwrocie kosztów przewozu dzieci, młodzieży i uczniów oraz rodziców
31.01.2023	LIV/517/2023	Dot. rozpatrzenia wniosku	Wniosek uznany za zasadny. Udzielono odpowiedzi wnioskodawcy.
31.01.2023	LIV/518/2023	Dot. rozpatrzenia skargi na działalność dyrektora Ośrodka Sportu i Rekreacji w Policach	Skarga bezzasadna. Udzielono odpowiedzi skarżącemu.
31.01.2023	LIV/519/2023	Dot. rozpatrzenia petycji	Petycja uznana za zasadną. Udzielono odpowiedzi wnoszącemu petycję.
31.01.2023	LIV/520/2023	Dot. zatwierdzenia planu pracy Komisji Budżetu i Finansów Gminnych Rady Miejskiej w Policach na rok 2023	Przyjęto plan do realizacji.
31.01.2023	LIV/521/2023	Dot. zatwierdzenia planu pracy Komisji Infrastruktury Komunalnej, Rozwoju i Ekologii Rady Miejskiej w Policach na rok 2023	Przyjęto plan do realizacji.
31.01.2023	LIV/522/2023	Dot. zatwierdzenia planu pracy Komisji Oświaty, Kultury i Sportu	Przyjęto plan do realizacji.

		Rady Miejskiej w Policach na rok 2023	
31.01.2023	LIV/523/2023	Dot. zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Policach na rok 2023	Przyjęto plan do realizacji.
31.01.2023	LIV/524/2023	Dot. zatwierdzenia planu pracy Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej w Policach na rok 2023	Przyjęto plan do realizacji.
31.01.2023	LIV/525/2023	Dot. zatwierdzenia planu pracy Komisji Zdrowia, Spraw Społecznych i Porządku Publicznego Rady Miejskiej w Policach na rok 2023	Przyjęto plan do realizacji.
28.02.2023	LV/526/2023	Dot. zarządzenia wyborów sołtysa i członków rady sołeckiej w Sołectwie Niekończycza	Przeprowadzono wybory. Zrealizowano.
28.02.2023	LV/527/2023	Dot. zarządzenia wyborów sołtysa i członków rady sołeckiej w Sołectwie Pilchowo	Przeprowadzono wybory. Zrealizowano.
28.02.2023	LV/528/2023	Dot. zarządzenia wyborów sołtysa i członków rady sołeckiej w Sołectwie Trzebież	Przeprowadzono wybory. Zrealizowano.
28.02.2023	LV/529/2023	Dot. zarządzenia wyborów sołtysa i członków rady sołeckiej w Sołectwie Wieńkowo	Przeprowadzono wybory. Zrealizowano.
28.02.2023	LV/530/2023	Dot. szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych	Utraciła moc Uchwałą LXIII/599/2023 z 31 października 2023 r.
28.03.2023	LVI/531/2023	Dot. udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Polickiemu	Zawarto umowę w sprawie pomocy finansowej. Dotacja rozliczona.
28.03.2023	LVI/532/2023	Dot. zmian budżetu Gminy Police na rok 2023	Informacja o wykonaniu budżetu Gminy Police zawarta jest w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za 2023 r.
28.03.2023	LVI/533/2023	Dot. uchylająca uchwałę w sprawie zarządzenia poboru opłaty od posiadania psów w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów, określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso i ustalenia terminów płatności dla inkasentów	Uchwała została uchylona.
28.03.2023	LVI/534/2023	Dot. uchylającą uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie zarządzenia poboru opłaty od posiadania psów w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów, określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso i ustalenia terminów płatności dla inkasentów	Uchwała została uchylona.
28.03.2023	LVI/535/2023	Dot. zmieniająca uchwałę w sprawie wzorów formularzy informacji i deklaracji podatkowych oraz	Uchylono § 5 uchwały Nr XII/107/2015 Rady Miejskiej w Policach z dnia

		sposobu i trybu składania deklaracji i informacji za pomocą środków komunikacji elektronicznej	27 października 2015 r. w sprawie wzorów formularzy informacji i deklaracji podatkowych oraz sposobu i trybu składania deklaracji i informacji za pomocą środków komunikacji elektronicznej, dotyczący określenia wzoru informacji w sprawie opłaty od posiadania psów IP-1 stanowiący załącznik Nr 5 do uchwały.
28.03.2023	LVI/536/2023	Dot. zmieniająca uchwałę w sprawie zasad wynajmowania lokali oraz pomieszczeń tymczasowych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Police	W uchwale zawarto zmiany dotyczące lokali wskazywanych dla osób niepełnosprawnych oraz lokali przeznaczonych na realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej oraz wprowadzono dodatkowe zapisy regulujące zasady dysponowania lokalami przeznaczonymi do remontu.
28.03.2023	LVI/537/2023	Dot. uchwalenia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Police w 2023 r.”	Cele programu zrealizowano.
28.03.2023	LVI/538/2023	Dot. zwolnienia samorządowego zakładu budżetowego – Zakładu Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych w Leśnie Górnym z obowiązku wpłaty nadwyżki środków obrotowych do budżetu Gminy Police.	Nadwyżka środków obrotowych pozostała w ZOiSOK została wykorzystana na potrzeby inwestycyjne Zakładu, tj. Na modernizację biostabilizatorów 5-8 do kompostowania organiki wysortowanej ze zmieszanych odpadów komunalnych.
28.03.2023	LVI/539/2023	Dot. zarządzenia wyborów sołtysa i rady sołeckiej w Sołectwie Uniemyśl	Przeprowadzono wybory. Zrealizowano.
28.03.2023	LVI/540/2023	Dot. zarządzenia wyborów sołtysa i rady sołeckiej w Sołectwie Tanowo	Przeprowadzono wybory. Zrealizowano.
28.03.2023	LVI/541/2023	Dot. zarządzenia wyborów sołtysa i rady sołeckiej w Sołectwie Przęsocin	Przeprowadzono wybory. Zrealizowano.
28.03.2023	LVI/542/2023	Dot. przyjęcia sprawozdania z działalności Komisji Budżetu i Finansów Gminnych Rady Miejskiej w Policach za rok 2022	Przyjęto sprawozdanie
28.03.2023	LVI/543/2023	Dot. przyjęcia sprawozdania z działalności Komisji Infrastruktury Komunalnej, Rozwoju i Ekologii Rady Miejskiej w Policach za rok 2022	Przyjęto sprawozdanie
28.03.2023	LVI/544/2023	Dot. przyjęcia sprawozdania z działalności Komisji Oświaty, Kultury i Sportu Rady Miejskiej w Policach za rok 2022	Przyjęto sprawozdanie
28.03.2023	LVI/545/2023	Dot. przyjęcia sprawozdania z działalności Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Policach za rok 2022	Przyjęto sprawozdanie

28.03.2023	LVI/546/2023	Dot. przyjęcia sprawozdania z działalności Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej w Policach za rok 2022	Przyjęto sprawozdanie
28.03.2023	LVI/547/2023	Dot. przyjęcia sprawozdania z działalności Komisji Zdrowia, Spraw Społecznych i Porządku Publicznego Rady Miejskiej w Policach za rok 2022	Przyjęto sprawozdanie
28.03.2023	LVI/548/2023	Dot. zmieniająca uchwałę w sprawie opłaty targowej	W wyniku uwzględnienia wniosku mieszkańca (Uchwała Nr LVI/548/2023 Rady Miejskiej z dn. 28 marca 2023 r.) dot. zmiany treści uchwały w sprawie opłaty targowej, dodano w § 1 ust. 2 pkt 6 zawierający zwolnienie od opłaty targowej przedsiębiorców, którzy prowadzą przeważającą działalność gospodarczą kod 56.10.B „ruchome placówki gastronomiczne”, a w jej ramach sprzedaż produktów gotowych nie przekracza 20%.
28.03.2023	LVI/549/2023	Dot. rozpatrzenia skargi na działalność dyrektora Ośrodka Sportu i Rekreacji w Policach	Skarga bezzasadna. Udzielono odpowiedzi skarżącemu.
28.03.2023	LVI/550/2023	Dot. zmiany Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025	Zrealizowano wykonanie zadań ujętych w tej uchwale.
27.04.2023	LVII/551/2023	Dot. udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Polickiego na budowę budynku z mieszkaniami chronionymi dla podopiecznych PSONI Koło w Policach	Zawarto umowę w sprawie pomocy finansowej. Dotacja rozliczona.
27.04.2023	LVII/552/2023	Dot. wykazu kąpielisk na terenie Gminy Police oraz określenia sezonu kąpielowego w 2023 roku	Określono wykaz kąpielisk na terenie Gminy Police oraz sezon kąpielowy w 2023 r.
27.04.2023	LVII/553/2023	Dot. nadania imienia Kompleksowi Boisk Sportowych „Orlik 2012” w Tanowie	Nadano Kompleksowi Boisk Sportowych „Orlik 2012” w Tanowie imię Jana Matury.
27.04.2023	LVII/554/2023	Dot. zarządzenia wyborów do Rady Osiedla Nr 2 Stare Miasto w Policach	Przeprowadzono wybory. Zrealizowano.
27.04.2023	LVII/555/2023	Dot. zarządzenia wyborów do Rady Osiedla Nr 7 Anny Jagiellonki w Policach	Przeprowadzono wybory. Zrealizowano.
27.04.2023	LVII/556/2023	Dot. zarządzenia wyborów sołtysa i rady sołectkiej w Sołectwie Siedlice	Przeprowadzono wybory. Zrealizowano.
27.04.2023	LVII/557/2023	Dot. zarządzenia wyborów sołtysa i rady sołectkiej w Sołectwie Drogoradz	Przeprowadzono wybory. Zrealizowano.

27.04.2023	LVII/558/2023	Dot. zarządzenia wyborów do Rady Osiedla Nr 3 Jasienica w Policach	Przeprowadzono wybory. Zrealizowano.
27.04.2023	LVII/559/2023	Dot. rozpatrzenia skargi na działalność Burmistrza Polic	Skarga bezzasadna. Udzielono odpowiedzi skarżącemu.
27.04.2023	LVII/560/2023	Dot. rozpatrzenia petycji	Petycja nieuwzględniona. Udzielono odpowiedzi wnoszącej petycję.
8.05.2023	LVIII/561/2023	Dot. zmian budżetu Gminy Police na rok 2023	Informacja o wykonaniu budżetu Gminy Police zawarta jest w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za 2023 r.
8.05.2023	LVIII/562/2023	Dot. zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Police	Informacje dotyczące kształtowania się wieloletniej prognozy finansowej i przedsięwzięć wieloletnich, zmian WPF dokonywanych w trakcie 2023 r. oraz stopnia realizacji przedsięwzięć do WPF znajdują się w rocznym sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023 r.
8.05.2023	LVIII/563/2023	Dot. ustalenia stawek jednostkowych dotacji przedmiotowych dla samorządowego zakładu budżetowego - Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Policach na 2023 rok	Z uwagi na wzrost wydatków związanych z utrzymaniem zasobu mieszkaniowego oraz konieczności pokrycia udziału Gminy w budynkach objętych współwłasnością na terenie gminy Police ustalona została nowa stawka na okres od maja do grudnia w 2023 r. dotacji przedmiotowej w wysokości 51,17 zł brutto. Na powyższy cel zostały zaplanowane w budżecie gminy na 2023 r. odpowiednie środki finansowe.
30.05.2023	LIX/564/2023	Dot. zmian budżetu Gminy Police na rok 2023	Informacja o wykonaniu budżetu Gminy Police zawarta jest w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za 2023 r.
30.05.2023	LIX/565/2023	Dot. zamiaru likwidacji Filii Naukowej Biblioteki im. Marii Skłodowskiej-Curie w Policach	Zlikwidowano Filię Naukową Biblioteki im. Marii Skłodowskiej-Curie w Policach
30.05.2023	LIX/566/2023	Dot. zarządzenia wyborów do Rady Osiedla Nr 6 Księcia Bogusława X w Policach	Przeprowadzono wybory. Zrealizowano.
30.05.2023	LIX/567/2023	Dot. rozpatrzenia skargi na działalność Burmistrza Polic	Skarga bezzasadna. Udzielono odpowiedzi skarżącemu.
27.06.2023	LX/568/2023	Dot. zmieniająca uchwałę w sprawie opłat za świadczenia udzielane przez żłobek	Podwyższono maksymalną stawkę odpłatności za wyżywienie z kwoty 8,00 zł dziennie do kwoty 10,00 zł dziennie.
27.06.2023	LX/569/2023	Dot. powołania zespołu opiniującego zgłoszonych kandydatów na ławników	Powołano zespół opiniujący. Zrealizowano.
27.06.2023	LX/570/2023	Dot. zarządzenia wyborów do Rady Osiedla Nr 3 Jasienica w Policach	Przeprowadzono wybory. Zrealizowano.
27.06.2023	LX/571/2023	Dot. zarządzenia wyborów sołtysa i członków rady sołectkiej w Sołectwie Tatynia	Przeprowadzono wybory. Zrealizowano.

27.06.2023	LX/572/2023	Dot. nadania nazwy urzędowej ulicy w Pilchowie	Zrealizowano
27.06.2023	LX/573/2023	Dot. zmian budżetu Gminy Police na rok 2023	Informacja o wykonaniu budżetu Gminy Police zawarta jest w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za 2023 r.
27.06.2023	LX/574/2023	Dot. zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Police	Informacje dotyczące kształtowania się wieloletniej prognozy finansowej i przedsięwzięć wieloletnich, zmian WPF dokonywanych w trakcie 2023 r. oraz stopnia realizacji przedsięwzięć do WPF znajdują się w rocznym sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023 r.
27.06.2023	LX/575/2023	Dot. uchylenia uchwały w sprawie określenia zakresu i formy informacji o przebiegu wykonania budżetu Gminy Police, o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej oraz przebiegu wykonania planów finansowych gminnych instytucji kultury za I półrocze	Uchwała miała charakter porządkujący, w związku ze zmianami w obowiązujących przepisach prawa.
27.06.2023	LX/576/2023	Dot. wyznaczenia miejsca do prowadzenia handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników oraz uchwalenia regulaminu prowadzenia tego handlu	Uchwała zrealizowana, miejsca na targowisku wyznaczone oraz zamieszczony do nich regulamin
27.06.2023	LX/577/2023	Dot. nieudzielenia Burmistrzowi Polic wotum zaufania	Rada nie udzieliła wotum zaufania Burmistrzowi Polic.
27.06.2023	LX/578/2023	Dot. zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Police za 2022 rok	Rada zatwierdziła sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Police za rok 2022.
29.08.2023	LXI/579/2023	Dot. trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej	Uchwała określa tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego.
29.08.2023	LXI/580/2023	Dot. zmian budżetu Gminy Police na rok 2023	Informacja o wykonaniu budżetu Gminy Police zawarta jest w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za 2023 r.
29.08.2023	LXI/581/2023	Dot. zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Police	Informacje dotyczące kształtowania się wieloletniej prognozy finansowej i przedsięwzięć wieloletnich, zmian WPF dokonywanych w trakcie 2023 r. oraz stopnia realizacji przedsięwzięć do WPF znajdują się w rocznym sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023 r.
29.08.2023	LXI/582/2023	Dot. emisji obligacji komunalnych oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu	Wyemitowano obligacje komunalne Gminy Police na kwotę 13.000.000 zł z przewidywanym terminem wykupu w latach 2026-2034.
29.08.2023	LXI/583/2023	Dot. zasięgnięcia od Komendanta Wojewódzkiego Policji w Szczecinie	Upoważniono Przewodniczącą Rady Miejskiej do zasięgnięcia informacji

		informacji o zgłoszonych kandydatach na ławników	o kandydatach na ławników od Komendanta Wojewódzkiego Policji w Szczecinie.
29.08.2023	LXI/584/2023	Dot. określenia wymagań jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków oraz transportu nieczystości ciekłych, na terenie Gminy Police	Określono wymagania jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków oraz transportu nieczystości ciekłych na terenie gminy Police.
29.08.2023	LXI/585/2023	Dot. określenia innego sposobu udokumentowania wykonania obowiązku w zakresie pozbywania się zebranych na terenie nieruchomości nieczystości ciekłych	Określono inne sposoby udokumentowania przez właścicieli wykonania obowiązku w zakresie pozbywania się zebranych na terenie nieruchomości nieczystości ciekłych.
26.09.2023	LXII/586/2023	Dot. zmiany Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2025	Zrealizowano wykonanie zadań ujętych w tej uchwale.
26.09.2023	LXII/587/2023	Dot. udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Polickiemu	Udzielono pomocy finansowej w wysokości 160.000 zł dla Powiatu Polickiego
26.09.2023	LXII/588/2023	Dot. zmiany uchwały w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	Środki z budżetu pozwoliły pokryć deficyt w systemie gospodarki odpadami w 2023 r.
26.09.2023	LXII/589/2023	Dot. zmian budżetu Gminy Police na rok 2023	Informacja o wykonaniu budżetu Gminy Police zawarta jest w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za 2023 r.
26.09.2023	LXII/590/2023	Dot. zmiany uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Polickiemu	Podpisano Aneks nr 1 do umowy OR.72.2023 zawartej w dniu 11.04.2023.
26.09.2023	LXII/591/2023	Dot. zmiany uchwały w sprawie ustalenia stawek jednostkowych dotacji przedmiotowych dla samorządowego zakładu budżetowego – Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Policach na 2023 rok	Z uwagi na wzrost wydatków związanych z utrzymaniem zasobu mieszkaniowego oraz konieczności pokrycia udziału gminy w budynkach objętych współwłasnością na jej terenie ustalona została nowa stawka dotacji przedmiotowej w wysokości 51,85 zł brutto na okres od października do grudnia 2023 r. W budżecie gminy Police na 2023 r. zostały zaplanowane środki finansowe na ten cel.
26.09.2023	LXII/592/2023	Dot. przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących Polickiego Budżetu Obywatelskiego na 2024 rok	Przeprowadzono konsultacje. Zrealizowano

26.09.2023	LXII/593/2023	Dot. nadania nazwy urzędowej rondy w Policach	Zrealizowano
26.09.2023	LXII/594/2023	Dot. rozpatrzenia petycji	Petycja bezzasadna. Udzielono odpowiedzi wnoszącemu petycję.
26.09.2023	LXII/595/2023	Dot. wyboru ławników	Rada dokonała wyboru ławników.
31.10.2023	LXIII/596/2023	Dot. zmian budżetu Gminy Police na rok 2023	Informacja o wykonaniu budżetu Gminy Police zawarta jest w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za 2023 r.
31.10.2023	LXIII/597/2023	Dot. zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Police	Informacje dotyczące kształtowania się wieloletniej prognozy finansowej i przedsięwzięć wieloletnich, zmian WPF dokonywanych w trakcie 2023 r. oraz stopnia realizacji przedsięwzięć do WPF znajdują się w rocznym sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023 r.
31.10.2023	LXIII/598/2023	Dot. określenia wysokości stawek w podatku od nieruchomości	Stawki w podatku od nieruchomości określone w uchwale obowiązują od 1 stycznia 2024 r.
31.10.2023	LXIII/599/2023	Dot. szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach treningowych i wspomaganych	W bieżącej realizacji; w mieszkaniach chronionych PSONI przebywa 10 osób, w mieszkaniach treningowych 11 osób.
31.10.2023	LXIII/600/2023	Dot. wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego w zakresie powierzenia realizacji zadania publicznego polegającego na świadczeniu usług opiekuńczych i bytowych w formie rodzinnego domu pomocy	Porozumienie podpisano 03.01.2024 r. Aktualnie w ramach porozumienia 1 osoba przebywa w Rodzinnym Domu Pomocy „Farma zdrowia Magdalena Wiśniowska”.
31.10.2023	LXIII/601/2023	Dot. udzielenia dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków	W trakcie realizacji.
31.10.2023	LXIII/602/2023	Dot. wskazania radnych do pracy w zespole prowadzącym konsultacje dotyczące Polickiego Budżetu Obywatelskiego na 2024 rok	Wskazano radnych do pracy w zespole prowadzącym konsultacje dot. PBO na 2024 rok.
17.11.2023	LXIV/603/2023	Dot. zmian budżetu Gminy Police na rok 2023	Informacja o wykonaniu budżetu Gminy Police zawarta jest w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za 2023 r.
17.11.2023	LXIV/604/2023	Dot. zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Police	Informacje dotyczące kształtowania się wieloletniej prognozy finansowej i przedsięwzięć wieloletnich, zmian WPF dokonywanych w trakcie 2023 r. oraz stopnia realizacji przedsięwzięć do WPF znajdują się w rocznym sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023 r.

17.11.2023	LXIV/605/2023	Dot. emisji obligacji komunalnych oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu	Wyemitowano obligacje komunalne Gminy Police na kwotę 15.000.000 zł z przewidywanym terminem wykupu w 2024 r.
28.11.2023	LXV/606/2023	Dot. ustalenia wzorów deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości	Zmiana we wzorze deklaracji polegająca zmianie wyliczania miesięcznego dochodu rozporządzalnego. Uchwałą realizowana od 1 stycznia 2024 r.
28.11.2023	LXV/607/2023	Dot. likwidacji Filii Naukowej Biblioteki im. Marii Skłodowskiej-Curie w Policach oraz zmiany statutu Biblioteki im. Marii Skłodowskiej-Curie w Policach	Zlikwidowano Filię Naukową Biblioteki im. Marii Skłodowskiej-Curie w Policach
28.11.2023	LXV/608/2023	Dot. nadania nazwy urzędowej ulicy w Tanowie	Zrealizowano
28.11.2023	LXV/609/2023	Dot. nabycia na rzecz Gminy Police, w drodze komunalizacji, nieruchomości Skarbu Państwa	W trakcie realizacji
28.11.2023	LXV/610/2023	Dot. programu współpracy Gminy Police z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami w zakresie realizacji zadań pożytku publicznego w 2024 roku	Wykonanie uchwały w 2024 roku, a sprawozdanie z jej wykonania w I-II kwartale 2025 r.
28.11.2023	LXV/611/2023	Dot. wyrażenia zgody na zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego na rok 2024	Zawarto umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego na rok 2024 z SPPK Sp. z o.o.
28.11.2023	LXV/612/2023	Dot. zmiany uchwały w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Gmina Police oraz warunków korzystania z tych przystanków	Rada zatwierdziła nowy wykaz przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Gmina Police.
7.12.2023	LXVI/613/2023	Dot. zmian budżetu Gminy Police na rok 2023	Informacja o wykonaniu budżetu Gminy Police zawarta jest w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za 2023 r.
7.12.2023	LXVI/614/2023	Dot. zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Police	Informacje dotyczące kształtowania się wieloletniej prognozy finansowej i przedsięwzięć wieloletnich, zmian WPF dokonywanych w trakcie 2023 r. oraz stopnia realizacji przedsięwzięć do WPF znajdują się w rocznym sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023 r.
7.12.2023	LXVI/615/2023	Dot. emisji obligacji komunalnych oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu	Po analizie przebiegu i prognozy wykonania budżetu w 2023 r., podjęto decyzję o odstąpieniu od emisji obligacji komunalnych Gminy Police na łączną kwotę 8.000.000 zł.

19.12.2023	LXVII/616/2023	Dot. przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024 - 2026	W trakcie realizacji zadań ujętych w tej uchwale.
19.12.2023	LXVII/617/2023	Dot. podjęcia współpracy z Gminą Miasto Szczecin z zakresu wychowania w trzeźwości przeciwdziałania alkoholizmowi	W trakcie realizacji zadań ujętych w tej uchwale.
19.12.2023	LXVII/618/2023	Dot. Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2027	W trakcie realizacji zadań ujętych w tej uchwale.
19.12.2023	LXVII/619/2023	Dot. wyrażenia zgody na przekazanie Gminie Miasto Szczecin zadania własnego z zakresu publicznego transportu zbiorowego i zawarcie porozumienia	Zadanie przekazano i zawarto porozumienie z Gmina Miasto Szczecin.
19.12.2023	LXVII/620/2023	Dot. ustalenia wykazu wydatków, które nie wygasają z upływem roku 2023	Podjęcie uchwały było niezbędne do zakończenia realizacji zadań: 1. Przebudowa instalacji gazowej w budynkach administrowanych przez ZGKiM – dotacja dla ZGKiM w Policach Ostateczny termin realizacji ww. wydatków ustalony został na 15.06.2024 r. 2. Przebudowa lokali komunalnych ze zmianą sposobu ogrzewania – dotacja dla ZGKiM w Policach Ostateczny termin realizacji ww. wydatków ustalony został na 15.06.2024 r. 3. "Bezpieczny plac aktywności fizycznej" na terenie Szkoły Podstawowej im. Jerzego Noskiewicza z Oddziałami Dwujęzycznymi i Przedszkolnymi w Tanowie Ostateczny termin realizacji ww. wydatków ustalony został na 30.06.2024 r. 4. "zdrowieJEMY" rewitalizacja ogrodu przy Przedszkolu Publicznym nr 9 w Policach Ostateczny termin realizacji ww. wydatków ustalony został na 30.04.2023 r.
19.12.2023	LXVII/621/2023	Dot. uchwalenia budżetu Gminy Police na rok 2024	Realizacja budżetu Gminy Police w 2024 r.
19.12.2023	LXVII/622/2023	Dot. uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Police	Realizacja wieloletniej prognozy finansowej Gminy Police w latach 2024-2034
19.12.2023	LXVII/623/2023	Dot. ustalenia stawek jednostkowych dotacji przedmiotowych dla samorządowego zakładu budżetowego – Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Policach na 2024 rok	Zostały ustalone nowe stawki dotacji przedmiotowych w wysokości 23,79 zł brutto na dopłatę do 1m ³ ścieków odprowadzanych do szamb i 61,31 zł brutto na dopłatę do remontów i eksploatacji komunalnego zasobu mieszkaniowego, tj. 1m ² powierzchni użytkowej lokali

			mieszkalnych. W budżecie gminy Police na 2024 r. zostały zaplanowane odpowiednie środki finansowe.
19.12.2023	LXVII/624/2023	Dot. ustalenia stawki jednostkowej dotacji przedmiotowej dla samorządowego zakładu budżetowego – Zakład Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych w Leśnie Górnym na 2024 rok	Uchwałą pozwalająca na zmianę formy rozliczania się (dotacyjne) z porozumień międzygminnych zawartych między Gminą Miasto Szczecin a Gminą Police.
19.12.2023	LXVII/625/2023	Dot. uchwalenia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2024-2028	Uchwałą ustanowiono program osłonowy w zakresie dożywiania. Uchwałą podjęto z uwagi na wejście w życie Uchwały Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028. Uchwała realizowana od 01.01.2024 r. zgodnie z programem rządowym.
19.12.2023	LXVII/626/2023	Dot. podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności	Uchwałą podwyższono do 200 % kryterium dochodowe uprawniające do przyznania pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności. Uchwałą podjęto z uwagi na wejście w życie Uchwały Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028. W trakcie realizacji.
19.12.2023	LXVII/627/2023	Dot. zasad zwrotu wydatków na świadczenia w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 oraz nim nie objętych	Uchwałą ustalono zasady zwrotu wydatków za pomoc w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych udzielaną osobom i rodzinom objętych programem rządowym oraz nim nie objętych, jeżeli dochód osoby lub rodziny nie przekracza 200 % kryterium dochodowego. Uchwałą podjęto z uwagi na wejście w życie Uchwały Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028. W trakcie realizacji.

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Policach.

VII. WSPÓŁPRACA Z INNYMI SPOŁECZNOŚCIAMI SAMORZĄDOWYMI

Gmina Police współpracuje z samorządem powiatowym i wojewódzkim przy realizacji wspólnych inwestycji, leżących w interesie społecznym i gospodarczym Gminy i jej mieszkańców. W szczególności dotyczy to działań z zakresu budowy, odbudowy i remontów infrastruktury drogowej, w tym wspólnie z Powiatem Polickim. Police należą m.in. do Związku Miast Polskich oraz Komunalnego Związku Celowego Gmin Pomorza Zachodniego "Pomerania" w ramach, których pozyskują środki z zagranicznych funduszy pomocowych.

GMINA POLICE OD LAT ROZWIJA WSPÓŁPRACĘ Z SAMORZĄDAMI SPOZA GRANIC NASZEGO KRAJU:

- 1) od 1999 r. z niemieckim miastem **PASEWALK**,
- 2) od 2002 r. z ukraińskim miastem **NOWY ROZDÓŁ**.

GMINA POLICE JEST CZŁONKIEM STOWARZYSZEŃ:

- Związek Miast Polskich;
- Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Pomerania;
- Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego;
- Zachodniopomorska Regionalna Organizacja Turystyczna;
- Związek Portów i Przystani Morskich;
- Konwent Współpracy Samorządowej Polska – Ukraina;
- Lokalna Grupa Działania "Dobre Gminy".

PONADTO GMINA POLICE W 2023 ROKU KONTYNUOWAŁA WSPÓŁPRACĘ Z NASTĘPUJĄCYMI PODMIOTAMI:

- Atletyczny Klub Sportowy „Promień”;
- Chorągiew Zachodniopomorska Związek Harcerstwa Polskiego, Hufiec Police;
- Fundacja „Junior Police”;
- Fundacja „Rodzina-Rozwój-Sukces”;
- Fundacja Aktywne Police;
- Integracyjny Uczniowski Klub Pływacki "Wodnik",
- Klub Sportowy „TANOWIA”;
- Klub Piłkarski „Chemik Police”;
- Klub Seniora w Policach;
- Klub Sportowy „Rybak”;
- Klub Sportów Walki Police;
- Nauczycielski Klub Szachowy „Śmiały”;
- Niezależne Europejskie Stowarzyszenie Twórców „Nest - Art” Im. E. Dąbrowskiej;

- Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Policach Koło w Trzebieży;
- Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Policach;
- Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku;
- Polickie Stowarzyszenie Abstynentów „Ostoja”;
- Polickie Stowarzyszenie Piłki Siatkowej;
- Polickie Towarzystwo Strzeleckie i Miłośników Broni Dawnej „Grajcar”;
- Polski Związek Niewidomych Koło Police;
- Polskie Amazonki w Policach;
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Policach;
- Regionalne Stowarzyszenie Literacko – Artystyczne w Policach;
- Stowarzyszenie Akademia Komunikacji Społecznej;
- Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Byłych Pracowników Grupy Azoty Zakładów Chemicznych Police;
- Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Policyjnych Koło nr 18 w Policach;
- Stowarzyszenie Energy Gold Team Police;
- Stowarzyszenie Feniks w Szczecinie;
- Stowarzyszenie Gimnastyki Artystycznej Szczecin Uczniowski Klub Sportowy;
- Stowarzyszenie Hospicjum Królowej Apostołów w Tanowie;
- Stowarzyszenie Klub Biegowy „Dzik”;
- Stowarzyszenie Klub Sportowy HULK TEAM;
- Stowarzyszenie na Rzecz Harmonii Społecznej;
- Stowarzyszenie Pojazdów Militarnych;
- Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Polickiej SKARB;
- Stowarzyszenie Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce Koło w Policach;
- Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Pomerania;
- Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej „Tytan”;
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny;
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorskie Koło Chorych na Fenylketonurię;
- Uczniowski Klub Lekkoatletyczny „Ósemka”;
- Uczniowski Klub Sportowy „Champion”;
- Uczniowski Klub Sportowy „Defmar” Akademia Łucznictwa i Sportów Strzeleckich;
- Uczniowski Klub Sportowy „Fala” przy Szkole Podstawowej w Trzebieży;
- Uczniowski Klub Żeglarski „BRAS”;
- Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Województwa Zachodniopomorskiego.

VIII. ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH W SEKTORZE SAMORZĄDOWYM

Przyjęte wysokie standardy obsługi interesantów w Gminie Police i zmieniające się uwarunkowania ekonomiczno-prawne skłaniają pracowników administracji do udziału w licznych szkoleniach. W roku 2023 pracownicy samorządowi brali udział w **161** szkoleniach (względem 114 w 2022 r.) ściśle związanych z zakresem ich obowiązków. W sumie z przeszkolenia skorzystało **87 osób** podnosząc swoje kompetencje.

PODSUMOWANIE

Najważniejszym obowiązkiem działania samorządów jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej. Z tego zadania samorzady rozliczane są przez swoich mieszkańców, którzy oczekują podnoszenia jakości życia i tworzenia perspektyw na przyszły rozwój.

Zarządzanie rozwojem lokalnym nie jest zadaniem łatwym i wymaga podejmowania często trudnych decyzji w perspektywie bieżących i przyszłych potrzeb, z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości finansowych i organizacyjnych. Przy jednoczesnym uwzględnieniu zmieniających się dynamicznie uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych.

Mimo trudnej sytuacji gospodarczej w kraju i poza jego granicami w Gminie Police w 2023 roku realizowane były konsekwentnie działania, wynikające z wcześniej przyjętych projektów, jak i bieżących problemów, z którymi borykają się na co dzień mieszkańcy. Szczegółowe przedstawienie tego, co udało się osiągnąć w roku 2023 społeczności Gminy Police, przedstawiono w treści niniejszego Raportu. Jest on podsumowaniem tego co udało się osiągnąć a także raportem z realizacji zobowiązań zawartych w wieloletnich programach funkcjonujących w Gminie Police. Przedstawione w treści Raportu inicjatywy, inwestycje, działania możliwe były dzięki pełnemu zaangażowaniu naszych mieszkańców. To dzięki wspólnej pracy nasza gmina zmienia się dla nas i naszych następców. Budujemy wspólnie przyszłość, jednocześnie podnosząc bieżącą jakość życia

Spis tabel

TABELA 1. LICZBA LUDNOŚCI W GMINIE POLICE	7
TABELA 2. PODSTAWOWE DANE O BEZROBOCIU W POWIECIE POLICKIM	8
TABELA 3. UDZIAŁ DOCHODÓW WŁASNYCH W DOCHODACH GMINY POLICE OGÓŁEM W LATACH 2019-2023 .	21
TABELA 4. OBRÓT NIERUCHOMOŚCIAMI W 2023 R.	26
TABELA 5. PROGNOZOWANA WIELKOŚĆ ZASOBU MIESZKANIOWEGO W LATACH 2022-2025	29
TABELA 6. LICZBA BUDYNKÓW W MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINY Z PODZIAŁEM NA OKRES ICH BUDOWY WG STANU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2023 ROKU.....	30
TABELA 7. ŚREDNI STOPIEŃ ZUŻYCIA BUDYNKÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W ZASOBIE MIESZKANIOWYM GMINY POLICE	30
TABELA 8. PUSTOSTANY A LOKALE W PROGRAMIE „MIESZKANIE ZA REMONT” W LATACH 2021-2023	33
TABELA 9. BUDYNKI PLANOWANE DO REMONTU ZACHOWAWCZEGO W LATACH 2023-2025, STANOWIĄCE 100% WŁASNOŚCI GMINY POLICE	33
TABELA 10. BUDYNKI MIESZKALNE PLANOWANE DO PRZEPROWADZENIA INWESTYCJI W LATACH 2023-2025, STANOWIĄCE 100% WŁASNOŚCI GMINY POLICE	34
TABELA 11. SZACUNKOWA LICZBA RODZIN, KTÓRE BĘDĄ OCZEKIWAŁY NA NAJEM LOKALU NA KONIEC DANEGO ROKU KALENDARZOWEGO	35
TABELA 12. LICZBA PRACOWNIKÓW W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH W 2023 R.	51
TABELA 13. ZESTAWIENIE LICZBY DZIECI URODZONYCH W POSZCZEGÓLNYCH REJONACH SZKOLNYCH W LATACH 2010-2023.....	52
TABELA 14. CHARAKTERYSTYKA PLACÓWEK OŚWIATOWYCH W GMINIE POLICE W 2023 R.	52
TABELA 15. KOSZT UTRZYMANIA JEDNEGO UCZNIA W CIĄGU ROKU W SZKOŁACH WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 1.01.2023 R.....	54
TABELA 16. LICZBA DZIECI W PRZEDSZKOLACH, ODDZIAŁACH PRZEDSZKOLNYCH PRZY SZKOŁACH PODSTAWOWYCH, PUNKTACH PRZEDSZKOLNYCH W ROKU SZKOLNYM 2022/2023 W GMINIE POLICE	56
TABELA 17. KOSZT UTRZYMANIA PRZEDSZKOLI (BEZ WYDATKÓW INWESTYCYJNYCH I KOSZTÓW PONOSZONYCH PRZEZ RODZICÓW) WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 1.01.2023 R.	57
TABELA 18. WYNIKI EGZAMINU „8-KLASISTY” W 2023 R.	59
TABELA 19. LICZBA ŚWIADCZENIOBIORCÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE POLICE W LATACH 2019-2023 .	70
TABELA 20. ŚWIADCZENIA UDZIELANE W RAMACH ZADAŃ ZLECONYCH.....	70
TABELA 21. ŚWIADCZENIA UDZIELANE W RAMACH ZADAŃ WŁASNYCH.....	71
TABELA 22. REALIZACJA ZASIŁKÓW OKRESOWYCH W 2023 ROKU	72
TABELA 23. OSOBY KORZYSTAJĄCE Z DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ	74
TABELA 24. ZASIŁKI CELOWE PRYZNANE W GMINIE POLICE W LATACH 2019-2023	76
TABELA 25. WYDATKI NA ŚWIADCZENIA RODZINNE	80
TABELA 26 . ZESTAWIENIE ZAJĘĆ ORGANIZOWANYCH PRZEZ MIEJSKI OŚRODEK KULTURY W POLICACH	88
TABELA 27. WYKAZ IMPREZ MIEJSKIEGO OŚRODKA KULTURY W POLICACH W 2023 R.	89
TABELA 28. WYKAZ IMPREZ WSPÓŁORGANIZOWANYCH PRZEZ MIEJSKI OŚRODEK KULTURY W POLICACH	91
TABELA 29. ILOŚĆ ZUTYLIZOWANYCH WYROBÓW AZBESTOWYCH W LATACH 2014-2023 R. NA TERENIE GMINY POLICE	109
TABELA 30. HARMONOGRAM RZECZOWO-FINANSOWY DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH DLA GMINY POLICE.....	110
TABELA 31. RODZINY OBJĘTE WSPARCIEM W 2023 R.	120
TABELA 32. ŚWIADCZENIA RODZINNE	121
TABELA 33. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W 2023 R.....	129
TABELA 34. REJESTR UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ W POLICACH ZA ROK 2023	136

Spis rysunków

RYSUNEK 1. PRZYSTANEK POLICE PIŁSUDSKIEGO	23
RYSUNEK 2. PRZYSTANEK POLICE PIŁSUDSKIEGO	40
RYSUNEK 3. PRZYSTANEK STACJA POLICE	40
RYSUNEK 4. BUDOWA BUDYNKU KOMUNALNEGO PRZY UL. NIEDZIAŁKOWSKIEGO 12D	41
RYSUNEK 5. BEZPIECZNY PLAC AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ W TANOWIE	42
RYSUNEK 6. MODERNIZACJA KORYTARZA GŁÓWNEGO W SP 3 W POLICACH	43
RYSUNEK 7. PRZEBUDOWA I MODERNIZACJA SALI WIDOWISKOWEJ	44
RYSUNEK 8. WYBRANE FUNKCJE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W SYSTEMIE OŚWIATY	49
RYSUNEK 9. INFRASTRUKTURA PRZEDSZKOLNA W GMINIE POLICE	58
RYSUNEK 10. KOSTKA BETONOWA POD WIATĄ W PILICHOWIE	81
RYSUNEK 11. SZKOLNA LIGA BIEGÓW PRZEŁAJOWYCH	83
RYSUNEK 12. WARSZTATY MIKOŁAJKOWE W OSIR	84
RYSUNEK 13. BIEG NIEPODLEGŁOŚCI POLICE 2023	85
RYSUNEK 14. INFRASTRUKTURA SPORTOWA PRZY UL. ROWECKIEGO W POLICACH	86
RYSUNEK 15. PIELĘGNACJA NASADZEŃ DRZEW - NASADZENIA WZDŁUŻ ŚCIEŻKI ROWEROWEJ W TRZEBIEŻY .	102
RYSUNEK 16. WITACZ Z KORY NA TERENIE SKWERU RYSZARDA KACZOROWSKIEGO W POLICACH	103
RYSUNEK 17. NOWE NASADZENIA ŻYWOTNIKÓW WRAZ Z PALISADĄ OCHRONNĄ UL. PERŁOWA W POLICACH	103
RYSUNEK 18. NASADZENIA PLAC B. CHROBREGO W POLICACH	104
RYSUNEK 19. DOMKI DLA JERZYKÓW SP 1 W POLICACH	107
RYSUNEK 20. APLIKACJA MONITORUJĄCA JAKOŚĆ POWIETRZA W GMINIE POLICE	108
RYSUNEK 21. FESTYN RODZINNY DZIEŃ STAREGO MIASTA 16.09.2023	115
RYSUNEK 22. CELE GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2022-2024	117
RYSUNEK 23. WARSZTATY DLA RODZICÓW	126
RYSUNEK 24. ZAJĘCIA TEMATYCZNE Z DZIEĆMI	126
RYSUNEK 25. PRZYSTANEK RELACJI	127
RYSUNEK 26. POLICKI BUDŻET OBYWATELSKI	133
RYSUNEK 27. BEZPIECZNIE, SENSORYCZNIE PRZEDSZKOLE PUBLICZNE NR 1 „CALINECZKA” W POLICACH	135
RYSUNEK 28. „ŻYCIE INNYCH W NASZYCH RĘKACH” - PROJEKT OBYWATELSKI	135

Spis wykresów

WYKRES 1. ZMIANA LICZBY LUDNOŚCI W GMINIE POLICE W LATACH 2001-2023	7
WYKRES 2. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH W GMINIE POLICE	9
WYKRES 3. SALDO MIGRACJI NA 1000 LUDNOŚCI (ŚREDNIA 3-LETNIA) ZA LATA 2020-2022	11
WYKRES 4. LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM ZA LATA 2020- 2022	11
WYKRES 5. LICZBA MIESZKAŃCÓW W WIEKU 25-34 LAT NA 1000 MIESZKAŃCÓW ZA LATA 2020-2022	12
WYKRES 6. DOCHODY BUDŻETU Z TYTUŁU UDZIAŁU W PIT NA 1000 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM (ŚREDNIA 3 LETNIA) [W ZŁ] ZA LATA 2020-2022	13
WYKRES 7. DOCHODY BUDŻETU JST Z TYTUŁU UDZIAŁU W PIT NA 1 MIESZKAŃCA (ŚREDNIA 3 LETNIA) [W ZŁ] ZA LATA 2020-2022	13
WYKRES 8. DOCHODY BUDŻETU JST Z TYTUŁU UDZIAŁU W CIT NA 1000 OSÓB W WIEKU OD 18 LAT (ŚREDNIA 3 LETNIA) ZA LATA 2020-2022	14
WYKRES 9. UDZIAŁ DOCHODÓW WŁASNYCH W DOCHODACH OGÓŁEM (ŚREDNIA 3 LETNIA) [W %] ZA LATA 2020-2022	14
WYKRES 10. DOCHODY WŁASNE BUDŻETU JST NA 1 MIESZKAŃCA (ŚREDNIA 3 LETNIA) [W ZŁ] ZA LATA 2020- 2022	15

WYKRES 11. POZIOM FINANSOWANIA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH DOCHODAMI MAJĄTKOWYMI (ŚREDNIA 3LETNIA) [W %] ZA LATA 2020-2022	16
WYKRES 12. WYDATKI INWESTYCYJNE BUDŻETU JST NA 1 MIESZKAŃCA (ŚREDNIA 3 LETNIA) ZA LATA 2020-2022	16
WYKRES 13. UDZIAŁ WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH NA PROJEKTY DOFINANSOWANE Z UE W WYDATKACH MAJĄTKOWYCH OGÓŁEM (ŚREDNIA 3 LETNIA) [W %] ZA LATA 2020-2022	17
WYKRES 14. WYDATKI MAJĄTKOWE NA PROJEKTY Z UE W PRZELICZENIU NA MIESZKAŃCA (ŚREDNIA 3 LETNIA) ZA LATA 2020-2022	17
WYKRES 15. DOCHODY OGÓŁEM GMINY POLICE W LATACH 2018-2023 [W Zł].....	19
WYKRES 16. DOCHODY OGÓŁEM NA 1 MIESZKAŃCA W GMINIE POLICE W LATACH 2018-2023 [W Zł]	19
WYKRES 17. DOCHODY GMINY JAKO UDZIAŁ W PODATKU PIT W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA W LATACH 2018-2023 [W Zł]	20
WYKRES 18. DOCHODY GMINY JAKO UDZIAŁ W PODATKU CIT W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA W LATACH 2018-2023 [W Zł]	20
WYKRES 19. WYDATKI OGÓŁEM GMINY POLICE W LATACH 2018-2023 [W Zł]	22
WYKRES 20. WYDATKI GMINY POLICE W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA W LATACH 2018-2023 [W Zł].....	22
WYKRES 21. INFORMACJA O ZASOBIE MIESZKANIOWYM GMINY POLICE.....	27
WYKRES 22. MIESZKANIOWY ZASÓB GMINY W PODZIALE NA RODZAJ LOKALU WG STANU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2023 ROKU	28
WYKRES 23. MIESZKANIOWY ZASÓB GMINY WG LOKALIZACJI - WG STANU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2023 ROKU	28
WYKRES 24 STRUKTURA STANU TECHNICZNEGO BUDYNKÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W ZASOBIE MIESZKANIOWYM GMINY POLICE	30
WYKRES 25. WYDATKI MAJĄTKOWE GMINY POLICE W LATACH 2018-2023 [W Zł]	38
WYKRES 26. STRUKTURA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH.....	39
WYKRES 27. STAN DRÓG GMINNYCH O NAWIERZCHNI UTWARDZONEJ W GMINIE POLICE	47
WYKRES 28. STAN WSZYSTKICH DRÓG GMINNYCH	48
WYKRES 29. WARTOŚĆ SUBWENCJI OŚWIATOWEJ W GMINIE POLICE	50
WYKRES 30. WARTOŚĆ WYDATKÓW OŚWIATOWYCH W GMINIE POLICE W LATACH 2018-2023	50
WYKRES 31 LICZBA DZIECI URODZONYCH W LATACH 2008 – 2023.....	51
WYKRES 32. DZIECI OBJĘTE EDUKACJĄ PRZEDSZKOLNĄ.....	55
WYKRES 33. USŁUGI OPIEKUŃCZE W GMINIE POLICE	72
WYKRES 34. ILOŚĆ ODPADÓW (MG) ODEBRANYCH I ZEBRANYCH NA TERENIE GMINY POLICE W 2023 R.	100